

Lokaal en regionaal opleidingsplan

Dermatologie en venerologie

OOR ZON 2025-2030

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	7
HOOFDSTUK 1. Opleidingsinstellingen en leden opleidingsgroep in de OOR ZON	8
1.1. Contactgegevens	8
1.1.1. Academische instelling	8
1.1.2. Partnerziekenhuizen/instellingen	8
1.2. Taken en verantwoordelijkheden opleiders	9
1.3. Overlegstructuur regio	10
1.3.1. Regionaal opleidingsoverleg	10
1.3.2. Overdracht AIOS	10
HOOFDSTUK 2. Regionale structuur van de opleiding	11
2.1. Opbouw van de opleiding	11
2.1.1. EPA's en thema's	11
2.1.2. Vertaling thema's naar lijnonderwijs en stages	12
2.2. Start opleiding	13
2.3. Inwerkperiode stages	13
2.4. Perifere stage	13
2.5 Voorbeeld 5-jarig opleidingsschema	14
HOOFDSTUK 3. Beschrijving stages en wijze van toetsing	16
3.1. Locatie MUMC+ en CZE	16
3.1.1. Stage algemene polikliniek dermatologie	16
3.1.2. Stage kliniek en consulten	17
3.1.3. Stage dagbehandeling, lichttherapie en PDT	18
3.1.3.1. Dagbehandeling	18
3.1.3.2. Lichttherapie	18
3.1.3.4. Fotodynamische therapie (PDT)	19
3.1.4. Stage flebologie en lymfologie	20
3.1.4.1. Flebologie	20
3.1.4.2. Benenpoli	21
3.1.5. Stage dermato-oncologie	22
3.1.5.1. Oncologie op de polikliniek	22
3.1.5.2. Melanoom stage	23
3.1.5.3. Multidisciplinaire hoofdhalsh dermat-oncologie	24

3.1.5.4.	Lymfoom stage	25
3.1.6.	Stage allergologie	26
3.1.7.	Venerologie, vulvopathologie en proctologie	27
3.1.7.1.	SOA-stage	27
3.1.7.2.	Vulvapati	29
3.1.7.3.	Proctologie stage	29
3.1.8.	Stage dermatopathologie	30
3.1.9.	Stage dermatochirurgie	32
3.1.9.1.	Dermatochirurgie 1 (POK)	32
3.1.9.2.	Dermatochirurgie 2 (Dagcentrum)	32
3.1.9.3.	Mohs micrografische chirurgie (verdieping)	34
3.1.10	Lasertherapie	35
3.1.11	Geno- en kinderdermatologie	36
3.1.12	Tertiair verwijssprekkuur	38
3.1.13	Reumatologie-dermatologie stage	38
3.1.14	Biologics stage	39
3.2.	Locatie Zuyderland Medisch Centrum	40
3.2.1.	Algemene polikliniek dermatologie	41
3.2.2.	Consulten	42
3.2.3.	Dermato-oncologie	42
3.2.4.	Lichttherapie en dagbehandeling	43
3.2.5.	Proctologie	44
3.2.6.	Dermatochirurgie	44
3.2.7.	Allergologie	45
3.2.8.	Laser	46
3.2.9.	Systeemziekten / reumatologie-dermatologie spreekuur	47
3.2.10.	Flebologie	48
3.2.11.	Mohs micrografische chirurgie	49
3.3.	Locatie Elkerliek ziekenhuis	50
3.3.1.	Algemene polikliniek dermatologie	50
3.3.2.	Consulten	51
3.3.3.	Dermato-oncologie	52
3.3.4.	Dermatochirurgie	52
3.3.5.	Vulva-pathologie	53

3.3.6.	Kinderdermatologie.....	54
3.3.7.	Lichttherapie.....	55
3.3.8.	Allergologie.....	56
3.3.9.	Nagelpathologie	56
3.4.	Locatie VieCuri Medisch Centrum	57
3.4.1.	Algemene polikliniek dermatologie.....	57
3.4.2.	Consulten.....	58
3.4.3.	Flebologie inclusief ulcus cruris.....	59
3.4.4.	Dermato-oncologie.....	61
3.4.5.	Lichttherapie en fotodynamische therapie	61
3.4.5.1.	Lichttherapie.....	61
3.4.5.2.	Fotodynamische therapie.....	62
3.4.6.	Allergologie / arbeidsdermatologie.....	63
3.4.7.	Nagelpathologie en chirurgie	64
3.4.8.	Dermatopathologie	64
	HOOFDSTUK 4. Supervisie, voortgang en toetsing en bekwaamverklaring (MUMC/CZE).....	66
4.1.	Supervisie	66
4.1.1.	Zaalsite	66
4.1.2.	Supervisie polikliniek	66
4.1.3.	Intercollegiaal consult	66
4.1.4.	Poliklinische operatiekamers.....	66
4.2.	Voortgang en toetsing.....	66
4.2.1.	In de kliniek.....	66
4.2.2.	Tijdens onderwijsmomenten.....	66
4.2.3.	Opleidingsgesprek en individueel opleidingsplan	67
4.2.4.	Stagegesprekken	67
4.2.5.	Wetenschappelijk artikel.....	67
4.3.	Bekwaamverklaring.....	67
	HOOFDSTUK 5. Individualisering	69
5.1.	Verdiepingsstage	69
5.2	Differentiatie tijdens de opleiding.....	69
	HOOFDSTUK 6. Onderwijs	70
6.1.	Landelijk onderwijs.....	70
6.1.1.	Centraal cursorisch onderwijs (COCOM).....	70

6.1.2.	Wetenschappelijke vergadering NVDV en ledendagen	70
6.1.3.	(Inter)nationale congressen en cursussen	71
6.2.	Regionaal onderwijs	71
6.2.1.	Regionaal discipline overstijgend onderwijs (DOO)	72
6.2.2.	Refereeravond.....	72
6.3.	Lokaal onderwijs.....	72
6.3.1.	MUMC+	72
6.3.1.1.	Plenair onderwijs.....	73
6.3.1.2.	Richtlijnbesprekingen	73
6.3.1.3.	Journal Club	73
6.3.1.4.	PA-quiz.....	73
6.3.1.5.	Gastspreker	73
6.3.1.6.	Onderwijs aan studenten en coassistenten	73
6.3.1.7.	Medische overdracht.....	74
6.3.1.8.	Gezamenlijk spreekuur.....	74
6.3.1.9.	Multidisciplinaire patiëntenbesprekingen	74
6.3.1.10.	Complicatie- en IRIS meldingen bespreking.....	74
6.3.1.11.	Pluslunch	74
6.3.2.	Catharina Ziekenhuis Eindhoven	75
6.3.3.	Zuyderland Medisch Centrum	75
6.3.4.	Elkerliek ziekenhuis	76
6.3.5.	VieCuri Medisch Centrum.....	76
	HOOFDSTUK 7. Opleiden in algemene competenties en niet-klinische kerntaken	78
7.1.	Doelmatigheidsprojecten	78
7.1.1.	Plus-traject.....	78
7.1.2.	Andere activiteiten	78
	HOOFDSTUK 8. Kwaliteitszorg in de opleiding	80
8.1.	Kwaliteitsinstrumenten	80
8.1.1.	Plan Do Check Act-cyclus.....	80
8.1.2.	RGS Erkenning en Toezicht.....	81
8.1.3.	Interne Opleidingsaudit.....	81
8.1.4.	D-RECT	82
8.1.5.	MCTQ.....	82
8.1.6.	Reflectiegesprek	82

8.2.	Samen werken aan kwaliteit	82
8.2.1.	Lokaal.....	82
8.2.1.1	PDCA MUMC+/ verbeterplannen	83
8.2.1.2.	Centrale OpleidingsCommissie (COC).....	83
8.2.1.3.	Opleidingsvergadering.....	83
8.2.2.	Regionaal	83
8.2.3.	Landelijk.....	83
8.2.3.1.	Concilium Dermatologicum et Venereologicum	83
8.2.3.2.	VADV.....	83
8.3.	Professionalisering van opleider en opleidingsgroep	84
8.3.1.	Docentprofessionalisering.....	84
8.4.	Werving en selectie van AIOS.....	84
	HOOFDSTUK 9. Duurzame inzetbaarheid.....	85
9.1.	Individuele coaching.....	85
9.2.	Intervisie	85
9.3.	Mindfulness Training	85
9.4.	Overige trainingen.....	86
9.5.	Vertrouwenspersoon MUMC+	86
	Bijlage 1 Overdrachtformulier	87
	Bijlage 2 Voortgang en toetsing	88
	Bijlage 3 Schema donderdagmiddag onderwijs MUMC.....	89

Inleiding

Voor u ligt het lokale en regionale opleidingsplan Dermatologie en Venerologie voor het opleidingscluster OOR ZON (Onderwijs en Opleidingsregio Zuid-Oost Nederland). Dit opleidingsplan is geschreven door de opleiders van het Maastricht Universitair Medisch Centrum+ (MUMC+) en de partnerziekenhuizen (Catharina Ziekenhuis Eindhoven (CZE), Zuyderland Medisch Centrum (Zuyderland MC), Elkerliek ziekenhuis en VieCuri Medisch Centrum (VieCurie MC)). AIOS zijn eveneens betrokken, omdat zij de belangrijkste doelgroep van het plan zijn. Dit opleidingsplan is een aanvulling op het landelijke opleidingsplan Dermatologie en Venerologie en de huidige wet- en regelgeving.

De opleiding tot dermato-veneroloog duurt 5 jaar. Het grootste gedeelte van de opleiding vindt plaats in het MUMC+. Het MUMC+ vormt een bestuurlijke opleidingseenheid met het Catharina Ziekenhuis Eindhoven (CZE), waardoor een deel van de opleiding gevolgd kan worden in het CZE. Daarnaast zijn er samenwerkingsverbanden met de ziekenhuizen in Heerlen (Zuyderland MC), Helmond (Elkerliek ziekenhuis) en Venlo (VieCuri MC), waar de AIOS gedurende 6 maanden perifere stages kunnen volgen. Het accent per perifere opleidingscentrum varieert. Door regelmatig overleg tussen de opleiders dermatologie van de OOR-ZON, wordt een continue verbetering van de kwaliteit van de opleiding nagestreefd.

Voor de SOA stage is er een samenwerking met de GGD Limburg-Noord, de GGD Zuid-Limburg en de GGD Brabant-Zuidoost.

Dit opleidingsplan biedt de opleiders en AIOS houvast bij de invulling van de individuele opleiding van de AIOS. Om de AIOS voldoende exposure aan verschillende patiëntenpopulaties en ziektebeelden te laten hebben en differentiatiemogelijkheden te kunnen bieden, is het organiseren van de opleiding op regionaal niveau noodzakelijk. Om de leerontwikkeling te blijven volgen, de leerroute te plannen en de kwaliteit van het leertraject te waarborgen, worden afspraken gemaakt in een regionale opleidersvergadering tussen alle opleiders en een AIOS-vertegenwoordiging.

Het cluster staat voor een brede opleiding tot dermatoloog met voldoende gelegenheid tot verdieping in een veilige leeromgeving. Kernwaardes zijn hoogwaardige patiëntenzorg en laagdrempelige supervisie. De speerpunten van de afdeling dermatologie van het MUMC+ zijn dermato-oncologie, dermatochirurgie en genodermatologie, maar er is ook een ruim aanbod aan flebologische zorg. Alle aspecten (thema's) van de dermatologie komen tijdens de opleiding aan bod.

De stages in de verschillende perifere opleidingscentra hebben ieder hun eigen accenten, die verderop aan bod komen bij de beschrijving van de stage.

Auteurs:

M. van Muijen (AIOS), I. Romaen (AIOS), H. van Pelt (opleider VieCuri MC), K. Klaassen-Willems (plv. opleider VieCuri MC), C. Legierse (opleider Elkerliek ziekenhuis), H. van der Velden (voormalig plv. opleider Elkerliek ziekenhuis), M. Heitink (opleider Zuyderland MC), J. Kessels (voormalig plv. opleider Zuyderland MC), P. van Lumig (plv. opleider MUMC+) , M. Reinders (opleider MUMC+)

Redactieadres:

Stafsecretariaat dermatologie, MUMC+, postbus 5800, 6202 AZ Maastricht

HOOFDSTUK 1. Opleidingsinstellingen en leden opleidingsgroep in de OOR ZON

1.1. Contactgegevens

1.1.1. Academische instelling

Maastricht Universitair Medisch Centrum+ (MUMC+)

Opleider: dr. M.G.H.C. Reinders, marieke.reinders@mumc.nl

Plaatsvervangend opleider: dr. P.P.M. van Lümig, paula.van.lumig@mumc.nl

Secretariaat Dermatologie MUMC+: Mevr. K. Nijsten-van Weersch, tel nr 043-3875292

1.1.2. Partnerziekenhuizen/instellingen

Catharina Ziekenhuis Eindhoven (CZE, bestuurlijke opleidingseenheid met MUMC+)

Opleider: dr. M.G.H.C. Reinders, marieke.reinders@mumc.nl

Plaatsvervangend opleider: dr. P.P.M. van Lümig, paula.van.lumig@mumc.nl

Aanspreekpunt opleidingszaken CZE: drs. W. Touwslager, wouter.touwslager@catharinaziekenhuis.nl

Secretariaat Dermatologie MUMC+: Mevr. K. Nijsten-van Weersch, kelly.nijsten@mumc.nl, tel nr 043-3875290

Zuyderland Medisch Centrum (Zuyderland MC)

Opleider: drs. M.V. Heitink, m.heitink@zuyderland.nl

Plaatsvervangend opleider: dr. R.R.M.C. Keijsers, r.keijsers@zuyderland.nl

Secretariaat: tel nr 088-4598291

Elkerliek ziekenhuis

Opleider: drs. C.M. Legierse, cm.legierse@elkerliek.nl

Plaatsvervangend opleider: drs. A.D. Vredenburg, ad.vredenburg@elkerliek.nl

Secretariaat: mw. L. Steeghs, dermatologie@elkerliek.nl, tel nr 0492-595497

VieCuri Medisch Centrum (VieCuri MC)

Opleider: dr. J.P.A. van Pelt, hvpelt@viecuri.nl

Plaatsvervangend opleider: dr. K. Klaassen-Willems, kklaassen@viecuri.nl

Secretariaat: tel nr 077-3205610

GGD Limburg-Noord

Opleider: dr. M.G.H.C. Reinders, marieke.reinders@mumc.nl

Plaatsvervangend opleider: dr. P.P.M. van Lümig, paula.van.lumig@mumc.nl

Contactpersoon: mr. drs. S. Pronk, s.pronk@vlrn.nl

GGD Zuid-Limburg

Opleider: dr. M.G.H.C. Reinders, marieke.reinders@mumc.nl

Plaatsvervangend opleider: dr. P.P.M. van Lümig, paula.van.lumig@mumc.nl

Contactpersoon: drs. M. Werner, marita.werner@ggdzl.nl

GGD Brabant-Zuidoost

Opleider: dr. M.G.H.C. Reinders, marieke.reinders@mumc.nl

Plaatsvervangend opleider: dr. P.P.M. van Lümig, paula.van.lumig@mumc.nl

Contactpersoon: dr. M. Theunissen-Lamers, m.theunissen@ggdbzo.nl

1.2. Taken en verantwoordelijkheden opleiders

De opleiding tot dermato-veneroloog wordt verzorgd door de gehele opleidingsgroep dermatologie per ziekenhuis. De opleiders zijn verantwoordelijk voor de organisatie van de opleiding binnen hun ziekenhuis. Voor de algemene taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van de opleiding wordt verwezen naar de laatste versie van het Kaderbesluit en het Specifiek besluit dermatologie van de CGS.

Vanuit regionaal oogpunt heeft een (plv.) opleider de volgende verantwoordelijkheden binnen de eigen instelling:

- Organisatie van de stages die binnen de opleiding worden aangeboden, inclusief de daarbij behorende begeleiding en toetsing.
- Het faciliteren en monitoren van het elektronisch portfolio.
- Het organiseren van regionaal en lokaal cursorisch onderwijs o.b.v. een landelijke blauwdruk.
- Het faciliteren van het deelnemen van de AIOS aan de verplichte cursussen en het cursorisch onderwijs zoals vastgesteld door de landelijke Cursorisch Onderwijs Commissie.
- Het ontwikkelen, uitvoeren en monitoren van de verdiepings- en profileringsstages in de eigen kliniek.
- Het participeren in de kwaliteitscyclus van de opleiding binnen het cluster OOR ZON en van de lokale Centrale Opleidingscommissie (COC).
- Het faciliteren van deelname van AIOS aan de regionale refereer- en nascholingsdagen.
- Het tijdig signaleren en communiceren van stagnaties/ potenties in ontwikkelingen van AIOS.
- Naleven van afspraken rondom docentprofessionalisering.

Binnen het regionaal cluster zijn de (plv.) opleiders verantwoordelijk voor:

- Afstemmen van stages en opleidingsonderdelen zodat de opleiding een logisch geheel is en de AIOS kan voldoen aan de eisen in het landelijk opleidingsplan.
- Afstemmen van organisatorische zaken zoals logistiek, detacheringen, in- en doorstroom.
- Sparringpartner voor elkaar zijn om per instelling kwaliteitsverbeteringen door te voeren.
- Vormgeven en invullen van het regionaal onderwijsaanbod voor de opleiding.
- Het begeleiden van de AIOS en het monitoren van de ontwikkelingen.
- Het continu verbeteren van de opleiding middels een PDCA-cyclus.

Binnen het regionaal cluster zijn de AIOS verantwoordelijk voor:

- Bijhouden van het opleidingsportfolio en het individuele opleidingsplan.
- Contact leggen met perifere opleider voorafgaand aan de stage.
- Actieve inbreng tijdens perifere opleidingsvergaderingen.
- Het up-to-date houden van eigen RGS-schema.
- Eigen professioneel handelen in het kader van eerder afgegeven EPA's.

1.3. Overlegstructuur regio

1.3.1. Regionaal opleidingsoverleg

De instellingen binnen de regio hebben elkaar nodig om samen een volledige opleiding te kunnen bieden. Hiervoor is het noodzakelijk dat er met enige regelmaat regionaal opleidingsoverleg plaatsvindt tussen opleiders en een AIOS-vertegenwoordiger uit klinieken binnen het cluster. Tweemaal per jaar wordt roulerend een vergadering georganiseerd voor alle opleiders, plaatsvervangend opleiders en een AIOS-vertegenwoordiger. De opleider van de organiserende kliniek is voorzitter.

Agendapunten die aan bod kunnen komen:

- Kwaliteitsinstrumenten: delen en bespreken resultaten D-RECT, interne- en externe opleidingsvisitaties etc.
- Inhoud opleiding regionaal: structurele evaluatie inhoud Regionaal Opleidingsplan.
- Landelijke ontwikkelingen
- In- en doorstroom: planmodel, logistiek etc.
- Regionaal onderwijs: afstemming over inhoud en vorm van gezamenlijke regionale onderwijs momenten (o.a. DOO)
- Evaluatie van de stages
- Onderwijs en scholing AIOS
- Toetsing AIOS: begeleiding op de werkplek, opleidingsgesprekken (introductie-, voortgangs- en eindgesprek), KPB's, OSAT's, EPA's
- Werving en selectie: regionale afstemming over het gewenste profiel en een gezamenlijke wervings- en selectieprocedure.
- Verdieping: afspraken maken over het opleiden in overkoepelende profielen/ rolspecialisaties/ thema's/ etalage-stages. Dit moet nog verder vorm krijgen en de wens is om dit dan op de OOR-ZON website te vermelden.

1.3.2. Overdracht AIOS

Er vindt een schriftelijke en mondelinge overdracht plaats tussen de hoofdopleider en de perifere opleiders over de voortgang van de individuele AIOS voor aanvang en aan het einde van de perifere stage. Dit omvat ook het afstemmen van bekwaamverklaringen volgens de OOG-bespreking & Bekwaamverklaringen (zie ook hoofdstuk 4.3). De opleiders van de verschillende centra hebben allen toegang tot Reconcept, waarin het portfolio van de AIOS is opgenomen. Er vindt ook een overdracht plaats tussen de opleider en een van de dermatologen met als hoofdlocatie CZE, die daar als aanspreekpunt fungeert voor opleidingszaken.

HOOFDSTUK 2. Regionale structuur van de opleiding

2.1. Opbouw van de opleiding

De opleiding dermatologie en venerologie duurt 60 maanden (bij een dienstverband van 1,0 FTE) exclusief korting. Hierbinnen vallen ook perifere stages van een periode van 6 maanden. Het gaat om in principe 2, maar minimaal 1, perifere stage(s) die gevolgd kunnen worden in het Zuyderland Medisch Centrum, VieCuri Medisch Centrum en het Elkerliek ziekenhuis. Het is mogelijk om een deel van de opleiding te volgen in het Catharina Ziekenhuis Eindhoven met een maximale duur van 1 jaar. Daarnaast kan de AIOS zich gedurende 2-4 maanden verdiepen in een zelfgekozen thema, de zogenoemde verdiepingsstage. In het landelijk opleidingsplan is een aantal voorbeelden van verdiepingsstages uitgewerkt.

2.1.1. EPA's en thema's

De opleiding dermatologie bestaat uit verschillende bouwstenen, zoals ook weergegeven in het landelijk opleidingsplan:

- Thema's die clusterings van ziektebeelden, doelgroepen, diagnostiek en/of therapieën weergeven.
- EPA's die thema-overstijgend beroepsactiviteiten van de dermatoloog weergeven.
- Cursorisch onderwijs: onderwijs en verplichte cursussen lokaal, regionaal en landelijk.

In het landelijk opleidingsplan is de beschrijving van vakinhoud in de vorm van thema-beschrijvingen aangevuld met thema-overstijgende Entrustable Professional Activities (EPA's). In de EPA's zijn de competenties, waarop voorheen de nadruk lag, geoperationaliseerd in observeerbaar gedrag. EPA's sluiten beter aan bij het dagelijkse werk van de dermatoloog in de praktijk. EPA's zijn herkenbare beroepsactiviteiten (professionele taken of verantwoordelijkheden) die stafleden toevertrouwen aan een AIOS om met beperkte tot geen supervisie uit te voeren zodra de AIOS de benodigde competenties heeft verkregen. In de EPA-beschrijvingen is aangegeven wat de AIOS moet kennen en kunnen en op welke wijze dit wordt getoetst. Afhankelijk van de mogelijkheden op de werkplek, werkt de AIOS aan de ontwikkeling van bepaalde beroepsactiviteiten.

De opleiding dermatologie bestaat uit de volgende thema's en EPA's:

Thema's:	EPA's:
1. Algemene polikliniek dermatologie 1.1 Eczemateuze dermatosen 1.2 Psoriasis, erythrodermie en papulosquameuze dermatosen 1.3 Urticaria, erythemen, pruritus 1.4 Huidinfecties en infestaties 1.5 Acne, andere aandoeningen van de haren en nagels, slijmvliesaandoeningen, pigmentstoornissen, atrofieën 1.6 Immunodermatosen en systeemziekten 1.7 Tumoren, nod(ul)euze dermatosen 1.8 Huidafwijkingen bij kinderen; genodermatosen	1. Het poliklinisch identificeren, behandelen en begeleiden van een eenvoudig dermatologisch probleem 2. Het poliklinisch identificeren, behandelen en begeleiden van een complex dermatologisch probleem 3. Het stellen van een diagnose op basis van de clinico-pathologische correlatie 4. Begeleiding van een patiënt met een chronische huidziekte en/of oncologisch probleem 5. Uitvoeren (klinische) consulten en interdisciplinair overleg

1.9 Psychodermatologie 1.10 Geriatrische dermatologie 1.11 Cosmetische dermatologie 2. Kliniek, dagbehandeling en consulten 3. Flebologie en lymfologie 4. Dermato-oncologie 5. Allergologie 6. Venerologie 7. Dermatopathologie 8. Dermatochirurgie	6. Uitvoeren dermato-chirurgische verrichtingen 7. Uitvoeren flebologische verrichtingen 8. Presenteren en begeleiden in het kader van onderwijs en wetenschap
---	--

De thema's vertegenwoordigen in de opleiding dermatologie de medisch inhoudelijke clustering van het vak. De thema-overstijgende EPA's geven kernactiviteiten in het beroep van de dermatoloog weer.

De relatie tussen de EPA's en de verschillende thema's wordt verder uitgelegd in het Landelijk opleidingsplan Dermatologie en Venerologie. Voor EPA 6 en 7 zijn specifieke eindtermen gedefinieerd, die eveneens te vinden zijn in het landelijk opleidingsplan (vooruitlopend op aankomende revisie landelijk opleidingsplan).

2.1.2. Vertaling thema's naar lijnonderwijs en stages

In de volgende tabel is aangegeven hoe de verschillende thema's uit het landelijk opleidingsplan vertaald zijn naar (grotendeels) lijnonderwijs, dan wel stages van 3 tot 6 maanden. De stages weergegeven in groen zijn verplicht gesteld, de stages in het geel kunnen facultatief worden doorlopen.

Beschikbare stages MUMC/CZE	Duur stage
Verplicht = groen Facultatief/verdieping = geel	
Poli algemeen (incl. algemene oncologie)	Lijnonderwijs
Academisch/tertiaire verwijzingen	Minimaal 6 maanden (wekelijks)
Biological	6 maanden (om de week)
Reuma-Derma	3-6 maanden (om de week)
Kliniek/Consulten	3-6 maanden
Dagbehandeling	6 maanden (om de week)
Flebologie	Minimaal 1 jaar (wekelijks in het begin, evt. later om de week)
Benenpoli (Ulcus/Lymfoedeem)	6 maanden (wekelijks)
EVLT basis/Müller	6 maanden (om de week)
Melanoom	3-6 maanden (wekelijks)
Lymfoom	3-6 maanden (om de week)
Allergologie	3-6 maanden (wekelijks)
SOA	3 maanden (wekelijks)
Proctologie/Vulva	3-6 maanden (om de week)
Pathologie	6 maanden (wekelijks)
Dermatochirurgie 1 (POK)	Lijnonderwijs (1 ^e jaar wekelijks gedurende 6 maanden)
Dermatochirurgie 2 (Dagcentrum)	Lijnonderwijs

Laser	3-6 maanden (wekelijks)
Hoofd-Hals (verplicht bij Mohs)	6 maanden (wekelijks)
Genodermatologie	6 maanden (wekelijks)
Mohs chirurgie	+/- 2,5 jaar (wekelijks)
EVLТ gevorderd	n.t.b.
Supervisie stage (Alg su/POK/DC/Mohs)	n.t.b.

2.2. Start opleiding

Elke AIOS die aan zijn opleiding begint krijgt algemene informatie toegestuurd vanuit het opleidingssecretariaat (o.a. informatie KNMG, OOR ZON en RGS, modelinstructie AIOS en het opleidingsplan). Er is ook een inwerkdokument voor beginnende AIOS, dat de nieuwe AIOS doorneemt met een ouderejaars AIOS. Op de eerste werkdag volgt de AIOS een algemene introductie van het MUMC+, waarna een inwerkschema van 2 weken gevolgd wordt, waarbij de AIOS met verschillende collega's meeloopt op de verschillende spreekuren in MUMC+. Ook worden gesprekken gepland met het afdelingshoofd (introductie/kennismaking), opleider en/of plaatsvervangend opleider, opleidingssecretaresse (opleidingszaken), officemanager (ICT/verlof/declaraties), chef de poli (routing poli) en een DBC-medewerker. Gedurende de eerste 3-4 maanden wordt het aantal patiënten per spreekuur geleidelijk opgebouwd. Elke AIOS kiest een persoonlijke mentor (staflid). De mentor begeleidt de AIOS tijdens zijn opleiding. Deze mentor is tijdens het eerste opleidingsjaar bij voorkeur bij elk opleidingsgesprek aanwezig en daarna minimaal eenmaal per jaar. Tot het moment dat de mentor gekozen is, wordt een ouderejaars AIOS aan de beginnende AIOS gekoppeld.

2.3. Inwerkperiode stages

Elke 3 tot 6 maanden wordt van stage gewisseld door de AIOS. Bij de start van een nieuwe stage met praktische vaardigheden gebeurt dit onder directe (hands-on) supervisie. De duur van de inwerkperiode onder supervisie wisselt per AIOS (ervaring en leercurve) en stage/spreekuur (zie beschrijving stages).

2.4. Perifere stage

De AIOS wordt bij voorkeur vanaf het tweede opleidingsjaar in principe 2 keer (maar minimaal 1 keer) ingedeeld voor een perifere stage in een van de perifere opleidingscentra (Zuyderland MC in Heerlen, VieCuri MC in Venlo en Elkerliek ziekenhuis in Helmond). Een perifere stage duurt 6 maanden. De plaatsing is willekeurig en zal minimaal 6 maanden voor de start van de stage medegedeeld worden aan de AIOS en perifere opleider. Ongeveer 6 maanden voorafgaand aan de perifere stage neemt de AIOS contact op met de betreffende perifere opleider, zodat er in de roostering rekening kan worden gehouden met specifieke wensen m.b.t. stages. De AIOS stelt tijdig een overdrachtformulier op met hierin zijn/haar competentieniveaus (zie bijlage 1). Na goedkeuring van de hoofdopleider stuurt de AIOS dit formulier uiterlijk 1 maand voor aanvang van de stage door naar de perifere opleider. De AIOS licht zelf de perifere opleider ongeveer 6 maanden van tevoren in over eventuele data van COCOM, landelijke wetenschappelijke vergadering van de NVDV en gewenste vakanties.

In het kader van individualisering is het ook mogelijk om buiten de perifere stage om een specifieke competentie aan te leren in een van de perifere opleidingsziekenhuizen, bijvoorbeeld voor 1 dag of dagdeel in de week.

2.5 Voorbeeld 5-jarig opleidingsschema

In onderstaande tabel wordt weergegeven hoe de verschillende stages ingebed kunnen zijn in het totale opleidingsschema. De algemene dermatologie loopt als een rode draad door de opleiding en omvat verschillende thema's.

THEMA	STAGES	OPLEIDINGSJAAR				
		1	2	3	4	5
01. Algemene Dermatologie	<i>Algemeen su</i>					
	<i>Academisch su</i>					
	<i>Geno su</i>					
	<i>Biological su</i>					
	<i>Reuma-derma su</i>					
02. Kliniek/ Consulten	<i>Dagbehandeling</i>					
	<i>Consulten</i>					
03. Flebologie en lymfologie	<i>Flebologie su</i>					
	<i>Benenpoli (ulcus/lymfoedeem)</i>					
	<i>EVLT basis/ Muller</i>					
	<i>EVLT gevorderd</i>			<i>Facultatief</i>		
04. Dermato-oncologie	<i>Algemeen su</i>					
	<i>Melanomen su</i>					
	<i>Lymfoom su</i>					
	<i>Hoofd-Hals onco su</i>			<i>Facultatief (verplicht bij Mohs)</i>		

05. Allergologie	Allergologie					
06. Venerologie	SOA GGD					
	Proctologie/vulva su					
07. Dermatopathologie	PA stage en continu		stage	stage	stage	
08. Dermatochirurgie	Dermatochirurgie 1 (POK)					
	Dermatochirurgie 2 (Dagcentrum)					
	Laser					
	Mohs' chirurgie		Facultatief			
09. Perifere stage			Optie 1		Optie 2	
10. Wetenschappelijk Onderzoek		Facultatief				
11. Verdiepingsstage				2-4 maanden		
12. Supervisie stage						Facultatief

HOOFDSTUK 3. Beschrijving stages en wijze van toetsing

In dit hoofdstuk worden de stages afzonderlijk besproken. Voorafgaand aan elke stage maakt de AIOS een afspraak met de stageverantwoordelijke om de leerdoelen en leermiddelen te bespreken. De AIOS maakt halverwege en aan het eind van de stage een afspraak voor een evaluatiegesprek met het verantwoordelijk staflid.

3.1. Locatie MUMC+ en CZE

3.1.1. Stage algemene polikliniek dermatologie

Locatie: MUMC+ en CZE

Verantwoordelijk staflid voor stage: dr. P. van Lümig (MUMC+) en dr. M. Reinders (MUMC+), drs. W. Touwslager (CZE)

Supervisor: alle stafleden

Beschrijving:

Op de algemene polikliniek zien de AIOS patiënten die verwezen zijn door de huisarts of door andere specialisten. Op de werkplek is een supervisor aanwezig. Er worden patiënten gezien met een grote diversiteit aan huidafwijkingen. De stage loopt tijdens de hele opleiding door. Algemene spreekuren zijn in het begin van de opleiding gereduceerd en worden aan de hand van de voortgang van de AIOS volledig gevuld.

Leerdoelen

Aan het eind van de stage heeft de AIOS voldoende kennis, inzicht en ervaring om huidziekten te kunnen herkennen en adequate voorlichting over beloop, behandeling en prognose te verschaffen. De AIOS moet in staat zijn tot:

- een adequate en leesbare verslaglegging van de problematiek in het EPD met daarin vervat differentieel diagnostische overwegingen en een uitgewerkt beleid- en behandelplan
- het voeren van adequaat intercollegiaal overleg, zowel met collega-specialisten, huisartsen, als met specialisten van andere disciplines
- het op een begrijpelijke wijze uitleg geven aan patiënten over de aandoening, de behandeling en de prognose
- adequate correspondentie richting verwijzers

Leermiddelen

- Leerboeken, bijv. Bologna. Dermatology. 5th edition
- Wetenschappelijke artikelen en online databases
- Overdracht en onderwijsmiddag

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB (Bijv. briefbeoordeling, dossiervoering, overdracht, consultvoering)
- OSAT (bijvoorbeeld biopt, anaesthesie, curettage etc.)

3.1.2. Stage kliniek en consulten

Locatie: MUMC+ en CZE

Verantwoordelijk staflid voor stage: dr. A. Gostynski (MUMC+), drs. F. van Leersum (MUMC+), dr. T. Brinkhuizen (CZE)

Supervisor: alle stafleden

Beschrijving kliniek

In de kliniek kunnen patiënten worden opgenomen die niet poliklinisch behandeld kunnen worden. Redenen om patiënten klinisch te behandelen zijn ernstige huidziekten waarbij intensieve zorg en/of observatie nodig is en huidziekten waarbij bedrust, observatie, intraveneuze therapie of andere behandelingen nodig zijn. Uitgebreide diagnostiek kan soms sneller in de opname setting gedaan worden. Ook worden patiënten soms kortdurend opgenomen na grotere chirurgie van de huid ter observatie. Bij een klinische opname loopt de AIOS minimaal 1x met een staflid visite, indien nodig vaker. Waar mogelijk is er een vast staflid verantwoordelijk voor complexe problematiek.

Beschrijving consulten

Consulten worden verricht op alle afdelingen buiten de afdeling dermatologie. De consulent is daarnaast het eerste aanspreekpunt voor de huisarts. Behoudens poliklinische en klinische consulten worden ook spoedpatiënten gezien. Er is continu een supervisor aanwezig voor overleg. De algemene supervisor van de polikliniek is het eerste aanspreekpunt.

Leerdoelen kliniek

- De AIOS kan de juiste afspraken maken rondom de dagelijkse controles en deze ook opvolgen.
- Na de kliniek stage kan de AIOS een zorgvuldige differentiële diagnose en een behandelplan opstellen. Dit doet hij/zij door middel van bestudering van handboeken, literatuur en online literatuuronderzoek.
- De AIOS weet wanneer hij de hulp van consulenten van andere afdelingen moet inroepen. Voor alle consulten kan de AIOS gericht en doordacht een vraagstelling formuleren.
- De AIOS is in staat tot een goede verslaglegging en een goede correspondentie.
- De AIOS is in staat om met ondersteunend personeel samen te werken.

Leerdoelen consulten

- Algemene leerdoelen: tijdens deze stage leert de AIOS op adequate en efficiënte wijze adviezen te geven, in samenspraak met de aanvrager over dermatologisch gerelateerde vraagstellingen bij patiënten die niet op de eigen verpleegafdeling behandeld worden.
- Specifieke leerdoelen: na lezen vraagstelling en eventuele navraag ter verduidelijking, wordt na inzage van de klinische gegevens, anamnese en lichamelijk onderzoek verricht, om een plan van aanpak te maken. Daarbij worden adviezen gegeven voor aanvullende diagnostiek en voorlopig beleid. In een latere fase worden de resultaten hiervan beoordeeld, om te besluiten tot afronden van het consult of inzetten van een medebehandeling of overname patiënt. Organisatie van de werkzaamheden is hierbij van groot belang evenals samenwerking met de andere zorgverleners op de consultafdeling.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition

Toetsing

- Stage gesprekken
- KPB/OSAT (bijv. briefbeoordeling, voordracht in overdracht)

3.1.3. Stage dagbehandeling, lichttherapie en PDT

3.1.3.1. Dagbehandeling

Locatie: MUMC+ (Dermatologie West)

Verantwoordelijk staflid voor stage: dr. P. van Lümig (MUMC+)

Supervisor: alle stafleden

Beschrijving

De AIOS ziet patiënten met m.n. constitutioneel eczeem, psoriasis en ulcus cruris. De behandelingen bestaan, naast lichttherapie, uit lokaal koolteer, dithranol korte contacttherapie en intermitterende compressietherapie (lymfapress). Deze behandelingen vinden plaats in dermatologie West (Annadal) en de controles van de dagbehandeling patiënten worden ook m.n. gedaan in dermatologie West (Annadal). De dagbehandeling is geïntegreerd in de algemene dermatologie spreekuren.

Leerdoelen

Na deze stage kent de AIOS de indicaties en contra-indicaties voor de lokale toepassing van corticosteroïden, koolteer, dithranol en lymfapress. De AIOS kan de voor- en nadelen van deze behandelingen uitleggen aan de patiënt. Hij weet hoe hij/zij de behandelingen moet toepassen.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition
- Landelijke richtlijn constitutioneel eczeem, psoriasis en veneuze pathologie

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB

3.1.3.2. Lichttherapie

Locatie: Dermatologie West (Annadal) en CZE

Verantwoordelijk staflid voor stage: dr. P. van Lümig (MUMC+), drs. W. Touwslager (CZE)

Supervisie: alle stafleden

Beschrijving

Op de locatie Dermatologie West (Annadal) worden patiënten met psoriasis, vitiligo, uremische jeuk bij dialysepatiënten, mycosis fungoides en eventueel andere indicaties behandeld met UVB, systemische PUVA, bad-PUVA, lokale UVB en lokale PUVA. De indicatiestelling wordt gedaan in het MUMC+. De intake voor de lichttherapie en de controles worden gedaan op de locatie Dermatologie West (Annadal).

Leerdoelen

De AIOS kan een adequaat behandelplan maken voor patiënten die zijn verwezen voor lichttherapie. Aan het eind van de stage:

- Heeft de AIOS kennis, inzicht en vaardigheden ontwikkeld aangaande de verschillende lichtbehandelingen.
- Beheerst hij/zij de indicaties en contra-indicaties van de verschillende typen lichtbehandelingen en kan behandelingen zelfstandig uitvoeren.
- Kan de AIOS patiënten vooraf correct en volledig inlichten over de te verwachten resultaten en de mogelijke complicaties.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition
- Richtlijnen en protocollen
- NVDV leidraad lichttherapie 2020

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB

3.1.3.4. Fotodynamische therapie (PDT)

Locatie: MUMC+ en CZE

Verantwoordelijk staflid voor stage: dr. K. Mosterd (MUMC+), drs. S. Dodemont (CZE)

Supervisie: alle stafleden

Beschrijving

Patiënten die worden behandeld met PDT, worden ter controle terug gezien op het algemeen spreekuur en worden ook via dit spreekuur verwezen voor deze behandeling. Indien het gaat om de behandeling van cutane maligniteiten zal de casus eerst via de oncologie voorbespreking (OVB) worden besproken alvorens patiënt voor de behandeling aan te melden. De daadwerkelijke PDT-behandeling gebeurt door gespecialiseerde verpleegkundigen op de polikliniek in het MUMC+ en CZE. De AIOS leert de indicatiestellingen, praktische uitvoering van PDT (voorbehandeling huidafwijkingen, instructies aan de verpleegkundige m.b.t. aanbrengen fotosensibele crèmes, bediening/ instelling belichtingsapparatuur) en bijwerkingen alsmede het beoordelen van de effectiviteit van de behandeling. Ook daglicht PDT kan worden toegepast.

Leerdoel

Aan het eind van de opleiding heeft de AIOS voldoende kennis van de indicatiestelling, de toepassing (verschillende behandelingschema's en pijnbestrijding), bijwerkingen en de beoordeling van de effectiviteit van de PDT bij verschillende vormen van cutane (pre)maligniteiten.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition
- ODIN protocol PDT
- Richtlijn basaalcelcarcinoom NVDV

- Richtlijn Actinische Keratose NVDV

Toetsing

- KPB

3.1.4. Stage flebologie en lymfologie

3.1.4.1. Flebologie

Locatie: MUMC+ (Hart+Vaatcentrum en polikliniek dermatologie) en CZE

Verantwoordelijk staflid voor stage: drs. F. van Leersum (MUMC+) en drs. W. Touwslager (MUMC/CZE)

Supervisors: drs. F. van Leersum (MUMC+), drs. W. Touwslager (MUMC/CZE), drs. L. Voeten (MUMC/CZE)

Beschrijving

De flebologiestage vindt plaats op het Hart+Vaatcentrum MUMC+ en op de polikliniek in het CZE. Er is aandacht tijdens deze stage voor de organisatie van zorg rondom flebologische problemen. Bij de stage binnen het MUMC+ ligt de nadruk op de diagnostiek en behandeling van patiënten met varices en chronisch veneuze insufficiëntie. Tijdens het flebologiesprek uur leert de AIOS een flebologische anamnese af te nemen en specifiek lichamelijk onderzoek te doen. Daarnaast leert de AIOS zelfstandig duplexonderzoek te verrichten. Hij/zij leert duplex uitslagen te interpreteren en hierop beleid te maken. Hij/zij leert varices en chronisch veneuze insufficiëntie te behandelen. De AIOS leert onder andere de volgende behandelmethoden: compressietherapie (m.n. therapeutisch elastische kousen en compressief zwachtelen) en foam echosclerose. Ook sclerocompressietherapie (hoewel onvergoede zorg en normaliter niet aangeboden binnen onze centra) kan wanneer de AIOS dit wenst te leren, in het kader van de opleiding op de locatie CZE aangeboden worden.

Daarnaast is er een flebologisch verrichtingsprek uur waarop de AIOS zich de ambulante flebectomie volgens Muller en endoveneuze ablatie middels VNUS of endoveneuze lasertherapie (EVLT) eigen kan maken. De AIOS die de stage volgt leert de behandeling te verrichten en de controles daarna uit te voeren en te interpreteren. Bij dit spreekuur is hands-on supervisie aanwezig. Er zal op de werkvloer altijd een supervisor aanwezig zijn.

Leerdoelen

Aan het eind van de stage is de AIOS in staat:

- Anamnese, lichamelijk onderzoek en duplex analyse bij flebologische patiënten te verrichten. Hij/zij leert duplex uitslagen te interpreteren en hierop beleid te maken. De AIOS dient complicaties te herkennen en te behandelen.
- Zelfstandig uitvoeren van ambulante flebectomie volgens Muller, endoveneuze ablatie technieken (VNUS en EVLT) (minimaal EPA 3) en echogeleide sclero-compressietherapie (minimaal EPA 3).

Leermiddelen

- Handboek flebologie. Diagnostiek en behandeling van veneuze ziekten. H.A.M. Neumann
- L: / SPEC / DER / OVERIG / MAP – OPLEIDING (AIOS) / STAGES LITERATUUR / FLEBOLOGIE
- NVDV Richtlijn Veneuze pathologie 2023.
- Richtlijn duplexonderzoek veneus onderste extremiteiten, VNIVD, 2016.

Toetsing

- Stagegesprekken/EPA's
- KPB/OSAT

3.1.4.2. Benenpoli

Locatie: MUMC+ en CZE (Hart+Vaatcentrum, polikliniek dermatologie MUMC+ en CZE)

Verantwoordelijk staflid/supervisor voor stage: drs. F. van Leersum (MUMC+), drs. W. Touwslager (CZE)

Beschrijving

De benenpoli vindt plaats in het MUMC+/CZE. Zowel nieuwe als controle patiënten met ulcera en lymfoedeem worden hier gezien. Er is altijd een supervisor aanwezig. Tussentijds worden patiënten behandeld op Dermatologie West (Annadal) dan wel door (gespecialiseerde) thuiszorg of huid- en oedeemtherapeuten (bij lymfoedeem).

Bij alle nieuwe patiënten worden anamnese en lichamelijk onderzoek verricht naar de oorzaak van het ulcus cruris. Er wordt op indicatie duplex diagnostiek uitgevoerd via het flebologie spreekuur of via het vaatlab. Waar nodig wordt verder aanvullend onderzoek ingezet middels histologisch onderzoek en/of naar perifeer arterieel vaatlijden, lymfoedeem, contactallergieën, infecties of ander onderliggend lijden.

De AIOS leert patiënten met een ulcus cruris poliklinisch te begeleiden. Wonden in verschillende fasen worden gezien en begeleid, waardoor de AIOS kennis krijgt van het vastleggen, beschrijven (TIME-model) en toepassen van lokale wondmiddelen. Er wordt ervaring opgedaan met de verschillende lokale vormen van wondbehandeling, scherp debridement van wonden en toepassen van compressietherapie. Ook worden er incidenteel patiënten behandeld met intermitterende compressietherapie. Op indicatie wordt behandeld met punch grafts. Ten slotte krijgen patiënten op indicatie therapeutisch elastische kousen voorgeschreven.

Leerdoelen

- De AIOS is in staat om een ulcus te beschrijven, de oorzaak van een ulcus cruris vast te stellen, diagnostiek aan te vragen waar nodig en een behandelplan hiervoor op te stellen en uit te voeren, complicaties te herkennen en te behandelen, ambulante compressieve therapie toe te passen, punch grafts uit te voeren en een adequate therapeutisch elastische kous voor te schrijven.
- De AIOS is in staat om uitslagen van aanvullend (o.a. duplex en vaatlab) onderzoek te interpreteren bij het ulcus cruris en indicaties voor de diverse behandelingsmodaliteiten te stellen

Leermiddelen

- L:\SPEC\DER\OVERIG\MAP - PAT-ZORG\Ulcus cruris
- CBO-richtlijn ulcus cruris (herziene richtlijn 2018)
- Protocol Punch grafts
- Handboek flebologie. Diagnostiek en behandeling van veneuze ziekten. H.A.M. Neumann
- NVDV Richtlijn Veneuze pathologie 2023.

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT

3.1.5. Stage dermato-oncologie

3.1.5.1. Oncologie op de polikliniek

Locatie: MUMC+ en CZE

Verantwoordelijk stafid voor stage: dr. Kelleners-Smeets (MUMC+), dr. A. Arits (CZE)

Supervisor: alle stafleden

Beschrijving

Patiënten met huidkanker worden naar de polikliniek dermatologie verwezen door huisartsen of collega-specialisten. De AIOS leert omgaan met de dermatoscoop in het beoordelen van gepigmenteerde en niet-gepigmenteerde tumoren. De AIOS leert wanneer een biopsie genomen dient te worden en wanneer er een indicatie bestaat voor een diagnostische excisie. Daarnaast leert de AIOS patiënten met (pre)maligne huidaandoeningen behandelen met een therapeutische excisie en met de niet-invasieve behandelingen.

MUMC+:

Wekelijks vindt een tweetal MDO's dermato-oncologie plaats: het "hoofd-hals oncologie overleg" en het "melanomen/ huidtumoren buiten het hoofd-hals gebied" overleg. Bij beide MDO's worden interessante of complexe oncologische casuïstiek besproken. De AIOS leert hier mee discussiëren over de aanvullende diagnostiek, therapeutische opties o.a. ook radiotherapie, targeted therapy, immunotherapie en follow-up. Hierbij zijn ook specialisten van aangrenzende disciplines aanwezig.

AIOS zijn medeverantwoordelijk voor de oncologie voorbespreking (OVb). Patiënten met huidmaligniteiten worden aangemeld voor deze voorbespreking en daar wordt samen met een oncologisch stafid een definitief behandelplan gemaakt.

Wekelijks is er ook een pathologiebespreking. De AIOS leert hier de correlatie leggen tussen het klinische beeld en de histologie en discussieert mee in het bepalen van het verdere beleidsplan.

CZE:

Tweewekelijks vindt het MDO dermato-oncologie plaats. Hier wordt interessante of complexe oncologische casuïstiek besproken. De AIOS leert hier mee discussiëren over de aanvullende diagnostiek, therapeutische opties, o.a. ook radiotherapie en follow-up. Hierbij zijn ook specialisten van aangrenzende disciplines aanwezig.

Tweewekelijks is er ook een pathologiebespreking. De AIOS leert hier de correlatie leggen tussen het klinische beeld en de histologie en discussieert mee in het bepalen van het verdere beleidsplan.

Elke week zijn er drie oncologie voorbesprekingen. De AIOS meldt de patiënt aan en doet hierbij al een behandelvoorstel. Een van de oncologische stafleden keurt dit plan goed of doet een beargumenteerd ander behandelvoorstel. Bij vragen kan de AIOS dit met het stafid bespreken.

Deze stage loopt gedurende de gehele opleiding door.

Leerdoelen

- Tijdens deze stage verkrijgt de AIOS voldoende kennis, inzicht en ervaring om huidmaligniteiten en diens voorlopers zelfstandig te diagnosticeren, een adequaat behandelplan inclusief eventuele

aanvullende diagnostiek op te stellen en op de juiste manier te behandelen. Daarbij is de AIOS ook op de hoogte van de criteria rondom follow-up en kan de AIOS aan de patiënt op een correcte manier de preventieve maatregelen uitleggen.

- Zorg op maat is een steeds belangrijker onderdeel binnen de geneeskunde. De assistent leert ook binnen de dermato-oncologie het behandelvoorstel te toetsen aan voorkeur van de patiënt, de algemene conditie van de patiënt en de te verwachten voor- en nadelen van een behandeling danwel van niet behandelen.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition.
- Handboek dermato-oncologie. Neumann
- NVDV-richtlijnen rondom huidkanker
- Ziekenhuisprotocollen (o.a. merkelcelcarcinoom, cutane sarcomen en antistolling rondom dermatologische ingrepen)
- Online databases (vb <https://richtlijndatabase.nl>, Pubmed)

Toetsing

- Stagegesprekken/EPA's
- KPB/OSAT

3.1.5.2. Melanoom stage

Locatie: MUMC+ (polikliniek MUMC+ Comprehensive Cancer Center) en CZE

Verantwoordelijk staflid voor stage: dr. M. Thissen (MUMC+) en drs. S. Dodemont (CZE)

Supervisie: dr. M. Thissen (MUMC+), dr. M. Reinders (MUMC+), dr. N. Kelleners-Smeets (MUMC+), dr. T. Brinkhuizen (CZE), dr. A. Arits (CZE), drs. S. Dodemont (CZE)

Beschrijving

Patiënten met alle stadia van melanoom worden gezien in een multidisciplinaire setting waarbij dermatoloog, oncologisch chirurg en medisch oncoloog simultaan spreekuur houden waardoor patiënten, indien nodig, op dezelfde dag door meerdere disciplines gezien kunnen worden.

In het oncologiecentrum CZE worden de patiënten van dit multidisciplinair melanoomsprekuren, indien nodig, samen met de oncologisch chirurg gezien.

De AIOS leert het lichamelijk onderzoek en aanvullende diagnostiek bij deze patiënten. Daarnaast is de AIOS verantwoordelijk voor planning van diagnostiek en bespreking binnen het multidisciplinair melanomenoverleg. De AIOS leert een behandelplan opstellen conform de huidige richtlijnen en de indicaties voor multidisciplinaire behandeling.

Wekelijks vindt in het MUMC+ een MDO-huidtumoren plaats waarin alle melanoompatiënten (uitgezonderd hoofd-hals gebied) worden besproken met oncologisch chirurg, medisch oncoloog, radiotherapeut, patholoog, plastisch chirurg, radioloog en nucleair geneeskundigen. In dit MDO worden ook andere complexe huidtumoren besproken, exclusief tumoren in het HH-gebied. Patiënten met een indicatie voor systemische therapie voor gemetastaseerd of inoperabel melanoom, plaveiselcelcarcinoom, basaalcelcarcinoom en merkelcelcarcinoom worden hier besproken. De medisch oncoloog is de hoofdbehandelaar van deze patiënten.

Eén keer per twee weken vindt in het CZE een MDO huidtumoren/melanoom plaats. Ook is er eenmaal per week een melanoom spreekuur op het oncologie centrum.

Leerdoelen

- De AIOS leert hoe een slechtnieuwsgesprek te voeren, wanneer er een melanoom is gediagnostiseerd.
- Aan het eind van de stage beschikt de AIOS over voldoende kennis, inzicht en ervaring om het melanoom te stadiëren, indien nodig aanvullende diagnostiek aan te vragen en multidisciplinaire samenwerking te initiëren om zo een adequaat behandelplan op te stellen.
- Tijdens de stage dient de AIOS zich te verdiepen in de dermatoscopie van melanocytair laesies en hier extra ervaring mee op te doen in deze patiëntenpopulatie.
- De AIOS leert over de indicaties/ contra-indicaties voor en effectiviteit en bijwerkingen van systemische therapie bij inoperabele of gemetastaseerde huidtumoren, exclusief tumoren in het hoofdhalsgebied.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition.
- Handboek dermato-oncologie. Neumann
- Landelijke richtlijn melanoom, plaveiselcelcarcinoom en basaalcelcarcinoom.
- AJCC-classificatie melanoom
- Leerboeken dermatoscopie (bijv. Kittler)

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB
- Voordracht in MDO (voorbereiding/voordracht patiënten)
- Dermatoscopie casus in overdracht

3.1.5.3. Multidisciplinaire hoofdhal dermato-oncologie

Locatie: MUMC+ (polikliniek Maastricht Comprehensive Cancer Center)

Verantwoordelijk stafid voor stage: dr. N. Kelleners-Smeets

Supervisie: dr. N. Kelleners-Smeets, dr. K. Mosterd, drs. E. van Loo

Beschrijving

In het MUMC+ Comprehensive Cancer Center worden patiënten met uitgebreide huidtumoren in het hoofd-hals gebied gezien die worden verwezen naar dit wekelijkse spreekuur door artsen van onze eigen afdeling, perifere dermatologen en andere specialisten. Een gedeelte van deze patiënten wordt multidisciplinair gezien samen met de dermatoloog, KNO-arts of MKA-arts, radiotherapeut en plastisch chirurg.

Patiënten worden door een AIOS en een oncologisch stafid gezien. Daarnaast participeert een verpleegkundig specialist met aandachtsgebied huidkanker vanuit de afdeling dermatologie in het hoofd/hals spreekuur. De AIOS leert het lichamelijk onderzoek en aanvullende diagnostiek bij deze patiënten. Daarnaast is de AIOS verantwoordelijk voor planning van diagnostiek en bespreking binnen

het multidisciplinair hoofd-hals-oncologie overleg. De AIOS leert een behandelplan opstellen en de indicaties voor multidisciplinaire behandeling en behandeling onder narcose.

Wekelijks vindt in het MUMC+ een MDO hoofd-hals-oncologie plaats waar de uitgebreide oncologische patiënten worden besproken met KNO-artsen, radiotherapeuten, patholoog, plastisch chirurgen, een medisch oncoloog, MKA-artsen, radioloog en nucleair geneeskundigen. Regelmatig presenteert de AIOS ook een patiënt in het MDO-sarcomen.

Leerdoelen

- Aan het eind van de stage beschikt de AIOS over voldoende kennis, inzicht en ervaring om een inschatting te geven van de uitgebreidheid van de hoofd-hals tumor van de huid, wanneer aanvullende diagnostiek en multidisciplinaire samenwerking nodig is en een adequaat behandelplan op te stellen.
- Afwegen van therapeutische opties bij de kwetsbare oudere patiënt.
- Presenteren van een patiënt in het MDO hoofd-hals oncologie.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition.
- Handboek dermato-oncologie. Neumann
- Landelijke richtlijnen huidkanker
- Internationale richtlijnen huidkanker
- Ziekenhuisprotocollen (o.a. merkelcelcarcinoom, cutane sarcomen en antistolling rondom dermatologische ingrepen)
- Online databases (o.a. Pubmed)

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB (consultvoering, brieven, voordracht in MDO)

3.1.5.4. Lymfoom stage

Locatie: MUMC+

Verantwoordelijk stafid voor stage: dr. P. van Lümig en dr. M. Reinders

Beschrijving

Cutane lymfomen zijn huidmaligniteiten uitgaande van maligne T-cellen of maligne B-cellen. Het hele spectrum van aandoeningen wordt in het MUMC+ gezien en behandeld.

Tijdens het spreekuur, 2x per maand, worden patiënten met een cutaan lymfoom gezien, gediagnosticeerd en opgevolgd. Behandeling vindt deels plaats op de dagbehandeling in de vorm van lichttherapie. Daarnaast zal ook een deel van de patiënten worden behandeld met radiotherapie en leert de AIOS ook dit te indiceren en de werkwijze van de afdeling radiotherapie (Maastro) kennen. Er is een nauwe samenwerking met de afdeling hematologie. Voor het gezamenlijk zien van patiënten is een tijdslot gereserveerd.

Vier keer per jaar is er een (online) meeting van de Nederlandse Werkgroep Cutane Lymfomen (WCL). Ook het MUMC+ participeert in deze werkgroep. De AIOS bereidt deze meeting samen met het staflid voor en kan een aantal patiënten presenteren.

Leerdoelen

Aan het eind van de stage is de AIOS in staat:

- de verschillende vormen van cutane lymfomen te onderscheiden
- een behandelplan op te stellen
- een behandeling te evalueren
- complicaties van de therapie te herkennen

Leermiddelen

- Cerroni L. Skin lymphoma: the Illustrated Guide. 2020.
- Willemze R, et al. WHO-EORTC classification for cutaneous lymphomas. Blood 2005;105:3768-85.
- Hwang Sam T et al. Mycosis fungoides and Sezary syndrome. Lancet 2008;371:945-57.
- H. Miles Prince, Sean Whittaker and Richard T. Hoppe. How I treat Mycosis Fungoides and Sezary syndrome. Blood 2009; 114: 4337-53.
- Recente publicaties

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB (patiëntoverdracht, briefbeoordeling, presenteren in WCL)

3.1.6. Stage allergologie

Locatie: MUMC+

Verantwoordelijk stafid voor stage: dr. V. Verstraeten

Supervisie: dr. V. Verstraeten, bij afwezigheid collega stafleden

Beschrijving

Tijdens de stage allergologie zal de AIOS vertrouwd worden gemaakt met de verschillende typen allergie die voor de dermatologische praktijk relevant zijn. Dit betreft met name de type I en IV-allergie. Het accent zal daarbij vooral liggen op de diagnostiek van type IV-allergieën. Op basis van de patiëntengegevens wordt samen met de supervisor de casus bestudeerd, de relevante hiaten in de decursus aangestipt, bijkomstige vragen besproken die aan bod dienen te komen in het intakegesprek, en alvast een voorstel gedaan van de testreeksen die gebruikt zullen worden bij epicutane testen, dit is de allergologie voorbespreking. Het aanbrengen van de testreeksen gebeurt op maandag, een eerste maal wordt afgelezen op woensdag, een tweede maal op vrijdag en voor laat optredende reacties (o.a. bij corticosteroïden, geneesmiddelen, metalen) ook een derde maal op maandag (dit is de 7 dagen aflezing). Op vrijdag of de maandag 1 week na plakken van de testen volgt een uitslaggesprek. De eerste twee maanden (dit betreft 4 x intake en 4x "aflezen en counseling") zal directe supervisie aanwezig zijn, daarna op afroep. Bij vermoeden op een type I allergie zal in eerste instantie worden nagegaan of adequate RAST testen bestaan en of serologisch onderzoek uitsluitsel kan geven. Indien dit niet mogelijk is, zal er nader overleg zijn met de internist-allergoloog om op een veilige manier (al

dan niet middels korte opname onder bewaking) aanvullende priktesten en intracutane testen te verrichten. In geval van aangetoonde allergie voor bijen- of wespengif kan desensibilisatie hiervoor binnen de polikliniek allergologie-immunologie een aanvang nemen. Voor onderhoudsbehandeling kan besloten worden dit te laten verrichten in de huisartsensetting. Ook bij vermoeden op een voedselallergie zal de patiënt worden verwezen naar de internist-allergoloog. De AIOS dermatologie kan tijdens zijn allergologie stage een consultatie van de internist-allergoloog meevolgen indien extra verdieping inzake type I allergie testen en geneesmiddelenallergie is gewenst.

Leerdoelen

Aan het eind van de stage is de AIOS in staat zelfstandig allergologisch onderzoek uit te voeren en te interpreteren bij patiënten met (verdenking op) een allergische reactie.

Leermiddelen

- Rietschel et al. Atlas of Contact Dermatitis, Dunitz M. Blackwell Science
- Fischer contact dermatitis. Rietschel RL, Fowler JF. Lippincott Williams & Wilkins
- Handbook of Contact dermatitis, Gebhardt M, Elsner P, Marks JG, Dunitz M, Blackwell Science
- Side effects in dermatology. A guide to drug eruptions. IMP Amsterdam/Rotterdam
- Unwanted effects of cosmetics and drugs used in dermatology. Groot de AC, Weyland JW, Nater JP. Elsevier
- Textbook of contact dermatitis. Rycroft RJG et al. Springer
- Drug allergy. Vervloet D et al
- Fisher's Contact dermatitis. Rietschel RL, Fowler JF. Williams & Wilkins

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT (bijv aflezen testen, anamnese, briefbeoordeling)

3.1.7. Venerologie, vulvopathologie en proctologie

3.1.7.1. SOA-stage

Locatie: GGD

Verantwoordelijk stafid voor stage: dr. P. van Lümig (MUMC+).

Supervisie: GGD Limburg-Noord: mr. drs. S. Pronk (arts met aantekening seksuologie NNVS). GGD Zuid-

Limburg: drs. M. Werner (arts Maatschappij en Gezondheid (M + G)) GGD Brabant-Zuidoost:

dr. M. Theunissen-Lamers (arts Maatschappij en Gezondheid (M + G)).

Beschrijving

Patiënten met een SOA worden in het MUMC+ gezien op de algemene polikliniek. Tevens wordt er een SOA-stage uitgevoerd in samenwerking met de GGD Limburg-Noord, de GGD Zuid-Limburg en de GGD Brabant-Zuidoost. Dit is een stage van 1 dagdeel wekelijks gedurende 3 maanden. Wekelijks zijn er klachtensprekken op locatie Blerick (GGD Limburg-Noord), Sittard (GGD Zuid-Limburg) en Eindhoven (GGD Brabant-Zuidoost), waarbij de AIOS het spreekuur draait onder supervisie van een arts seksuele gezondheid of arts Maatschappij en Gezondheid (M + G). Tijdens deze stage leert de AIOS over de

diagnostiek en behandeling van SOA's. Hiertoe behoren de klassieke SOA's zoals chlamydia, gonorrroe, syfilis, HIV, hepatitis B, herpes en condylomata acuminata, maar ook andere aandoeningen zoals scabiës en Mpox (monkeypox).

De AIOS leert het belang van het afnemen van een goede (seksuele) anamnese en leert, op grond van kennis over de klinische manifestatie van SOA, waar hij/zij bij lichamelijk onderzoek op moet letten. Op grond van kennis over de risicogroepen leert de AIOS adequaat soa-onderzoek te verrichten toegespitst op de individuele patiënt (bijvoorbeeld indicaties voor proctologisch onderzoek). De AIOS neemt kennis van de epidemiologie van SOA niet alleen in Nederland, maar (globaal) ook wereldwijd. De AIOS neemt kennis van de thans gangbare diagnostische testen en leert deze ook toe te passen (afnametechniek, beperkingen van testen, interpretatie van testuitslagen). De AIOS leert om te gaan met het mededelen van testuitslagen, inclusief slechtnieuwsgesprek in het kader van hivseropositiviteit. De AIOS neemt kennis van het bestaan van protocollen op het gebied van SOA (o.a. de richtlijn SOA van de NVDV en de NHG-standaarden op het gebied van SOA). De AIOS leert op grond van de bestaande protocollen adequate therapie in te stellen.

De AIOS leert zo nodig andere disciplines te betrekken bij positieve SOA-testuitslagen zoals sociaal verpleegkundigen van de GGD, AIDS/HIV verpleegkundigen en internisten binnen het MUMC+ indien dat nodig is.

Leerdoelen

- Kennis van SOA algemeen en de klinische manifestaties hiervan.
- Kennis (globaal) over het voorkomen van SOA, inclusief risicogroepen.
- Het adequaat kunnen afnemen van een soa-anamnese.
- Het kunnen uitvoeren van adequaat lichamelijk soa-onderzoek (weten waar op gelet moet worden bij inspectie van huid, haar en slijmvliezen).
- Kennis van laboratoriumonderzoeken bij SOA.
- Kennis van interpretatie van testuitslagen.
- Kennis hebben van SOA-protocollen.
- Het adequaat kunnen voeren van een therapeutisch beleid.
- Weten wanneer door te sturen naar andere disciplines (sociaal verpleegkundigen GGD, AIDS/HIV verpleegkundige binnen het MUMC+, internist binnen het MUMC+).
- Voeren van motiverende gesprekken (over risicoreductie SOA).

Leermiddelen

- LCI-draaiboek Consult seksuele gezondheid
- SOA-richtlijnen:
 - Multidisciplinaire Richtlijn Seksueel Overdraagbare Aandoeningen (MDR-SOA), versie 2024 (wordt binnenkort gepubliceerd)
 - IUSTI Europe STD Guidelines
 - CDC USA STD Guidelines
- Nederlandse multidisciplinaire richtlijn Pre-expositie profylaxe (PrEP) ter preventie van hiv, versie 2022

Toetsing

- Stagegesprekken

- KPB/OSAT

3.1.7.2. Vulvapoli

Locatie: MUMC+ (polikliniek gynaecologie)

Verantwoordelijk stafid voor stage: dr. P. van Lümig

Supervisor: dr. P. van Lümig en drs. C. Lardenoije (gynaecoloog)

Beschrijving

Het vulva spreekuur wordt 2x/maand gehouden op de polikliniek gynaecologie van het MUMC+. De vaste bezetting bestaat uit dr. P. van Lümig (dermatoloog), drs. C. Lardenoije (gynaecoloog) een AIOS dermatologie en soms ook een AIOS gynaecologie. Alle patiënten worden gezamenlijk gezien. De patiëntenpopulatie betreft vrouwen of jonge meisjes die vaak al gedurende langere periode (vaak maanden tot jaren) bekend zijn bij verschillende dermatologen en gynaecologen, maar waarbij een diagnose nog niet gesteld kon worden of die een therapieresistent probleem hebben en waarbij een multidisciplinaire aanpak en soms langdurige follow-up wenselijk is. Soms betreft dit ook patiënten van ver buiten de regio, die aan ons adres zijn gekomen via de website www.vulvapoli.nl. Controle afspraken kunnen gemaakt worden op de vulvapoli zelf, of op de poli gynaecologie of dermatologie indien in de loop van het behandeltraject blijkt dat het probleem niet (langer) meer multidisciplinair bekeken hoeft te worden en meer dermatologisch dan wel gynaecologisch georiënteerd is. Soms worden patiënten, met name diegenen met functionele klachten (bijvoorbeeld dyspareunie) doorverwezen naar de bekkenfysiotherapeut of naar de seksuoloog. Ook een verwijzing naar de uroloog kan aangewezen zijn.

Leerdoelen

Kennisnemen van de meest voorkomende aandoeningen in het vulvaire gebied. Dit betreft zowel inflammatoire dermatologische aandoeningen alsook pre-maligniteiten en maligniteiten. Daarnaast worden op het spreekuur frequent functionele klachten gepresenteerd, zoals dyspareunie of urineverlies en worden functionele gynaecologische aandoeningen gediagnosticeerd zoals focaal vestibulitis syndroom. De AIOS leert een onderscheid te maken binnen het spectrum aan gepresenteerde klachten en klinische beelden, leert de indicaties voor aanvullend onderzoek zoals histopathologisch onderzoek en leert bij de verschillende aandoeningen welke therapeutische opties er zijn en adequate afwegingen te maken hieromtrent.

Leermiddelen:

- Vulvopathologie. W.I. van der Meijden en W.A. ter Harmsel, Uitgever van Gorcum

Toetsing

- Stage gesprekken
- KPB/OSAT

3.1.7.3. Proctologie stage

Locatie: MUMC+

Verantwoordelijk stafid voor stage: dr. P. van Lümig

Supervisor: dr. P. van Lümig

Beschrijving

De AIOS die deze stage doet, maakt zich in de loop van deze stage vertrouwd met de meest voorkomende aandoeningen in het anogenitale gebied, anders dan SOA. Het scala aan aandoeningen binnen het proctologie spreekuur behelst enerzijds primair dermatologische aandoeningen (die ook elders op het lichaam kunnen voorkomen) zoals seborrhoisch eczeem, psoriasis inversa, constitutioneel eczeem of lichen simplex tot anderzijds specifieke proctologische aandoeningen. Deze laatste groep betreft aan de ene kant goedaardige aandoeningen zoals fissura ani en hemorroïden en aan de andere kant (HPV-gerelateerde) anogenitale premaligniteiten en maligniteiten. De AIOS leert onder directe supervisie tijdens de stage een adequate anamnese af te nemen, leert adequaat proctologisch onderzoek te doen inclusief het rectaal toucher en het gebruik van de proctoscoop.

Leerdoelen

- Het afnemen van een adequate proctologische anamnese.
- Het verrichten van proctologisch onderzoek inclusief het rectaal toucher en het hanteren van de proctoscoop.
- Het leren diagnosticeren en behandelen van in het anogenitale gebied voorkomende primair dermatologische alsook specifieke proctologische aandoeningen.
- Het leren geven van adequate hygiënische adviezen en het geven van advies ten aanzien van het reguleren van het defaecatiepatroon.

Leermiddelen

- E. Stein. Proktologie. Lehrbuch und atlas 4. Auflage, 2002. Uitgever: Springer.
- E. van der Snoek et al. Anale klachten. Diagnostiek en behandeling. Uitgever Elsevier gezondheidszorg.

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT

3.1.8. Stage dermatopathologie

Locatie: MUMC+

Verantwoordelijk staflid voor stage: dr. M. Reinders

Supervisie: dr. M. Reinders

Beschrijving

Onderwijs in dermatopathologie vindt gedurende de gehele opleiding op gestructureerde wijze plaats tijdens de PA/onco-bespreking op donderdagmiddag. De AIOS die de stage doen (meestal 2), geven leiding aan deze bespreking. Hier worden van 5 tot 10 patiënten PA-uitslagen besproken, tezamen met relevante klinische gegevens en een differentiële diagnose. De officiële stage duurt 6 maanden en beslaat wekelijks een dagdeel. De AIOS maken aan het begin van de stage een afspraak met de AIOS pathologie die de dermatologie stage doet, voor een rondleiding op het pathologie laboratorium om meer inzicht te krijgen in de verwerking van het weefsel. De ene week bekijkt de AIOS samen met het verantwoordelijk staflid coupes uit de leercoupe dozen (discussie microscoop of digitaal). Deze zijn

gezamenlijk samengesteld door de afdeling dermatologie en pathologie. Dit gebeurt aan de hand van een van de onderwerpen hieronder dat de week ervoor tijdens zelfstudie is bestudeerd. De AIOS presenteren ook zelf coupes, waardoor kennis en inzicht in de dermatopathologie continu getoetst worden. Structureel (ongeveer 1 keer per 6 weken) is er pathologie onderwijs tijdens de plenaire onderwijsmiddag. Dit wordt gegeven door de AIOS die de stage volgen in aanwezigheid van de supervisor.

Onderwerpen:

1. Psoriasis en eczeem
2. Grensvlakdermatitis
3. Vasculitis en panniculitis
4. Granulomateuze dermatitis
5. Bulleuze dermatosen
6. Infecties en oppervlakkige en diepe perivasculaire dermatitis
7. Epidermale tumoren
8. Vasculaire tumoren
9. Melanocytair letsel
10. Fibreuze tumoren, adnextumoren, lymfomen en overige tumoren

Leerdoelen

- De AIOS kent de indicaties voor histopathologisch en immunohistochemisch onderzoek van de huid en kan dit toepassen in de dagelijks praktijk.
- De AIOS is vertrouwd met de basale histologische begrippen, de meest voorkomende typen weefselreactie, het histologisch beeld van veel voorkomende huidziekten, en kent de mogelijkheden en beperkingen van histologisch onderzoek.
- De AIOS is in staat om deze kennis toe te passen in de praktijk door het verslag van de patholoog op de juiste manier te interpreteren en te komen tot een goede clinicopathologische correlatie.

Leermiddelen

- Eigen leersets coupes
- Coupes eigen patiënten
- Rapini, Practical dermatopathology
- Gardner, Survival guide dermatopathology.
- Normal skin pathology, filmpje Gardner, Youtube
- Barnhill RL. Textbook of Dermatopathology
- Weedon D. Skin Pathology
- Barnhill. Dermatopathology challenge

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB (leiden PA-bespreking, onderwijs geven)
- OSAT (beoordelen coupes)

3.1.9. Stage dermatochirurgie

3.1.9.1. Dermatochirurgie 1 (POK)

Locatie: MUMC+ en CZE

Verantwoordelijk staflid voor stage: drs. E. van Loo (MUMC+), drs. J. Clabbers (MUMC+)

Supervisie: vrijwel alle stafleden

Beschrijving

De twee stages dermatochirurgie zijn onderdeel van een leerlijn die door de gehele opleiding loopt.

De eerste dermatochirurgie stage omvat voornamelijk niet-oncologische chirurgische verrichtingen en diagnostische excisies van verdachte melanocytair letsel die op de poliklinische operatiekamer (POK) plaatsvinden. De stage vindt plaats in het MUMC. Gedurende de eerste maanden van deze stage is er fulltime supervisie hands-on aanwezig. Daarna is een supervisor op verzoek beschikbaar.

Tijdens deze stage leert de AIOS de chirurgische basisprincipes (steriliteit, weefselbehandeling, hemostase), de anatomie, de lokale anesthesie, instrumentarium en instrumentvoering, hechtmaterialen en -technieken, antistolling, verbandtechnieken, wondgenezing en de behandeling van postoperatieve complicaties. Oncologische principes van een diagnostische excisie dienen bekend te zijn.

Leerdoelen

Aan het eind van de stage heeft de AIOS kennis, inzicht en vaardigheden ontwikkeld aangaande de verschillende dermatochirurgische technieken voor benigne aandoeningen en de diagnostische excisie van een verdachte gepigmenteerde laesie en is hij/zij in staat deze zelfstandig uit te voeren.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology 5th ed.
- Landelijke richtlijnen huidkanker
- Ziekenhuisprotocollen (o.a. merkelcelcarcinoom, cutane sarcomen en antistolling rondom dermatologische ingrepen)
- Surgery of the skin. Robinson.
- Het gezicht. Radlanski.
- Facial danger zones. Brook R. Seckel.

Toetsing

- Stagegesprekken
- OSATS
- Eindtermen dermatochirurgie en flebologie (zie landelijk opleidingsplan Dermatologie)

3.1.9.2. Dermatochirurgie 2 (Dagcentrum)

Locatie: MUMC+ en CZE

Verantwoordelijk staflid voor stage: dr. K. Mosterd (MUMC+), dr. A. Arits (CZE)

Supervisie: dr. N. Kelleners-Smeets (MUMC+), dr. K. Mosterd (MUMC+), dr. M. Reinders (MUMC+), drs. E. van Loo (MUMC+), dr. Van Lümig (MUMC+), drs. J. Clabbers (MUMC+), dr. M. Thissen (MUMC), drs. S. Dodemont (CZE), dr. T. Brinkhuizen (CZE), dr. A. Arits (CZE), drs. Touwslager (CZE)

Beschrijving

De twee stages dermatochirurgie zijn onderdeel van een leerlijn die door de gehele opleiding loopt.

De tweede dermatochirurgie stage omvat de oncologische chirurgische verrichtingen (huidmaligniteiten, re-excisie melanoom), zowel op het lichaam als in het gelaat. Deze stage loopt gedurende de gehele opleiding door. Er zit verschil in complexiteit tussen de programma's, afhankelijk van welk staflid superviseert. Gedurende de hele stage is hands-on supervisie aanwezig. Meestal hebben de AIOS die naar het CZE gaan deze stage al gedeeltelijk doorlopen in het MUMC+. Er is in het CZE eveneens continu een supervisor beschikbaar. De AIOS dient gebruik te maken van de kennis en ervaringen welke ontwikkeld/ opgedaan zijn tijdens de eerste dermatochirurgie stage. Daarnaast dient de AIOS inzicht en praktische vaardigheid te ontwikkelen in de verschillende technieken van sluiting van oncologische wonden (primaire sluiting, eenvoudige transposities en plastieken, genezing per secundam).

De ingrepen zijn oncologische chirurgische verrichtingen (huidmaligniteiten, re-excisie melanoom) waarvoor de volgende zaken gekend dienen te zijn: 1. de oncologische chirurgische basisprincipes (diagnostische versus therapeutische excisies, oncologische marges, inclusief diepte voor verschillende indicaties, fieldblock-anesthesie, ondermijnen); 2. aanbieden van excisiepreparaten (kleuren / markeren) aan patholoog voor beoordeling op radicaliteit alsmede het beoordelen van het histopathologisch verslag (radicaliteit, marges, high-risk factoren); 3. verslaglegging van de ingreep in elektronisch patiëntendossier.

Leerdoelen

Aan het eind van de stage heeft de AIOS kennis, inzicht en vaardigheden ontwikkeld aangaande de verschillende aspecten rondom dermatochirurgische technieken bij oncologische aandoeningen, en is hij in staat deze zelfstandig uit te voeren.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology 4^e ed.
- Landelijke richtlijnen huidkanker
- Ziekenhuisprotocollen (o.a. merkelcelcarcinoom, cutane sarcomen en antistolling rondom dermatologische ingrepen)
- Surgery of the skin. Robinson
- Het gezicht. Radlanski
- Facial Danger Zones, Brooke R. Seckel, Thieme

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSATS
- Eindtermen dermatochirurgie en flebologie (landelijk opleidingsplan Dermatologie)

3.1.9.3. Mohs micrografische chirurgie (verdieping)

Locatie: MUMC+ en CZE

Verantwoordelijk staflid voor stage: dr. M. Reinders (MUMC+), dr. A. Arits (CZE)

Supervisie: dr. N. Kelleners-Smeets (MUMC+), dr. K. Mosterd (MUMC+), dr. M. Reinders (MUMC+), drs. E. van Loo (MUMC+), drs. J. Clabbers (MUMC+), dr. A. Arits (CZE), drs. S. Dodemont (CZE), dr. T. Brinkhuizen (CZE)

Beschrijving

De stage Mohs micrografische chirurgie (MMC) kan als extra verdiepingsstage naast de verplichte dermatochirurgische stages worden gevolgd. Gedurende de beginperiode zal er fulltime supervisie hands-on aanwezig zijn. Daarna is een supervisor continu beschikbaar. De AIOS dient gebruik te maken van de kennis en ervaringen welke ontwikkeld/opgedaan zijn tijdens de dermatochirurgie stages. Deze kennis en vaardigheden betreffen: chirurgische oncologische basisprincipes, de anatomie, de lokale anesthesie, instrumentarium en instrumentvoering, hechtmaterialen en technieken, antistolling, verbandtechnieken, wondgenezing en de behandeling van postoperatieve complicaties. Daarnaast dient de AIOS inzicht en praktische vaardigheid te ontwikkelen in de indicaties voor MMC, specifieke snijtechnieken bij MMC, het correct kleuren en aanbieden van het excisiemateriaal voor vriescoupe-beoordeling, de interpretatie/beoordeling van de histologische coupes en indicaties voor vervolgrondes, alsmede de verschillende technieken van sluiting van oncologische wonden (primaire sluiting, eenvoudige transposities en plastieken, genezing per secundam). Van alle ingrepen dient een gestandaardiseerde verslaglegging gemaakt te worden. Dit bestaat uit een correct ingevuld Mohs verslag. Dit Mohs verslag beschrijft in ieder geval de indicatie, lokalisatie tumor, mapping/markering, gedetailleerde beschrijving van elke Mohs ronde, sluiting van het defect alsmede fotografische documentatie van elke Mohs ronde. De ingrepen worden bijgehouden in een database ten behoeve van de registratie Mohs micrografische chirurgie.

AIOS kunnen middels een motivatiebrief aan de Mohs opleiders aangeven dat zij geïnteresseerd zijn om de Mohs opleiding te volgen, bij voorkeur in het 1^e en uiterlijk in het 2^e jaar van de opleiding.

Leerdoelen

Aan het eind van de stage heeft de AIOS kennis, inzicht en vaardigheden ontwikkeld aangaande de verschillende aspecten rondom de toepassing van MMC bij oncologische aandoeningen, en is hij in staat deze zelfstandig uit te voeren.

Om het MMC opleidings-certificaat te verkrijgen moet de AIOS 200 Mohs operaties hebben verricht, waarvan 160 zelf gereconstrueerd. Hiervan dient een overzicht (eerder genoemde database) te worden bijgehouden dat na afloop van de stage, samen met een aanbevelingsbrief van 2 opleiders, voorgelegd zal worden aan de beoordelingscommissie van de werkgroep Mohs chirurgie van de NVDV en de European Society for Mohs Surgery.

Stage evaluatie

Er vindt een stagegesprek plaats voorafgaand aan de opleiding. Hierin worden leerdoelen besproken. Na 3 maanden (ongeveer na 30 Mohs ingrepen) vindt een eerste evaluatiegesprek plaats met de opleider(s) waar de AIOS aan gekoppeld is geweest, waarin de voortgang wordt besproken en samen besloten wordt of de opleiding voortgezet wordt. Daarna vinden halfjaarlijkse evaluatiegesprekken

plaats. Tussentijds is het van belang dat de AIOS OSAT's en KPB's verzamelt voor specifieke vaardigheden. De voortgang van de AIOS die de opleiding volgen wordt ook besproken in het oncologie overleg, waaraan de Mohs opleiders en dermato-oncologisch gespecialiseerde stafleden van zowel het MUMC en CZE deelnemen. Wanneer het aantal Mohs operaties en reconstructies zijn behaald en de AIOS naar oordeel van de opleiders in staat is om de Mohs procedure zonder supervisie uit te voeren (EPA-niveau 4), kan het MMC-opleidingscertificaat worden aangevraagd.

Leermiddelen

- NVDV-leidraad Mohs chirurgie, NVDV richtlijn BCC en PCC
- Bologna. Dermatology 5^e ed.
- Flaps and grafts in Dermatologic Surgery. Rohrer.
- Surgery of the skin. Robinson
- Het gezicht. Radlanski
- Local flaps in facial reconstruction. Baker.
- Dermatologic surgery. Paver.
- Atlas of Mohs and frozen section cutaneous pathology. Morgan.

3.1.10 Lasertherapie

Locatie: MUMC+ en CZE

Verantwoordelijk staflid voor stage: dr. V. Verstraeten (MUMC+), dr. A. Arits (CZE), dr. T. Brinkhuizen (MUMCEC/CZE)

Supervisie: dr. Verstraeten (MUMC+), drs. E. van Loo (MUMC+), dr. T. Brinkhuizen (MUMCEC/CZE), dr. A. Arits (MUMC+/CZE), drs. S. Dodemont (CZE)

Beschrijving

Bij de gehele laser stage is er full time supervisie hands-on aanwezig. Tijdens de stage behandelt de AIOS zo veel mogelijk zelf de patiënten. Tijdens deze stage dient de AIOS zich kennis eigen te maken over de basale aspecten van laserfysica, selectieve photothermolyse, toepassingsgebieden van de verschillende soorten laser, de lokale anesthesie, wondgenezing en de behandeling van eventuele complicaties. Veiligheid (voor patiënt en behandelaar) en verantwoorde omgang met de apparatuur krijgen speciale aandacht. Voor het starten van de stage moet de student met succes de laserveiligheids cursus en toets afgelegd hebben (opleidingsportaal MUMC+)

De afdeling dermatologie heeft de beschikking over state-of-the-art lasers:

- Fractional CO₂ (MUMC+ en CZE)
- Er:YAG (MUMC+ en CZE)
- Er:glass (MUMC+)
- KTP/Nd:YAG (MUMC+ en CZE)
- Diode (MUMC+)

De laserbehandelingen worden vooral aangeboden voor vaatmalformaties, benigne tumoren in het kader van genodermatosen, littekens en hypertrichosis. Afhankelijk van het patiënten aanbod kunnen ook cosmetische behandelingen in het kader van de niet-verzekerde zorg worden verricht (CZE).

Leerdoelen

- Aan het eind van de stage heeft de AIOS kennis, inzicht en vaardigheden ontwikkeld aangaande de verschillende laserbehandelingen.
- Hij/zij beheerst de indicatiestelling voor de verschillende typen laser en kan behandelingen zelfstandig uitvoeren.
- Hij/zij licht patiënten vooraf correct en volledig in over te verwachten resultaten en de mogelijke complicaties.
- Hij/zij kan de apparatuur correct en op veilige wijze bedienen en is op de hoogte van de speciale risico's die lasers met zich meebrengen.

Leermiddelen

- Tekstboek: Noury & Keivan (eds), Lasers in Dermatology and Medicine. Springer Verlag, Heidelberg, 2012.
- Tekstboek. David J. Goldberg, Laser Dermatology Pearls and problems, Blackwell Publishingm 2008
- Laserveiligheid opleidingsportaal MUMC+
- Overdracht.

Toetsing

- Laserveiligheid (opleidingsportaal MUMC+)
- Stagegesprekken
- KPB/OSAT

3.1.11 Geno- en kinderdermatologie

Locatie: MUMC+

Verantwoordelijk stafid voor stage: dr. A. Gostyński en drs. J. Clabbers

Supervisor MUMC+: dr. A. Gostyński en drs. J. Clabbers

Beschrijving

Genodermatologie, de leer van de erfelijke huidziekten, is een speerpunt op de afdeling dermatologie, die ook dient als landelijk referentiecentrum en voor sommige aandoeningen een internationale verwijzfunctie heeft. Het onderdeel kinderdermatologie is verbonden met het MosaKids kinderziekenhuis. De polikliniek dermatologie verzorgt een gecombineerd geno- en kinderdermatologisch spreekuur voor erfelijke huidaandoeningen en kinderdermatologische aandoeningen waarbij met name de huid betrokken is. Daarnaast is er maandelijks een multidisciplinair spreekuur met de klinische genetica voor meer complexe casus binnen de genodermatologie. Op indicatie kunnen er ook consulten plaatsvinden samen met de kinderarts. In samenwerking met de Klinische Genetica verzorgt de afdeling Dermatologie ook DNA-diagnostiek voor erfelijke aandoeningen. In het MUMC+ wordt bijzondere aandacht besteed aan erfelijke verhoorningsstoornissen, tumor syndromen en complexe syndroomdiagnostiek. Tijdens de stage wordt aan deze aandoeningen dan ook specifiek aandacht besteed.

Leerdoelen

Aan het eind van de stage heeft de AIOS voldoende kennis, inzicht en ervaring om de meest voorkomende genodermatosen te kunnen herkennen en adequate voorlichting over erfelijkheid, beloop, behandeling en prognose te verschaffen. De AIOS moet in staat zijn tot:

- Een adequate en leesbare verslaglegging van de geno- danwel kinderdermatologische problematiek in de status met daarin vervat differentieel diagnostische overwegingen en een uitgewerkt beleid- en behandelplan
- Een adequate beschrijving van andere afwijkingen dan alleen de cutane, in het bijzonder eventuele dysmorphe kenmerken
- Het bespreken van de verschillende vormen van overerving en moleculaire mechanismen van ziekte, voor zover relevant voor de voorlichting aan de patiënt
- Het voeren van adequaat intercollegiaal overleg, zowel met collega-specialisten, huisartsen, als met specialisten van andere disciplines
- Het op een begrijpelijke wijze uitleg geven aan patiënten over de aandoening, de behandeling en de prognose
- Systemische behandeling van inflammatoire dermatosen bij kinderen
- Psychosociale problemen bij chronische aandoeningen bij kinderen
- Een zorgvuldige registratie, verslaglegging en correspondentie

Afspraken

- Meedoen met het (monodisciplinair) geno- en kinderdermatologie spreekuur en multidisciplinair genodermatologie spreekuur, voorbereiden van patiënten en leren om uiteindelijk zelfstandig een consult te kunnen uitvoeren.
- Bijwonen MDO genodermatologie (1x per maand op donderdagochtend) 's en patiëntenbesprekingen
- Interessante casuïstiek vanuit het spreekuur inbrengen op de overdracht ter lering voor de afdeling
- Minimaal 1x casus inbrengen op de Werkgroep Genodermatologie en Domeingroep Kinderdermatologie van de NVDV

Optioneel

- Mogelijkheid om met het huidkanker syndromen spreekuur mee te lopen (1x per maand op maandagmiddag, supervisor K. Mosterd)
- Mogelijkheid om 1x met het genodermatologie spreekuur in het UMC Groningen mee te lopen
- Mogelijkheid om met het multidisciplinair genodermatologie spreekuur in het Catharina ziekenhuis Eindhoven mee te lopen
- Mogelijkheid om een case report/wetenschappelijk artikel te schrijven
- Mogelijk om mee te gaan naar European Reference Network meeting of European Society of Paediatric Dermatology congress waar zowel kinderdermatologie als genodermatologie wordt besproken.
- Reguliere onderwijsmomenten (plenair onderwijs, CAT) gebruiken om opgedane kennis te delen met de afdeling

Leermiddelen

- Genodermatoses. A clinical guide to genetic skin disorders. Spitz J.L. 3th edition.
- Pediatric Dermatology. Schachner L.A., Hansen R.C. 4th edition.

Toetsing

- Stage gesprekken
- KPB's, briefbeoordelingen

3.1.12 Tertiair verwijssprekkuur

Locatie: MUMC+

Verantwoordelijk staflid voor stage: dr. A. Gostyński en dr. P. van Lumig

Supervisor MUMC+: dr. A. Gostyński en dr. P. van Lumig

Beschrijving

Het tertiair verwijssprekkuur richt zich op het ontwikkelen van diepgaande kennis en vaardigheden binnen de dermatologie, met speciale aandacht voor diagnostische en therapeutische uitdagingen. Tijdens deze stage worden onder andere patiënten met een tertiaire verwijzing gezien. De stage heeft als doel het uitbreiden van kennis op het gebied van aandoeningen met diagnostische en therapeutische uitdagingen, zeldzame dermatologische aandoeningen en de toepassing van geavanceerde therapeutische opties.

Leerdoelen

- Verbeteren van klinisch redeneren en het opstellen van een uitgebreide differentiaaldiagnose.
- Het toepassen van clinicopathologische correlatie bij diagnostisch uitdagende casus.
- Verdieping in zeldzame dermatologische ziektebeelden, zoals blaarziekten.
- Efficiënt gebruik maken van literatuur en richtlijnen voor zeldzame aandoeningen.
- Kritisch beoordelen en ontwikkelen van behandelstrategieën wanneer er weinig evidence-based opties zijn.
- Inzicht krijgen in de werking, indicaties en bijwerkingen van systemische medicatie die in de reguliere patiëntenzorg minder vaak wordt toegepast, zoals rituximab.
- Communicatie en begeleiding van patiënten bij onzekerheden over diagnose of behandeling, waarbij verwachtingen duidelijk worden gecommuniceerd.

Leermiddelen

- Leerboeken, bijv. Bologna. Dermatology. 5th edition
- Wetenschappelijke artikelen en online databases

Toetsing

Stagegesprekken

KPB

MDO-immunologie

3.1.13 Reumatologie-dermatologie stage

Locatie: MUMC+

Verantwoordelijk staflid voor stage: dr. V. Verstraeten

Supervisor MUMC+: dr. V. Verstraeten en dr. I. Essers

Beschrijving

Tijdens deze stage ziet de AIOS samen met de dermatoloog en reumatoloog patiënten en is er verdieping in complexe systeemziekten waaronder de auto-immuunziekten (systeem lupus,

dermatomyositis, systeemsclerose), auto-inflammatoire ziektebeelden (o.a. Behcet of auto-inflammatoire koortssyndromen), vasculitiden (o.a. livedoid vasculopathie, persisterende kleine vaten vasculitiden, polyarteritis nodosa), granulomateuze pathologie met reumatische betrokkenheid (o.a. interstitiële granulomateuze dermatitis) en complexe scleroserende dermatosen (o.a. gegeneraliseerde morfea, Parry-Romberg syndroom, progressieve lineaire morfea).

Leerdoelen

- Kennis van de diverse bovengenoemde systeemziekten en hun huid manifestaties.
- Kennis van de interne betrokkenheid bij de systeemziekten en hoe deze op te volgen/te screenen. Kennis van klinisch beeld artritis versus artrose, en verschil in therapeutische aanpak.
- Het kunnen aanvragen en interpreteren van de relevante (auto-immuun) diagnostiek.
- Stellen van de indicatie voor aanvullend bloed- of urineonderzoek, of beeldvormende diagnostiek. Meevolgen van reumatologisch onderzoek van aangedane gewrichten.
- Meevolgen van een capillaroscopie en de interpretatie hiervan.
- Het kunnen behandelen van de huid manifestaties bij systeemziekten/complex dermatosen met interne betrokkenheid.
- Kennis van korte en lange termijn bijwerkingen van relevante systemische therapieën.
- Kennis van de mogelijk te combineren systemische therapieën.
- Uitvoeren van de noodzakelijke controles bij de systemische therapieën.
- Patiënt relevante informatie kunnen geven over zijn/haar aandoening.

Leermiddelen

- Bologna
- Nederlandse richtlijn vasculitis
- Nederlandse richtlijn dermatomyositis
- EADV guideline sclerosing diseases part I and part II

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB (bijv. briefbeoordeling, anamnese)

3.1.14 Biologics stage

Locatie: MUMC+

Verantwoordelijk stafid voor stage: en dr. P. van Lumig en dr. A. Gostyrński

Supervisor MUMC+: dr. P. van Lumig en dr. A. Gostyrński

Beschrijving

Tijdens het biologics spreekuur worden m.n. patiënten gezien met ernstige psoriasis of constitutioneel eczeem, waarbij er een indicatie is voor behandeling met een biologic of andere advanced systemic. Het doel van deze stage is het leren kennen, toepassen en monitoren van deze behandelingen.

Leerdoelen

- Kennis van ernstige inflammatoire huidziekten, in het bijzonder psoriasis en constitutioneel eczeem inclusief hun comorbiditeiten.
- Kennis van indicaties en contra-indicaties voor het gebruik van de verschillende klassen biologics en andere advanced systemics.
- Kennis van de werking en lange en korte termijn bijwerkingen van biologics en andere advanced systemics.
- Het beargumenteerd kunnen maken van een keuze uit het arsenaal aan beschikbare biologics en andere advanced systemics op basis van effectiviteit, veiligheid en maatschappelijke overwegingen.
- Kennis van de richtlijnen en protocollen t.a.v. screening (laboratoriumonderzoek, X-thorax) en overige maatregelen (bijv. vaccinaties) voorafgaand aan de start van een biologic of andere advanced systemic en noodzakelijke controles tijdens de behandeling
- Ervaring opdoen met klinische scoringssystemen zoals de PASI en de EASI.
- De patiënt relevante informatie kunnen geven over zijn/haar aandoening en de therapie.

Leermiddelen

- Leerboeken, bijv. Bologna. Dermatology. 5th edition
- NVDV-richtlijn psoriasis
- EDF-richtlijn psoriasis
- NVDV-richtlijn constitutioneel eczeem
- EDF-richtlijn atopisch eczeem

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB

3.2. Locatie Zuyderland Medisch Centrum

De stage duurt 6 maanden. Vaste elementen binnen dit deel van de opleiding zijn algemene dermatologie (waaronder ook systemische medicatie, dermato-oncologie en lichttherapie/dagbehandeling), consulten en poliklinische operaties.

Aanvullende onderdelen kunnen aangeboden worden op basis van de behoeftes van de betreffende AIOS: deelname aan proctologie spreekuur, spreekuur systeemziekten, laser spreekuur, allergologie, flebologie spreekuur (inclusief VNUS radiofrequente ablatie, Muller flebectomie en (foam-echo)sclerocompressietherapie) en Mohs micrografische chirurgie. Een half jaar voorafgaand aan de perifere stage in het Zuyderland MC neemt de AIOS contact op met de perifere opleider om wensen en mogelijkheden te bespreken. Dit is mede afhankelijk van het aantal FTE dat betreffende AIOS werkt. Indien bijvoorbeeld de wens van de AIOS is om flebologiesprekuren te gaan doen, kan besloten

worden om geen POK (poliklinische OK) spreekuren in te plannen, omdat anders het aantal algemene spreekuren te beperkt is. Elke donderdag is er de terugkomdag in het MUMC, tijdens welke de AIOS het administratiedagdeel doet. Los van de 'algemene perifere stage' kunnen binnen het Zuyderland MC ook de verdiepingsstages Mohs' chirurgie en flebologie gedaan worden.

De opleiding vindt op dit moment plaats op de locaties Heerlen, Kerkrade en Brunssum. De vakgroep is voornemens om per 2026 de erkenning voor de locatie Sittard-Geleen te krijgen. De opleidingslocatie Sittard-Geleen is met betrekking tot inhoudelijk opleidingsaanbod (aanbod huidziekten) vergelijkbaar met de overige locaties. Ook qua faciliteiten is deze opleidingslocatie geschikt en vergelijkbaar met de overige locaties (sinds jaren doen ook ANIOS er al spreekuur). De opleidersgroep werkt ook al jaren op alle locaties – met inbegrip van Sittard-Geleen. Het structurele dermatologische onderwijsaanbod vindt ook al locatie-overstijgend plaats, deels fysiek, deels digitaal/hybride.

3.2.1. Algemene polikliniek dermatologie

Locatie: Heerlen, Kerkrade en Brunssum

Verantwoordelijk staflid: drs. M. Heitink en dr. R. Keijsers

Supervisor: alle stafleden

Beschrijving

Op de algemene polikliniek zien de AIOS patiënten die verwezen zijn door de huisarts of door andere specialisten. Op de werkplek is een supervisor aanwezig. Er worden patiënten gezien met een grote diversiteit aan huidafwijkingen. Deze stage omvat ook de systeemmedicatie inclusief biologicals en loopt tijdens de hele opleiding door. Algemene spreekuren zijn aan het begin van de stage gereduceerd en worden aan de hand van de voortgang van de AIOS en de stage verder gevuld.

Leerdoelen

Aan het eind van de perifere stage heeft de AIOS voldoende kennis, inzicht en ervaring om de huidziekten te kunnen herkennen en adequate voorlichting over beloop, behandeling en prognose te verschaffen. De AIOS moet in staat zijn tot:

- een adequate en leesbare verslaglegging van de problematiek in het EPD met daarin vervat differentieel diagnostische overwegingen en een uitgewerkt beleid- en behandelplan
- het voeren van adequaat intercollegiaal overleg, zowel met collega-specialisten, huisartsen, als met specialisten van andere disciplines
- het op een begrijpelijke wijze uitleg geven aan patiënten over de aandoening, de behandeling en de prognose
- een zorgvuldige registratie, verslaglegging en correspondentie

Leermiddelen

- Leerboeken, bijv. Bologna. Dermatology, 5th edition
- Wetenschappelijke artikelen en online databases
- Overdracht en onderwijsmiddag

Toetsing

- Stagegesprekken en EPA's
- KPB/OSAT (bijvoorbeeld biopt, anaesthesie, curettage etc)

3.2.2. Consulten

Locatie: Heerlen

Verantwoordelijk staflid: drs. M. Heitink, dr. R. Keijsers

Supervisor: alle stafleden

Beschrijving

Consulten worden dagelijks door de AIOS verricht op alle afdelingen. Er is continu een supervisor aanwezig voor overleg. De algemene supervisor van de polikliniek is het eerste aanspreekpunt.

Leerdoelen

- Algemene leerdoelen: de AIOS leert op adequate en efficiënte wijze adviezen te geven, in samenspraak met de aanvrager over dermatologisch gerelateerde vraagstellingen bij patiënten die niet op de eigen verpleegafdeling behandeld worden.
- Specifieke leerdoelen: na lezen vraagstelling en eventuele navraag ter verduidelijking, wordt na inzage van de klinische gegevens, anamnese en lichamelijk onderzoek verricht, om een plan van aanpak te maken. Daarbij worden adviezen gegeven voor aanvullende diagnostiek en voorlopig beleid. In een latere fase worden de resultaten hiervan beoordeeld, om te besluiten tot afronden van het consult of inzetten van een medebehandeling of overname patiënt. Organisatie van de werkzaamheden is hierbij van groot belang evenals samenwerking met de andere zorgverleners op de consultafdeling.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition

Toetsing

- Stage gesprekken
- KPB/OSAT

3.2.3. Dermato-oncologie

Locatie: Heerlen, Brunssum en Kerkrade

Verantwoordelijk staflid: dr. J. Kessels en dr. P. Quaedvlieg

Supervisor: alle stafleden

Beschrijving

Patiënten met huidkanker komen op de algemene polikliniek dermatologie, verwezen door huisartsen of collega-specialisten. De AIOS leert omgaan met de dermatoscoop in het beoordelen van gepigmenteerde en niet-gepigmenteerde tumoren. De AIOS leert wanneer een biopt genomen dient te worden en wanneer er een indicatie bestaat voor een diagnostische excisie. Daarnaast leert de AIOS patiënten met (pre)maligne huidaandoeningen behandelen met niet-invasieve behandelingen en met specifieke oncologische behandelingstechnieken als cryotherapie. Wekelijks vindt op locatie Heerlen

het MDO melanoom plaats. Hier worden buiten de melanomen ook alle andere meer zeldzame of complexe huidtumoren multidisciplinair besproken.

Leerdoelen

Aan het eind van de perifere stage beschikt de AIOS over voldoende kennis, inzicht en ervaring om huidmaligniteiten en diens voorlopers zelfstandig te diagnosticeren, een adequaat behandelplan inclusief eventuele aanvullende diagnostiek op te stellen en op de juiste manier te behandelen.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition.
- Handboek dermato-oncologie. Neumann
- Landelijke richtlijnen huidkanker
- Online databases

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT

3.2.4. Lichttherapie en dagbehandeling

Locatie: Kerkrade

Verantwoordelijk staflid: dr. M. Ernst, dr. P. Quaedvlieg, drs. J. Romeijn

Supervisor: alle stafleden

Beschrijving

Op locatie Kerkrade ziet de AIOS patiënten die behandeld worden met UVB of gel-PUVA. Veel patiënten worden behandeld met UVB thuisbelichting. De AIOS ziet deze patiënten ter controle op het reguliere algemene spreekuur. De AIOS kan op locatie Kerkrade de verschillende toepassingen van UVB of gel-PUVA leren kennen. Daarnaast is het begeleiden van chronische huidbeelden ook een leerdoel. Incidenteel wordt dithranol behandeling nog toegepast. Teer wordt binnen Zuyderland MC in dagbehandelingssetting niet meer toegepast wegens logistieke redenen.

Leerdoelen

- Het leren kennen en toepassen van de verschillende dagbehandelingen
- Begeleiding van patiënten met chronische inflammatoire huidbeelden

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition
- Richtlijnen en protocollen

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB

3.2.5. Proctologie

Locatie: Heerlen

Verantwoordelijk stafid: dr. M. Ernst

Supervisor: dr. M. Ernst

Beschrijving

Patiënten met proctologische aandoeningen worden gezien tijdens de algemene spreekuren en het proctologie spreekuur. De AIOS maakt zich vertrouwd met de meest voorkomende aandoeningen in het anogenitaal gebied. Tijdens het proctologie spreekuur zullen zich ook patiënten met SOA presenteren. Het scala aan aandoeningen binnen het proctologie spreekuur behelst enerzijds primair dermatologische aandoeningen (die ook elders op het lichaam kunnen voorkomen) zoals seborroïsch eczeem, psoriasis inversa, eczeem of neurodermitis circumscripta tot anderzijds specifieke proctologische aandoeningen. Deze laatste groep betreft aan de ene kant goedaardige aandoeningen zoals fissura ani en hemorrhoiden en aan de andere kant anogenitale premaligniteiten als maligniteiten zoals respectievelijk bowenoïde papulose, M. Bowen (histologisch PAIN) en plaveiselcelcarcinoom. De AIOS leert onder directe supervisie tijdens de stage een adequate anamnese af te nemen, leert adequaat proctologisch onderzoek te doen (beoordeling rectaal toucher, het gebruik van de open (wegwerp) proctoscoop en leert wanneer sprake is van hemorrhoiden alsook de indicaties voor behandelingen.

Leerdoelen

- Het afnemen van een adequate proctologische anamnese.
- Het verrichten van proctologisch onderzoek. Het hanteren van de hoog-laagbank, de koudlichtbron, de open proctoscoop, de ligatuurtang, het verrichten van Barron ligatie.
- Het leren behandelen van in het anogenitaal voorkomende primair dermatologische alsook specifieke proctologische aandoeningen zoals onder meer fissura ani en hemorrhoiden.
- Het leren geven van adequate hygiënische adviezen, het geven van advies ten aanzien van het reguleren van het defecatiepatroon.

Leermiddelen

- E. Stein. Proktologie. Lehrbuch und atlas 4. Auflage, 2002. Uitgever: Springer.
- E. van der Snoek et al. Anale klachten. Diagnostiek en behandeling. Uitgever Elsevier gezondheidszorg.

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT

3.2.6. Dermatochirurgie

Locatie: Heerlen

Verantwoordelijk stafid: dr. J. Kessels, dr. M. Ernst, dr. P. Quaadvlieg

Supervisie: alle stafleden

Beschrijving

De dermatochirurgie omvat alle chirurgische verrichtingen die poliklinisch kunnen plaatsvinden (inclusief diagnostische en therapeutische (re-)excisies, deroofings, nagelchirurgie). Er is altijd supervisie aanwezig. Tijdens de stage behandelt de AIOS zo veel mogelijk eigen patiënten. Tijdens deze stage dient de AIOS zich kennis eigen te maken over de chirurgische basisprincipes (steriliteit, weefselbehandeling, hemostase), de anatomie, de lokale anesthesie, instrumentarium en instrumentvoering, hechtmaterialen en technieken, antistolling verbandtechnieken, wondgenezing en de behandeling van postoperatieve complicaties. Oncologische principes van een diagnostische excisie dienen bekend te zijn.

Daarnaast dient de AIOS inzicht en praktische vaardigheid te ontwikkelen in de verschillende technieken van sluiting van oncologische wonden (primaire sluiting, eenvoudige transposities en plastieken, genezing per secundam).

Leerdoelen

Aan het eind van de perifere stage heeft de AIOS kennis, inzicht en vaardigheden ontwikkeld aangaande de verschillende dermatochirurgische technieken voor benigne aandoeningen en de diagnostische excisie en is hij/zij in staat deze zelfstandig uit te voeren.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology 5^e ed.
- Flaps and grafts in Dermatologic Surgery. Rohrer.
- Surgery of the skin. Robinson
- Het gezicht. Radlanski

Toetsing

- Stagegesprekken
- OSAT

3.2.7. Allergologie

Locatie: Heerlen

Verantwoordelijk stafid: drs. E. Hamers

Supervisie: alle stafleden

Beschrijving

Patiënten met een allergologische vraagstelling worden gezien tijdens de algemene spreekuren. Indien een AIOS de nadruk wil leggen op allergologie, kan de AIOS het spreekuur doen op vrijdag waarop de epicutane testen worden afgelezen. De AIOS zal vertrouwd worden gemaakt met de verschillende typen allergie die voor de dermatologische praktijk relevant zijn. Dit betreft met name de type I en IV-allergie. Het accent zal daarbij vooral liggen op de diagnostiek van type IV-allergieën. Op locatie Heerlen worden ook type I allergieën getest m.b.t. priktesten. Hierbij ligt de focus op antibiotica en anesthetica.

Op basis van de patiëntengegevens wordt samen met de supervisor een voorstel gedaan van de testreeksen die gebruikt zullen worden bij epicutane testen of intracutane testen.

Voor wat betreft de epicutane testen worden de testreeksen aangebracht op dinsdagen door de verpleegkundige, een eerste maal wordt afgelezen op de donderdagen en de tweede maal op de vrijdagen. Dan volgt een uitslaggesprek met de AIOS. Er is altijd directe supervisie aanwezig. In sommige gevallen kan, bijvoorbeeld bij vermoeden op een type IV-reactie op corticosteroïden en wolalcoholen worden afgesproken de patiënt ook nog na 1 week of later terug te zien.

In geval van aangetoonde type I allergie voor bijen- of wespengif kan desensibilisatie hiervoor op de polikliniek gedaan worden. Voor onderhoudsbehandeling kan besloten worden dit te laten verrichten in de huisartsensetting. Bij vermoeden op een voedselallergie zal de patiënt worden verwezen naar de internist-allergoloog of kinderarts.

Leerdoelen

De AIOS is in staat zelfstandig allergologisch onderzoek uit te voeren en te interpreteren bij patiënten met (verdenking op) een allergische reactie.

Leermiddelen

- Rietschel et al. Atlas of Contact Dermatitis, Dunitz M. Blackwell Science
- Fischer contact dermatitis. Rietschel RL, Fowler JF. Lippincott Williams & Wilkins
- Handbook of Contact dermatitis, Gebhardt M, Elsner P, Marks JG, Dunitz M, Blackwell Science
- Side effects in dermatology. A guide to drug eruptions. IMP Amsterdam/Rotterdam
- Unwanted effects of cosmetics and drugs used in dermatology. Groot de AC, Weyland JW, Nater JP. Elsevier
- Textbook of contact dermatitis. Rycroft RJG et al. Springer
- Drug allergy. Vervloet D et al
- Locale richtlijnen en protocollen

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT

3.2.8. Laser

Locatie: Kerkrade en Sittard

Verantwoordelijk stafid: dr. J. Kessels, dr. M. Ernst, dr. P. Quaedvlieg dr. R. Keijsers

Supervisie: dr. J. Kessels, dr. M. Ernst, dr. P. Quaedvlieg dr. R. Keijsers

Beschrijving

Binnen Zuyderland MC vinden verschillende laser spreekuren plaats. Indien een AIOS voor een aparte verdieping voor wat betreft laserbehandelingen kiest tijdens de perifere stage zal de AIOS een aantal keer ingeroosterd worden op de laser spreekuren. Hierbij is het de bedoeling dat de AIOS kennis opdoet van de verschillende lasers, de indicaties, mogelijke complicaties en basale aspecten van de laserfysica/selective photothermolyse. Veiligheid (voor patiënt en behandelaar) en verantwoorde omgang met de apparatuur krijgen speciale aandacht. Onze afdeling beschikt tevens over een MiraDry apparaat. Indien de AIOS dit wenst kan hij/zij ook eenmalig deze behandeling meevolgen.

- Fractional en ablatieve CO₂ (Sittard)

- Pulsed dye (Kerkrade)
- Alexandrite (Kerkrade)
- miraDry (kerkrade)

De laserbehandelingen worden vooral aangeboden voor vaatmalformaties, benigne tumoren, littekens en hypertrichosis. Afhankelijk van het patiëntenaanbod kunnen ook cosmetische behandelingen worden verricht, zoals bijvoorbeeld resurfacing.

Leerdoelen

- Aan het eind van de verdieping heeft de AIOS kennis, inzicht en vaardigheden ontwikkeld aangaande de verschillende laserbehandelingen.
- Hij/zij beheerst de indicatiestelling voor de verschillende typen laser
- Hij/zij licht patiënten vooraf correct en volledig in over te verwachten resultaten en de mogelijke complicaties.

Leermiddelen

- Tekstboek: Noury & Keivan (eds), Lasers in Dermatology and Medicine. Springer Verlag, Heidelberg, 2012.
- Overdracht.

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT

3.2.9. Systeemziekten / reumatologie-dermatologie spreekuur

Locatie: Heerlen

Verantwoordelijk stafid: dr. J. Kessels

Supervisie: dr. J. Kessels, dr. R. Keijzers/ alle supervisoren

Beschrijving

Eenmaal per maand vindt op vrijdag ochtend het reumatologie-dermatologie spreekuur plaats. Indien de AIOS de systeemziekten heeft aangegeven als interessegebied in het individueel opleidingsplan, kan hij of zij hieraan deelnemen. Tijdens dit spreekuur worden patiënten gezien die ofwel door de dermatoloog ofwel door de reumatoloog zijn aangemeld om gezamenlijk te beoordelen. Aanwezig zijn minimaal 1 reumatoloog, 1 dermatoloog en 1 à 2 AIOS van deze specialismen. Ziektebeelden die gezien worden zijn o.a. psoriasis (artropathica), auto-immuun aandoeningen zoals lupus, dermatomyositis of systeemsclerose. Gezamenlijk wordt diagnostiek ingezet, een beleidsvoorstel gemaakt en soms worden patiënten ook op dit spreekuur opgevolgd en ter controle gezien.

Daarnaast vindt er 1x /2 weken het MDO systeemziekten plaats op woensdag namiddag. Dit MDO is ingericht ter bespreking van wat meer complexe auto-immuun problematiek. Naast de reumatoloog en dermatoloog zijn hier ook een radioloog, cardioloog, internist en longarts bij aanwezig. Zowel tijdens het reumatologie-dermatologie spreekuur als het MDO systeemziekten leert de AIOS de verschillende auto-immuun huidziekten kennen, leert over het inzetten en interpreteren van aanvullende diagnostiek bij de verschillende systeemziekten en de mogelijke behandelopties.

Leerdoelen

- Herkennen van auto-immuun huidbeelden de differentiaal diagnostiek hierbij
- Het correct inzetten en interpreteren van aanvullende diagnostiek
- Kennis opdoen over de verschillende behandelmogelijkheden (zowel klinisch als poliklinisch)
- Ervaring opdoen met een multidisciplinair spreekuur

Literatuur

- Bologna, Dermatology, 5th edition
- Auto-immune diseases of the skin, pathogenesis, diagnosis and management, 3rd edition

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT

3.2.10. Flebologie

Locatie: Brunssum

Verantwoordelijk stafid: drs. M. Heitink

Supervisors: drs. M. Heitink, drs. P. van Mierlo, drs. C. Sobczak, drs. J. Romeijn

Beschrijving

De flebologie intake- en behandelspreekuren vinden plaats op locatie Zuyderland MC Brunssum. Er is aandacht tijdens dit spreekuur voor de organisatie van zorg rondom flebologische problemen. De nadruk ligt op de diagnostiek en behandeling van patiënten met varices en chronisch veneuze insufficiëntie. Tijdens het flebologiespreekuur leert de AIOS tijdens het (one-stop-shop) spatader-intakespreekuur een flebologische anamnese af te nemen en specifiek lichamelijk onderzoek te doen. Hij/zij leert duplex uitslagen te interpreteren en hierop beleid te maken. Hij/zij leert varices en chronisch veneuze insufficiëntie te behandelen. De AIOS leert onder andere de volgende behandelmethoden: compressietherapie (m.n. therapeutisch elastische kousen en compressief zwachtelen), (foam-echo) sclerocompressietherapie, ambulante flebectomie volgens Muller, radiofrequente ablatie (VNUS). Hierbij is in het begin een supervisor hands-on aanwezig. Indien de AIOS de ingrepen zelfstandig kan uitvoeren, zal er op de werkvloer altijd een supervisor aanwezig zijn. Tijdens het algemeen spreekuur en tijdens het spatader-intakespreekuur worden ook patiënten met een ulcus cruris geanalyseerd. Verdere follow-up vindt plaats op de Benenpoli (Heerlen, Kerkrade of Brunssum). Er is altijd een supervisor (op afroep) aanwezig. Bij alle patiënten worden anamnese, lichamelijk onderzoek, veneus duplexonderzoek, enkel-armindexbepaling en een teendrukmeting verricht naar de oorzaak van het ulcus cruris. Waar nodig wordt verder aanvullend onderzoek ingezet naar lymfoedeem, contactallergieën, infecties, vasculopathie etc. De AIOS leert patiënten met een ulcus cruris poliklinisch te begeleiden. Wonden in verschillende fasen worden gezien en begeleid en de AIOS krijgt kennis van het vastleggen en toepassen van TIME. Er wordt ervaring opgedaan met de verschillende lokale vormen van wondbehandeling, curettage van wonden en toepassen van compressietherapie. Ten slotte krijgen alle patiënten therapeutisch elastische kousen voorgeschreven.

Leerdoelen

Aan het eind van de stage is de AIOS in staat:

- Anamnese en lichamelijk onderzoek bij flebologische patiënten uit te voeren. Hij/zij leert duplex uitslagen te interpreteren en hierop beleid te maken. De AIOS dient complicaties te herkennen en te behandelen.
- Zelfstandig uitvoeren van sclerocompressietherapie, (foam-echo) sclerocompressietherapie, ambulante flebectomie volgens Muller en/of radiofrequente ablatie (VNUS).
- De AIOS is in staat om de oorzaak van een ulcus cruris vast te stellen, een behandelplan hiervoor op te stellen en uit te voeren, complicaties te herkennen en te behandelen, ambulante compressieve therapie toe te passen en een adequate therapeutisch elastische kous voor te schrijven.
- De AIOS is in staat om zelfstandig duplexonderzoek te verrichten bij het ulcus cruris, de uitkomsten van dit onderzoek te interpreteren, indicaties voor de diverse behandelingsmodaliteiten te stellen.

Leermiddelen

- Handboek flebologie. Diagnostiek en behandeling van veneuze ziekten. H.A.M. Neumann
- NVDV Richtlijn Veneuze pathologie 2023.
- Richtlijn duplexonderzoek veneus onderste extremiteiten, VNIVD, 2016.

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT

3.2.11. Mohs micrografische chirurgie

Locatie: Heerlen

Verantwoordelijk staflid: dr. P. Quaedvlieg

Supervisors: dr. P. Quaedvlieg, dr. J. Kessels, dr. M. Ernst

Beschrijving

De stage Mohs' micrografische chirurgie (MMC) kan als extra verdieping gevolgd worden. Er is altijd hands-on supervisie van een gecertificeerd Mohs dermatoloog/ opleider. Voor start van deze stage dient er voldoende basiskennis en ervaring te zijn voor wat betreft: chirurgische basisprincipes, anatomie, de lokale anesthesie, instrumentarium en instrumentvoering, hechtmaterialen en technieken, antistolling, verbandtechnieken, wondgenezing en de behandeling van postoperatieve complicaties. Tijdens de stage leert de AIOS het toepassen van de Mohs' micrografische chirurgie, het correct aanbieden van het materiaal, kleuren en beoordelen van de histologie. Daarbij is er aandacht voor de reconstructieve opties bij het sluiten van een defect. Frequent opereert de plastisch chirurg parallel aan ons operatieprogramma waardoor ook van de plastisch chirurg geleerd kan worden hierin. De ingrepen worden bijgehouden in een database ten behoeve van de registratie Mohs' micrografische chirurgie.

Leerdoelen

- Zelfstandig kunnen uitvoeren van de Mohs' micrografische snijtechniek
- Zelfstandig kunnen beoordelen van de ontstane defecten en het sluiten hiervan.

- Is in staat histologie zelfstandig te beoordelen (aan einde van een Mohs' opleiding)

Stage evaluatie

Er vindt een stagegesprek plaats voorafgaand aan de opleiding. Hierin worden leerdoelen besproken. Na ongeveer 25-30 Mohs ingrepen vindt een eerste evaluatiegesprek plaats met de opleider(s) waar de AIOS aan gekoppeld is geweest, waarin de voortgang wordt besproken. Nadien vinden evaluatiegesprekken plaats na 3 en 6 maanden, afhankelijk van de duur van de stage in ons centrum. Tussentijds is het van belang dat de AIOS OSAT's en KPB's verzamelt voor specifieke vaardigheden.

Leermiddelen

- NVDV-leidraad Mohs chirurgie, NVDV richtlijn BCC en PCC
- Bologna. Dermatology 5^e ed.
- Flaps and grafts in Dermatologic Surgery. Rohrer.
- Surgery of the skin. Robinson
- Het gezicht. Radlanski
- Local flaps in facial reconstruction. Baker.
- Dermatologic surgery. Paver.
- Atlas of Mohs and frozen section cutaneous pathology. Morgan.

3.3. Locatie Elkerliek ziekenhuis

De stageperiode bedraagt 6 maanden. Vaste elementen binnen dit deel van de opleiding zijn algemene dermatologie (waaronder dermato-oncologie), consulten en poliklinische operaties.

Het opleidingsschema voor deze perifere stage kan daarnaast zoveel mogelijk naar wens van de arts-assistent worden ingevuld. In het individueel ontwikkelingsplan kan de AIOS aangeven of hij of zij graag meer patiënten zou willen zien in het kader van kinderdermatologie, vulvopathologie of andere interessegebieden.

3.3.1. Algemene polikliniek dermatologie

Locatie: Helmond en Deurne

Verantwoordelijk staflid voor stage: drs. H. van der Velden, drs. C. Legierse

Supervisor: alle stafleden

Beschrijving

Op de algemene polikliniek zien de AIOS patiënten die verwezen zijn door de huisarts of door andere specialisten. Op de werkplek is een supervisor aanwezig. Er worden patiënten gezien met een grote diversiteit aan huidafwijkingen. Deze stage omvat ook de systeemmedicatie inclusief biologicals en loopt tijdens de hele opleiding door. Algemene spreekuren zijn aan het begin van de stage gereduceerd en worden aan de hand van de voortgang van de AIOS en de stage verder gevuld.

Leerdoelen

Aan het eind van de perifere stage heeft de AIOS voldoende kennis, inzicht en ervaring om de huidziekten te kunnen herkennen en adequate voorlichting over beloop, behandeling en prognose te verschaffen. De AIOS moet in staat zijn tot:

- een adequate en leesbare verslaglegging van de problematiek in het EPD met daarin vervat differentieel diagnostische overwegingen en een uitgewerkt beleid- en behandelplan
- het voeren van adequaat intercollegiaal overleg, zowel met collega-specialisten, huisartsen, als met specialisten van andere disciplines
- het op een begrijpelijke wijze uitleg geven aan patiënten over de aandoening, de behandeling en de prognose
- een zorgvuldige registratie, verslaglegging en correspondentie

Leermiddelen

- Leerboeken, bijv. Bologna. Dermatology, 5th edition
- Wetenschappelijke artikelen en online databases
- Overdracht en onderwijsmiddag
- DOO onderwijs (discipline overstijgend onderwijs)

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT (bijvoorbeeld biopt, anaesthesie, curettage etc)

3.3.2. Consulten

Locatie: Helmond

Verantwoordelijk staflid voor stage: drs. H. van der Velden, drs. C. Legierse

Supervisor: alle stafleden

Beschrijving

Consulten worden dagelijks door de AIOS verricht op alle afdelingen. Er is continu een supervisor aanwezig voor overleg. De algemene supervisor van de polikliniek is het eerste aanspreekpunt.

Leerdoelen

Algemene leerdoelen: de AIOS leert op adequate en efficiënte wijze adviezen te geven, in samenspraak met de aanvrager over dermatologisch gerelateerde vraagstellingen bij patiënten die niet op de eigen verpleegafdeling behandeld worden.

Specifieke leerdoelen: na lezen vraagstelling en eventuele navraag ter verduidelijking, wordt na inzage van de klinische gegevens, anamnese en lichamelijk onderzoek verricht, om een plan van aanpak te maken. Daarbij worden adviezen gegeven voor aanvullende diagnostiek en voorlopig beleid. In een latere fase worden de resultaten hiervan beoordeeld, om te besluiten tot afronden van het consult of inzetten van een medebehandeling of overname patiënt. Organisatie van de werkzaamheden is hierbij van groot belang evenals samenwerking met de andere zorgverleners op de consultafdeling.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition

- Overdracht

Toetsing

- Stage gesprekken
- KPB/OSAT

3.3.3. Dermato-oncologie

Locatie: Helmond en Deurne

Verantwoordelijk staflid voor stage: drs. A. Vredenburg

Supervisor: alle stafleden

Beschrijving

Patiënten met een dermato-oncologische vraagstelling, verwezen door huisartsen of collega-specialisten, worden gezien tijdens de algemene spreekuren. De AIOS leert omgaan met de dermatoscoop in het beoordelen van gepigmenteerde en niet-gepigmenteerde tumoren. De AIOS leert wanneer een biopsie genomen dient te worden en wanneer er een indicatie bestaat voor een diagnostische excisie. Daarnaast leert de AIOS patiënten met (pre)maligne huidaandoeningen behandelen met niet-invasieve behandelingen en met specifieke oncologische behandelingstechnieken als cryotherapie. Wekelijks vindt op locatie Helmond op woensdagmiddag het MDO-oncologie plaats. Hier worden naast melanomen ook alle andere meer zeldzame of ingewikkelde huidtumoren multidisciplinair besproken.

Leerdoelen

Aan het eind van de perifere stage beschikt de AIOS over voldoende kennis, inzicht en ervaring om huidmaligniteiten en diens voorlopers zelfstandig te diagnosticeren, een adequaat behandelplan inclusief eventuele aanvullende diagnostiek op te stellen en op de juiste manier te behandelen.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition.
- Handboek dermato-oncologie. Neumann
- Landelijke richtlijnen huidkanker
- Online databases

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT

3.3.4. Dermatochirurgie

Locatie: Helmond

Verantwoordelijk staflid voor stage: drs. A. Vredenburg

Supervisor: drs. A. Vredenburg

Beschrijving

De dermatochirurgie omvat alle chirurgische verrichtingen die poliklinisch kunnen plaatsvinden (inclusief diagnostische en therapeutische (re)excisies, deroofings, nagelchirurgie). Eén dagdeel per week (meestal vrijdagochtend) is er een POK spreekuur voor de arts-assistent ingeroosterd, waarop ingrepen gepland kunnen worden onder directe of indirecte supervisie. Tijdens de stage behandelt de AIOS zo veel mogelijk eigen patiënten. Tijdens deze stage dient de AIOS zich kennis eigen te maken aangaande de chirurgische basisprincipes (steriliteit, weefselbehandeling, hemostase), de anatomie, de lokale anesthesie, instrumentarium en instrumentvoering, hechtmaterialen en technieken, antistolling verbandtechnieken, wondgenezing en de behandeling van postoperatieve complicaties. Oncologische principes van een diagnostische excisie dienen bekend te zijn. Daarnaast dient de AIOS inzicht en praktische vaardigheid te ontwikkelen in de verschillende technieken van sluiting van oncologische wonden (primaire sluiting, eenvoudige transposities en plastieken, genezing per secundam).

Leerdoelen

Aan het eind van de perifere stage heeft de AIOS kennis, inzicht en vaardigheden ontwikkeld aangaande de verschillende dermatochirurgische technieken voor benigne en maligne huidtumoren en de diagnostische excisie en is hij/zij in staat deze zelfstandig uit te voeren.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology 5th edition
- Flaps and grafts in Dermatologic Surgery. Rohrer
- Surgery of the skin. Robinson
- Het gezicht. Radlanski

Toetsing

- Stagegesprekken
- OSAT

3.3.5. Vulva-pathologie

Locatie: Helmond

Verantwoordelijk stafid voor stage: drs. H. van der Velden

Supervisor: drs. H. van der Velden

Beschrijving

Patiënten met een aandoening van de vulva worden gezien tijdens de algemene spreekuren. Daarnaast worden eenmaal per twee tot drie weken op vrijdagmiddag controle patiënten gezien door de AIOS samen met drs. H.M.J. van der Velden, dermatoloog. Er is ook een gezamenlijk vulvaspreekuur met als vaste bezetting drs. H.M.J. van der Velden, dermatoloog, en een van de gynaecologen. Alle patiënten worden door zowel de dermatoloog als de gynaecoloog gezien. Vooral nog is het helaas niet mogelijk om de AIOS bij het gemeenschappelijke vulva-spreekuur aan te laten sluiten. De patiëntenpopulatie betreft vrouwen die vaak al gedurende langere periode (vaak maanden tot jaren) bekend zijn bij verschillende dermatologen en gynaecologen, maar een chronisch moeilijk of niet oplosbaar probleem hebben en waarbij een langdurige follow-up wenselijk is. Controle afspraken kunnen gemaakt worden op het gezamenlijke vulva spreekuur zelf, of op de poli gynaecologie of dermatologie indien in de loop

van het behandeltraject blijkt dat het probleem niet (langer) meer multidisciplinair bekeken moet worden en meer dermatologisch dan wel gynaecologisch georiënteerd is. Patiënten die ter controle worden gezien op de polikliniek dermatologie worden door de AIOS (die dit kenbaar gemaakt hebben in hun individueel opleidingsplan) gezien, onder supervisie van drs. H. van der Velden, dermatoloog.

Leerdoelen

Kennisnemen van de meest voorkomende aandoeningen in het vulvaire gebied. Dit betreft zowel banale dermatologische aandoeningen alsook pre-maligniteiten als maligniteiten in dit gebied. Daarnaast worden op het spreekuur frequent meer functionele klachten gepresenteerd zoals dyspareunie of onvrijwillig urineverlies en worden meer functionele gynaecologische aandoeningen gediagnosticeerd zoals focaal vestibulitis syndroom.

Leermiddelen:

Vulvopathologie. W.I. van der Meijden en W.A. ter Harmsel, Uitgever van Gorcum

Toetsing

- Stage gesprekken
- KPB/OSAT

3.3.6. Kinderdermatologie

Locatie: Helmond

Verantwoordelijk staflid voor stage: drs. C. Legierse

Supervisor: drs. C. Legierse/ alle stafleden

Beschrijving

Kinderen met huidaandoeningen worden gezien tijdens de algemene spreekuren. Daarnaast vindt eenmaal per twee weken op woensdagmiddag het eczeemspreekuur plaats en wekelijks op woensdagmiddag het kinderdermatologie spreekuur. In het individueel ontwikkelingsplan kan de AIOS aangeven of hij of zij meer kinderen met huidaandoeningen zou willen zien. Tijdens het eczeemspreekuur worden kinderen met eczeem (en andere klachten in het kader van atopie) gezien door dr. M.A. Breukels, kinderarts, drs. C.M. Legierse, dermatoloog en mw. S. Fleuren, verpleegkundig specialist kinderallergologie. Gezamenlijk wordt zo nodig diagnostiek en tevens behandeling ingezet. Tevens krijgen patiënten en/of ouders smeerinstructies van mevrouw Fleuren. Patiënten worden op dit spreekuur vervolgd en teruggezien of ze worden ter controle gezien door kinderarts of dermatoloog. De AIOS kan dit spreekuur op verzoek bijwonen en controle patiënten kunnen op het spreekuur van de AIOS worden teruggezien.

Tijdens het kinderdermatologie spreekuur ziet drs. C.M. Legierse, dermatoloog, kinderen met een divers beeld aan huidaandoeningen, behoudens eczeem en acne vulgaris. De kinderen worden tijdens dit spreekuur door de dermatoloog ontvangen op de polikliniek Kindergeneeskunde, een meer kindvriendelijke omgeving voor deze patiëntenpopulatie. Zo nodig is er een kinderarts aanwezig voor overleg. Kinderen die op dit spreekuur gezien worden, worden ter controle ook weer op dit spreekuur teruggezien of, indien gewenst, op een ander moment in de week, op een algemeen spreekuur op de polikliniek Dermatologie.

Leerdoelen

Het leren kennen en toepassen van behandelingen voor kinderen met atopisch eczeem, met daarbij de juiste en volledige uitleg geven aan ouders van deze kinderen. AIOS leert ook de behandelingen aan te passen op geleide van het huidbeeld. Tijdens het kinderdermatologie spreekuur kan de AIOS leren huidbeelden bij kinderen te beschrijven, diagnosticeren en behandelen. Daarnaast leert de AIOS om te gaan met het kind als patiënt en ook ouder(s) van patiënt.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology 5^e ed.
- Handboek Kinderdermatologie, 2 delen, Prof. A.W. Oranje, derde druk
- Neonatal and Infant Dermatology, 3rd edition, Lawrence F. Eichenfield, MD, Ilona J. Frieden, MD, Erin Mathes, MD and Andrea Zaenglein, MD

Toetsing

- KPB/OSAT
- Stagegesprekken

3.3.7. Lichttherapie

Locatie: Helmond en Deurne

Verantwoordelijk staf lid voor stage: drs. H. van der Velden en drs. C. Legierse

Supervisor: alle staf leden

Beschrijving

Dagelijks, met name op maandag, woensdag en vrijdag, komen er patiënten op de polikliniek voor UVB-TL01 lichttherapie geheel of deelbelichting voor handen en/of voeten. Op locatie Helmond en Deurne ziet de AIOS deze patiënten tijdens de algemene spreekuren. De AIOS leert de verschillende behandelingen en hun toepassingen kennen. Daarnaast is het begeleiden van chronische huidbeelden ook een leerdoel.

Leerdoelen

Het leren kennen en toepassen van de verschillende vormen van lichttherapie. Tevens het begeleiden van patiënten met chronisch inflammatoire huidbeelden.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology 5^e ed.
- Richtlijnen en protocollen

Toetsing

- KPB/OSAT
- Stagegesprekken

3.3.8. Allergologie

Locatie: Helmond

Verantwoordelijk staflid voor stage: alle stafleden

Supervisie: alle stafleden

Beschrijving

Patiënten met een allergologische vraagstelling of verdenking op (contact)allergie worden gezien tijdens de algemene spreekuren. De AIOS zal vertrouwd worden gemaakt met de verschillende typen allergie die voor de dermatologische praktijk relevant zijn. Dit betreft met name de type I en IV-allergie. Het accent zal daarbij vooral liggen op de diagnostiek van type IV-allergieën. Op basis van de patiëntengegevens wordt samen met de supervisor een voorstel gedaan van de testreeksen die gebruikt zullen worden bij epicutane testen.

De epicutane testen worden aangebracht op maandagen door de verpleegkundige, een eerste maal wordt afgelezen op de woensdagen en de tweede maal op de donderdagen of vrijdag. Dan volgt een uitslaggesprek met de AIOS, als het zijn of haar eigen patiënt betreft. Er is altijd directe supervisie aanwezig. In sommige gevallen kan, bijvoorbeeld bij vermoeden op een type IV-reactie op corticosteroiden en wolalcoholen worden afgesproken de patiënt ook nog na 1 week of later terug te zien. Bij vermoeden op een voedselallergie zal de patiënt worden verwezen naar de internist-allergoloog of kinderarts.

Leerdoelen

Aan het eind van de perifere stage is de AIOS in staat zelfstandig allergologisch onderzoek uit te voeren en te interpreteren bij patiënten met (verdenking op) een contactallergische reactie.

Leermiddelen

- Rietschel et al. Atlas of Contact Dermatitis, Dunitz M. Blackwell Science
- Fischer contact dermatitis. Rietschel RL, Fowler JF. Lippincott Williams & Wilkins
- Handbook of Contact dermatitis, Gebhardt M, Elsner P, Marks JG, Dunitz M, Blackwell Science
- Side effects in dermatology. A guide to drug eruptions. IMP Amsterdam/Rotterdam
- Unwanted effects of cosmetics and drugs used in dermatology. Groot de AC et al
- Textbook of contact dermatitis. Rycroft RJG et al. Springer
- Drug allergy. Vervloet D et al
- Locale richtlijnen en protocollen

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT

3.3.9. Nagelpathologie

Locatie: Helmond

Verantwoordelijk staflid voor stage: drs. H. van der Velden

Supervisor: drs. H.M.J. van der Velden

Beschrijving

Patiënten met nagelpathologie worden gezien tijdens de algemene spreekuren. Bij interesse kan de AIOS gedurende de stageperiode meer verdieping krijgen in nagelpathologie. Onder supervisie van drs. H.M.J. van der Velden, dermatoloog, leert de arts-assistent nagelafwijkingen beschrijven, differentiële diagnoses opstellen bij patiënten met nagelproblemen en plannen opstellen voor aanvullend onderzoek en/of behandeling.

Leerdoelen

De AIOS leert nagelaandoeningen herkennen, nagelafwijkingen beschrijven en differentiële diagnoses opstellen. Tevens krijgt de AIOS ervaring in het opstellen van een behandelplan voor patiënten met nagelproblemen.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition
- Baran & Dawber's Diseases of the Nails and their Management, Baran et al
- Dermoscopy of the hair and nails. Tosti

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT

3.4. Locatie VieCuri Medisch Centrum

De stageperiode bedraagt 6 maanden. Vaste elementen binnen dit deel van de opleiding zijn algemene dermatologie en allergologie. Op de algemene polikliniek wordt zeer gevarieerde problematiek gezien en aangeboden aan de AIOS. Desgewenst kunnen hierin voor de individuele AIOS nadrukken worden gelegd op flebologie, allergologie/arbeidsdermatologie, nagelpathologie of andere interessegebieden. Dit is afhankelijk van de wensen die voortvloeien uit het individuele opleidingsplan (IOP). Het weekrooster wordt aangepast aan het aantal FTE dat een AIOS werkt en is deels afhankelijk van specifieke leerdoelen. Op donderdag is er een terugkomdag in het MUMC.

Tijdens deze stage wordt een aantal microteachings gehouden, bijvoorbeeld op het gebied van allergologie, maar dit kan ook een ander onderwerp zijn afhankelijk van de leerdoelen van de AIOS. Tevens houdt de AIOS een referaat/CAT voor de vakgroep. De AIOS geeft ook eenmaal onderwijs aan de verpleegkundigen en doktersassistenten (beoordeling volgens RUBRICS). Er wordt gestreefd naar het schrijven van een case report.

3.4.1. Algemene polikliniek dermatologie

Locatie: Venlo

Verantwoordelijk stafid: dr. K. Klaassen-Willems en dr. H. van Pelt

Supervisor: alle vakgroepleden

Beschrijving:

Op de algemene polikliniek ziet de AIOS patiënten die verwezen zijn door de huisarts of door andere specialisten. Op de werkplek is een supervisor aanwezig. Er worden patiënten gezien van alle leeftijden met een grote diversiteit aan huidafwijkingen. Deze stage omvat ook indicatie en controle van systemische medicatie. Algemene spreekuren zijn in het begin van de stage gereduceerd en worden aan de hand van de voortgang van de AIOS verder gevuld. Er zijn multidisciplinaire spreekuren met reumatoloog, gynaecoloog en vaatchirurg. Aan deze spreekuren kan door de AIOS worden deelgenomen. Er is hier aandacht voor het interdisciplinair opleiden.

Leerdoelen

Aan het eind van de perifere stage heeft de AIOS voldoende kennis, inzicht en ervaring om de huidziekten te kunnen herkennen en adequate voorlichting over beloop, behandeling en prognose te verschaffen. De AIOS moet in staat zijn tot:

- een adequate en leesbare verslaglegging van de problematiek in het EPD met daarin vervat differentieel diagnostische overwegingen en een uitgewerkt beleid- en behandelplan
- het voeren van adequaat intercollegiaal overleg, zowel met collega-specialisten, huisartsen, als met specialisten (en hun verpleegkundig specialisten / physician assistants) van andere disciplines
- het op een begrijpelijke wijze uitleg geven aan patiënten over de aandoening, de behandeling en de prognose
- een zorgvuldige registratie, verslaglegging en correspondentie
- time management, hoe effectief spreekuur te doen
- het begeleiden van coassistenten

Leermiddelen

- Leerboeken, bijv. Bologna. Dermatology, 5th edition
- Wetenschappelijke artikelen en online databases
- Overdracht en onderwijsmiddag

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT (bijvoorbeeld biopt, anaesthesie, curettage etc)

3.4.2. Consulten

Locatie: Venlo

Verantwoordelijk staflid: dr. H. van Pelt

Supervisor: alle stafleden

Beschrijving consulten

Consulten worden verricht op aanvraag van afdelingen buiten de afdeling dermatologie. Er is continu een supervisor aanwezig voor overleg. De algemene supervisor van de polikliniek is het eerste aanspreekpunt.

Leerdoelen consulten

- Algemene leerdoelen: de AIOS leert op adequate en efficiënte wijze adviezen te geven, in samenspraak met de aanvrager over dermatologisch gerelateerde vraagstellingen bij patiënten die opgenomen zijn op een verpleegafdeling.
- Specifieke leerdoelen: na lezen vraagstelling en eventuele navraag ter verduidelijking, wordt na inzage van de klinische gegevens, anamnese en lichamelijk onderzoek verricht, om een plan van aanpak te maken. Daarbij worden adviezen gegeven voor aanvullende diagnostiek en voorlopig beleid. In een latere fase worden de resultaten hiervan beoordeeld, om te besluiten tot afronden van het consult of inzetten van een medebehandeling of overname patiënt. Organisatie van de werkzaamheden is hierbij van groot belang evenals samenwerking met de andere zorgverleners op de consultafdeling.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition
- Overdracht

Toetsing

- Stage gesprekken
- KPB/OSAT

3.4.3. Flebologie inclusief ulcus cruris

Locatie: Venlo

Verantwoordelijk staflid: drs. I. Nagtzaam en dr. K. Karolak

Supervisors: alle stafleden

Beschrijving

Tijdens het flebologie spreekuur is er aandacht voor de organisatie van de (multidisciplinaire) zorg rondom flebologische problemen. De nadruk ligt op de diagnostiek en behandeling van patiënten met varices en chronisch veneuze insufficiëntie. De stage is te verdiepen. De AIOS leert tijdens het (one-stop-visit- diagnostiek) spatader-consult een flebologische anamnese af te nemen en specifiek lichamelijk onderzoek te doen met behulp van de flebotroon en de resultaten op adequate wijze vast te leggen in het dossier. De AIOS leert duplex uitslagen te interpreteren en deze te correleren aan de kliniek en klachten van de patiënt. Speciale aandacht voor de arteriële status van de patiënt, zn aanvullend onderzoek. Hierop wordt beleid gemaakt. De AIOS leert varices en chronisch veneuze insufficiëntie te behandelen. Er kan door de AIOS worden meegedaan met het gezamenlijk spreekuur met dermatoloog, vaatlaborant en vaatchirurg.

De AIOS leert onder andere indicaties en contra-indicaties van de volgende behandelmethoden: compressietherapie (m.n. ook compressief verband zelf aanleggen en indiceren /controleren van therapeutisch elastische kousen, speciale aandacht voor rondbrei/vlakbrei, drukklasse en weerstandscoefficiënt, indicatie/gebruik van de verschillende aan- en uittrekhulpmiddelen, zn overleg met de bandagist op locatie), (foam)sclerocompressietherapie, ambulante flebectomie volgens Muller, endovasculaire therapie (VNUS). Bij bijzondere interesse is deze stage te verdiepen met het verrichten van (foam)sclerocompressietherapie, ambulante flebectomie volgens Muller, endovasculaire therapie (VNUS). Hierbij is in het begin een supervisor hands-on aanwezig. Indien de AIOS de ingrepen zelfstandig kan uitvoeren, zal er op de werkvloer altijd een supervisor aanwezig zijn.

Tijdens het algemeen spreekuur en tijdens het flebologie spreekuur worden ook patiënten met een ulcus cruris gezien. Bij alle patiënten worden anamnese, lichamelijk onderzoek en veneus duplexonderzoek verricht naar de oorzaak van het ulcus cruris. Waar nodig wordt verder aanvullend onderzoek ingezet naar arterieel lijden, lymfoedeem, contactallergieën, infecties, etc. De AIOS leert patiënten met een ulcus cruris poliklinisch te begeleiden. Wonden in verschillende fasen worden gezien en begeleid en de AIOS krijgt kennis van het vastleggen en toepassen van het regionale, transmurale wond protocol (wondzorg limburg.nl) = TIME principe. Er wordt ervaring opgedaan met de verschillende lokale vormen van wondbehandeling, curettage van wonden en toepassen van compressietherapie (al dan niet met pelottes). Samenwerking met WEC, wondexpertise centrum VieCuri is laagdrempelig mogelijk. Overdracht naar wijkzorg is een essentieel onderdeel van de transmurale samenwerking met 1ste lijn, beeldbellen met de wijkzorg is op indicatie een van de faciliteiten. De dermatoloog als netwerker wordt hiermee getraind. Ten slotte krijgen (bijna) alle patiënten therapeutisch elastische kousen voorgeschreven. De AIOS kan deelnemen aan het periodiek multidisciplinaire flebologisch overleg met vaatchirurg.

Leerdoelen

Aan het eind van de perifere stage is de AIOS in staat:

- Anamnese en lichamelijk onderzoek bij flebologische patiënten uit te voeren/ vast te leggen. De AIOS leert duplex uitslagen te interpreteren en hierop beleid te maken. De AIOS dient complicaties te herkennen en te behandelen.
- Bij verdieping: Zelfstandig uitvoeren van sclerocompressietherapie, foam-echosclerocompressietherapie, ambulante flebectomie volgens Muller en endovasculaire therapie (VNUS).
- De AIOS is in staat om de oorzaak van een ulcus cruris vast te stellen, zn aanvullend (histologisch) onderzoek te indiceren/ verrichten, een behandelplan hiervoor op te stellen en uit te voeren, complicaties te herkennen en te behandelen, ambulante compressieve therapie toe te passen (inclusief pelottes) en een adequate therapeutisch elastische kous voor te schrijven (inclusief aan- en uittrekhulpmiddelen).
- De AIOS is in staat om zelfstandig duplexonderzoek te verrichten bij alle flebologische indicaties, de uitkomsten van dit onderzoek te interpreteren, indicaties voor de diverse behandelingsmodaliteiten te stellen.

Leermiddelen

- Handboek flebologie. Diagnostiek en behandeling van veneuze ziekten. H.A.M. Neumann
- NVDV Richtlijn Veneuze pathologie 2023.
- Richtlijn duplexonderzoek veneus onderste extremiteiten, VNIVD, 2016.
- CBO-richtlijn ulcus cruris (herziene richtlijn 2018)

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT

3.4.4. Dermato-oncologie

Locatie: Venlo

Verantwoordelijk stafid: drs. K. van Poppelen

Supervisor: alle stafleden

Beschrijving

Patiënten met huidkanker komen op de algemene polikliniek dermatologie, verwezen door huisartsen of collega-specialisten. De AIOS leert klinisch observeren en omgaan met de dermatoscoop in het beoordelen van gepigmenteerde en niet-gepigmenteerde tumoren. De AIOS leert wanneer een biopsie genomen dient te worden en wanneer er een indicatie bestaat voor een diagnostische excisie. Ook indicatie voor aanvullende diagnostiek wordt geleerd. Daarnaast leert de AIOS patiënten met premaligne en maligne huidaandoeningen behandelen met verschillende niet-invasieve behandelingen en met specifieke behandelingstechnieken voor premaligniteiten als cryotherapie en cryopeeling. Wekelijks vindt het MDO dermato-oncologie plaats. Hier worden alle melanomen en interessante of complexe oncologische casuïstiek multidisciplinair besproken. Shared decision making en de kwetsbare oudere patiënt hebben speciale aandacht in de dermato-oncologie.

Leerdoelen

Aan het eind van de perifere stage beschikt de AIOS over voldoende kennis, inzicht en ervaring om huidmaligniteiten en diens voorlopers zelfstandig te diagnosticeren, een adequaat behandelplan inclusief eventuele aanvullende diagnostiek op te stellen en op de juiste manier te behandelen.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition.
- Handboek dermato-oncologie. Neumann
- Landelijke richtlijnen huidkanker
- Online databases

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT

3.4.5. Lichttherapie en fotodynamische therapie

3.4.5.1. Lichttherapie

Locatie: Venlo

Verantwoordelijk stafid: dr. S. Verleisdonk- Bolhaar

Supervisie: alle stafleden

Beschrijving

Op de locatie Venlo en Venray worden patiënten met psoriasis en eczeem behandeld met UVB, (bad)PUVA en lokale PUVA. De indicatiestelling en controles van de deze behandelingen worden gedaan door de AIOS met supervisor tijdens de algemene spreekuren. Ook indicatie (en contra-indicatie) voor thuisbelichting kan door de AIOS worden gesteld.

Leerdoelen

De AIOS kan een adequaat behandelplan maken voor patiënten die zijn verwezen voor lichttherapie.

Aan het eind van de perifere stage:

- Heeft de AIOS kennis, inzicht en vaardigheden ontwikkeld aangaande de verschillende lichtbehandelingen.
- Beheerst hij/zij de indicatie en contra-indicaties van de verschillende typen lichtbehandelingen en kan behandelingen zelfstandig uitvoeren.
- Kan de AIOS patiënten vooraf correct en volledig inlichten over de te verwachten resultaten en de mogelijke complicaties op zowel korte termijn als op lange termijn.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition
- Richtlijnen en protocollen

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB

3.4.5.2. Fotodynamische therapie

Locatie: Venlo/Venray

Verantwoordelijk stafid: dr. S. Verleisdonk- Bolhaar

Supervisie: alle stafleden

Beschrijving

Patiënten die worden behandeld met PDT worden via het algemeen spreekuur verwezen voor deze behandeling en ter controle ook terug gezien op het algemeen spreekuur. De daadwerkelijke PDT behandeling gebeurt door gespecialiseerde verpleegkundigen op de polikliniek. De AIOS leert de indicatiestellingen, indicatie voor fieldblock, praktische uitvoering van PDT (voorbehandeling huidafwijkingen, instructies aan de verpleegkundige m.b.t. aanbrengen fotosensibele crèmes, bediening/ instelling belichtingsapparatuur) en bijwerkingen alsmede het beoordelen van de effectiviteit van de behandeling. Ook daglicht PDT kan worden toegepast.

Leerdoelen

Aan het eind van de perifere stage heeft de AIOS voldoende kennis van de indicatiestelling, de toepassing (verschillende behandel-schema's en pijnbestrijding) en de beoordeling van de effectiviteit van de PDT bij verschillende vormen van cutane (pre)maligniteiten.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology, 5th edition

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB

3.4.6. Allergologie / arbeidsdermatologie

Locatie: Venlo en Venray

Verantwoordelijk stafid: dr. S. Verleisdonk - Bolhaar

Supervisie: alle stafleden

Beschrijving

Patiënten met een allergologische vraagstelling worden gezien tijdens de algemene spreekuren. De AIOS zal vertrouwd worden gemaakt met de verschillende typen allergie die voor de dermatologische praktijk relevant zijn. Dit betreft met name de type I en IV-allergie. Het accent zal daarbij vooral liggen op de diagnostiek van type IV-allergieën. Op basis van de patiëntengegevens wordt samen met de supervisor een voorstel gedaan van de testreeksen die gebruikt zullen worden bij epicutane testen, dit is de allergologie voorbespreking. Het aanbrengen van de testreeksen gebeurt op de maandagen en dinsdagen, een eerste maal wordt afgelezen op de woensdagen en donderdagen en de tweede maal op de donderdagen en vrijdagen. Dan volgt een uitslaggesprek. Er is altijd directe supervisie aanwezig. In sommige gevallen wordt, bijvoorbeeld bij vermoeden op een type IV-reactie op corticosteroïden afgesproken de patiënt ook nog na 1 week of later terug te zien. Bij vermoeden op een type I allergie zal in eerste instantie worden nagegaan of ten behoeve van aanvullend onderzoek adequate RASTEN bestaan en of serologisch onderzoek uitsluitsel kan geven. Indien dit niet mogelijk is, zal samen met de supervisor overlegd worden over de relevantie tot nader onderzoek door middel van intracutane testen. Speciale aandacht bij verdenking voor proteïne contact allergieën. Bij verdenking allergie voor bijen- of wespengif en indicatie desensibilisatie hiervoor wordt verwezen voor analyse naar de longarts. Op indicatie worden verdunningsreeksen geneesmiddelen gedaan.

Leerdoelen

Aan het eind van de perifere stage is de AIOS in staat zelfstandig allergologisch onderzoek te indiceren, uit te voeren en te interpreteren bij patiënten met (verdenking op) een allergische reactie.

Leermiddelen

- Rietschel et al. Atlas of Contact Dermatitis, Dunitz M. Blackwell Science
- Fischer contact dermatitis. Rietschel RL, Fowler JF. Lippincott Williams & Wilkins
- Handbook of Contact dermatitis, Gebhardt M, Elsner P, Marks JG, Dunitz M, Blackwell Science
- Side effects in dermatology. A guide to drug eruptions. IMP Amsterdam/Rotterdam
- Unwanted effects of cosmetics and drugs used in dermatology. Groot de AC et al.
- Textbook of contact dermatitis. Rycroft RJG et al. Springer
- Drug allergy. Vervloet D et al
- Microteachings

Toetsing

- Stagegesprekken
- KPB/OSAT

3.4.7. Nagelpathologie en chirurgie

Locatie: Venlo

Verantwoordelijk stafid: dr. K. Klaassen-Willems

Supervisie: dr. K. Klaassen-Willems

Beschrijving

Het onderdeel dermatopathologie en chirurgie nagels omvat het vertrouwd raken met nagelpathologie en chirurgische verrichtingen aan de nagelunit. De AIOS leert nagelafwijkingen herkennen en differentiaal diagnoses opstellen op basis van bepaalde nagelafwijkingen waarbij de AIOS leert te redeneren vanuit het normale functioneren van de nagelunit. Tijdens de perifere stage ziet de AIOS zo veel mogelijk nagelpathologie patiënten samen met de supervisor. De AIOS dient zich kennis eigen te maken aangaande de chirurgische basisprincipes van verrichtingen van en de nagelunit (steriliteit, weefselbehandeling, hemostase), de anatomie, de lokale anesthesie, instrumentarium en instrumentvoering, hechtmaterialen en technieken, antistolling verbandtechnieken, wondgenezing en de behandeling van postoperatieve complicaties. Oncologische principes van diagnostische procedures dienen bekend te zijn.

Leerdoelen

Aan het eind van de perifere stage heeft de AIOS kennis, inzicht en vaardigheden ontwikkeld aangaande de verschillende pathologie en chirurgische technieken voor aandoeningen van de nagelunit en kan de AIOS de juiste diagnose en indicaties stellen.

Leermiddelen

- Bologna. Dermatology 5^e ed.
- Baran an Dawber's Diseases of the Nails end their Management. 5th ed.

Toetsing

- Stagegesprekken
- OSAT

3.4.8. Dermatopathologie

Locatie: Venlo

Verantwoordelijk stafid: dr. H. van Pelt en dr. A. van Marion (dermatopatholoog)

Supervisie: alle stafleden

Beschrijving

Onderwijs in de dermatopathologie vindt gedurende de gehele perifere stage op gestructureerde wijze plaats op de gebruikelijke dinsdagmiddag PA/onco-bespreking. Hier worden PA-uitslagen besproken, tezamen met relevante klinische gegevens en een differentiële diagnose. Daarnaast bekijkt de AIOS tweewekelijks samen met de dermatopatholoog aan de discussiemicroscopie coupes uit de leercoupe dozen, samengesteld door de afdeling dermatologie en pathologie.

Leerdoelen

De AIOS is vertrouwd met de basale histologische begrippen, de meest voorkomende typen weefselreactie, het histologisch beeld van veel voorkomende huidziekten, en kent de mogelijkheden

en beperkingen van histologisch onderzoek. De AIOS is in staat om deze kennis toe te passen in de praktijk en te komen tot een goede clinicopathologische correlatie.

Leermiddelen

- Leersets coupes afdeling pathologie.
- Coupes eigen patienten
- Rapini, Practical dermatopathology.
- Barnhill RL. Textbook of Dermatopathology
- Weedon D. Skin Pathology

Toetsing

- Stagegesprekken en EPA's
- OSAT

HOOFDSTUK 4. Supervisie, voortgang en toetsing en bekwaamverklaring (MUMC/CZE)

4.1. Supervisie

4.1.1. Zaalvisite

Tijdens de zaalstage bespreekt en bezoekt de AIOS de klinische patiënten met een supervisor. Hierbij krijgt de AIOS directe supervisie/feedback m.b.t. de diagnostiek, behandeling en verdere zorg rondom de opgenomen dermatologische patiënten.

4.1.2. Supervisie polikliniek

Tijdens de polikliniek spreekuren is er altijd een supervisor op de polikliniek vrij gepland voor direct overleg/meekijken bij de patiënt/feedback m.b.t. de diagnostiek en behandeling.

4.1.3. Intercollegiaal consult

Zowel voor klinische als voor de poliklinische intercollegiale consulten is de supervisor van de polikliniek beschikbaar voor direct overleg/feedback m.b.t. de diagnostiek, behandeling en verdere zorg rondom patiënten met dermatologische problematiek.

4.1.4. Poliklinische operatiekamers

Voor de supervisie van chirurgische en flebologische verrichtingen en laserbehandelingen is er altijd een supervisor ingedeeld. Afhankelijk van het moment in de stage, de complexiteit van de verrichtingen en het niveau van de AIOS is dit hands-on supervisie of supervisie op afroep.

4.2. Voortgang en toetsing

Een volledig overzicht van de toetsinstrumenten en de frequentie van toetsen is terug te vinden in de bijlagen van het landelijk opleidingsplan. Alle documenten dienen door de AIOS verzameld te worden in het E-portfolio (Reconcept). Dit E-portfolio bevat het individueel opleidingsplan, alle beoordelingen, verslagen van voortgangsgesprekken en AB-formulieren.

4.2.1. In de kliniek

Toetsing vindt zo veel mogelijk op de werkvloer plaats, direct na het geobserveerde gedrag en gekoppeld aan het opleidingsmoment. Bij de beoordeling van de AIOS wordt vooral gebruik gemaakt van KPB's (Korte Praktijk Beoordeling) en OSATS (Objective Structured Assessment of Technical Skills). Ook de schriftelijke verslaglegging kan beoordeeld worden. Deze beoordelingen worden, net als gespreksformulieren en het individueel opleidingsplan (IOP), opgenomen in het E-portfolio.

4.2.2. Tijdens onderwijsmomenten

Op donderdagmiddag presenteren de AIOS CAT's, richtlijnen en geven ze plenair onderwijs (bijlage 2). Deze kunnen beoordeeld worden door een van de aanwezige stafleden.

4.2.3. Opleidingsgesprek en individueel opleidingsplan

De opleidingsgesprekken (voortgangsgesprekken) vinden plaats in de frequentie zoals weergegeven in bijlage 2. De voortgangsgesprekken worden gevoerd door de opleider, de AIOS en indien mogelijk ook de mentor (zie 2.2). Tijdens de voortgangsgesprekken wordt de voortgang van de AIOS besproken, gebaseerd op een beoordeling tijdens de stafvergadering in het MUMC+, de inhoud van het portfolio en de reflectie op het eigen functioneren door de AIOS. Tijdens de stafvergadering in het MUMC+ wordt de voortgang van de AIOS besproken en worden de bekwaamverklaringen afgestemd volgens de OOG-bespreking & Bekwaamverklaringen (zie ook 4.3). De opleider bespreekt de feedback met de AIOS en mentor van de AIOS tijdens de opleidingsgesprekken en vermeldt alles in Reconcept. Afspraak is dat de feedback van de leden van de opleidingsgroep voor de AIOS voorafgaand aan het voortgangsgesprek met de AIOS is besproken. De opleider bespreekt de feedback (niet anoniem) met de AIOS en mentor van de AIOS en vermeldt alles in Reconcept.

De AIOS vraagt 1 keer per jaar 360 graden feedback aan collega-artsen en andere medewerkers. Ook deze 360 graden feedback wordt besproken tijdens het opleidingsgesprek.

Tevens worden de tot op dat moment verzamelde KPB's, OSAT's en themakaarten gecontroleerd. Ook wordt gekeken naar de deelname aan verplicht onderwijs, cursussen en congressen. Gedurende de hele opleiding houdt de AIOS een Individueel Opleidingsplan (IOP) bij (zie hoofdstuk 5 en bijlage 2).

4.2.4. Stagegesprekken

Voor elke stage vindt een introductiegesprek, een tussentijds- en een eindevaluatie gesprek plaats tussen AIOS en stagebegeleider plaats waarbij aan de hand van themakaarten, ingevulde OSAT's/KPB's en zelfreflectie de bekwaamheid in de betreffende stage wordt geëvalueerd. Deze gesprekken worden gedocumenteerd in het portfolio.

4.2.5 Wetenschappelijk artikel

De AIOS schrijft tijdens de opleiding minimaal 1 peer-reviewed artikel als eerste auteur (zie bijlage 2).

4.3. Bekwaamverklaring

De opleiding van de AIOS is gericht op het ontwikkelen van bekwaamheid in thema's (voornamelijk medische inhoudelijke kennis) en beroepsactiviteiten (voornamelijk vaardigheden, houding en gedrag), EPA's. De hoeveelheid supervisie wordt uitgedrukt in vijf supervisie niveaus (EPA-niveaus), waarbij de AIOS op niveau 4 bekwaam (competent) is de activiteit zelfstandig uit te voeren. In het landelijk opleidingsplan wordt meer in detail aangegeven welke (toets)instrumenten kunnen worden gebruikt als 'bewijslast' voor een bekwaamverklaring op een EPA.

Niveau:	Toelichting
1. de aios observeert (voert niet zelf uit)	Geen toestemming tot handelen door de aios, wel om aanwezig te zijn en te observeren
2. de aios voert een activiteit uit onder directe, proactieve supervisie	De supervisor is aanwezig in dezelfde ruimte.
3. de aios voert een activiteit uit onder indirecte, reactieve supervisie (supervisor is wel snel oproepbaar);	De supervisor is niet in dezelfde ruimte maar wel snel beschikbaar indien nodig. Supervisor en aios maken afspraken over de mate van zelfstandigheid en over de momenten waarop overleg moet plaatsvinden
4. de aios voert een activiteit zelfstandig uit	De supervisie is op afstand, er wordt op een later moment geëvalueerd hoe het verloop was
5. de aios geeft zelf supervisie aan minder ervaren aios	De aios voert hier zelf de rol van supervisor uit bij minder ervaren collega's

MUMC+

Als de AIOS voldoende bewijslast in het portfolio heeft verzameld om bekwaamheid op de EPA's aan te tonen, dient deze een verzoek voor toekenning van een bekwaamverklaring op een bepaald niveau in bij de opleider. De toekenning van het bekwaamheidsniveau tot EPA-niveau 3 wordt door de opleiders in het MUMC genomen. EPA-niveau verhoging van niveau 4 of hoger worden door de opleidingsgroep van het MUMC+ gezamenlijk genomen.

Partnerziekenhuizen

In het overdrachtsdocument van de AIOS voor de opleiders in de partnerziekenhuizen zijn de EPA-niveaus opgenomen. Er zijn binnen het cluster afspraken gemaakt op welke manier bekwaamheid wordt beoordeeld. Voor aanvang en aan het einde van een perifere stage vindt een schriftelijke en mondelinge overdracht plaats tussen de opleider en de perifere opleider over de voortgang van de individuele AIOS waaronder de EPA-niveaus. De opleiders in de partnerziekenhuizen begeleiden AIOS intensief en geven advies over het behaalde EPA-niveau aan het einde van een perifere stage. Definitief wijzigen van het EPA-niveau in Reconcept wordt gedaan door de opleiders in het MUMC om uniformiteit te behouden.

HOOFDSTUK 5. Individualisering

Tijdens het opleidingsgesprek wordt veel aandacht besteed aan het individueel opleidingsplan (IOP). Dit is een dynamisch/groeidocument, waarin de afspraken m.b.t. persoonlijke leerdoelen die AIOS en opleider maken op basis van de ambitie, leerwensen en de voortgang van de AIOS vastgelegd zijn. Het bij RGS ingediende opleidingsschema is de basis van het IOP. Het IOP richt zich op de toekomst waarbij de planningshorizon zowel de korte termijn (weken, maanden) als de lange termijn (jaren) kan betreffen. De opleidersgroep maakt afspraken over de planning van de individuele trajecten van de AIOS. Het IOP is maatwerk voor de individuele AIOS. Tijdens het opleidingsgesprek wordt er veel aandacht besteed aan het IOP. Er is aandacht voor hoe de AIOS zelf verantwoordelijkheid kan dragen voor het leerproces. Daarnaast wordt besproken wat de visie van de AIOS is op de invulling van zijn latere beroep als medisch professional. Het IOP wordt opgenomen in het E-portfolio (Reconcept). Het portfolio bevat het IOP, alle beoordelingen, verslagen van voortgangsgesprekken en geschiktheidsbeoordelingen. De opleidingsduur is 60 maanden (bij een dienstverband van 1,0 FTE) en omvat een algemeen deel en een verdiepingsdeel (zie hoofdstuk 5.1). Op basis van verworven competenties kan er korting op de opleiding worden gegeven of besloten worden tot verlenging. De gemiddelde korting die wordt gegeven is 3 maanden.

5.1. Verdiepingsstage

Een deel van de opleiding wordt ingevuld met een verdiepingsstage. Deze verdiepingsstage heeft een duur van 2-4 maanden (fulltime) en vindt bij voorkeur plaats in de laatste 2 jaar van de opleiding. De verdiepingsstage kan in de eigen opleidingskliniek (MUMC+ of CZE), in een regionaal opleidingscentrum of elders plaatsvinden, mits het opleidingscentrum door de RGS erkend is. Dit kan zowel een klinische als wetenschappelijke verdiepingsstage zijn. Wanneer er een wens is voor een verdiepingsstage buiten een door de RGS erkende instelling, dient de stage ter beoordeling worden voorgelegd aan het Concilium. Voorbeelden van verdiepingsstages benoemd in het landelijk opleidingsplan zijn cosmetische dermatologie, dermatochirurgie, allergologie, dermatopathologie. Op de website www.opleidingsetalage.nl van de FMS zijn andere voorbeelden te vinden.

5.2 Differentiatie tijdens de opleiding

Buiten de verdiepingsstage zijn er mogelijkheden voor verdere differentiatie binnen de opleiding: Mohs/onco-differentiatie, flebologie, genodermatologie of wetenschappelijk onderzoek (promotie). Hierbij is het mogelijk om buiten de reguliere perifere stages om deze specifieke competentie te leren in het MUMC+ of in een van de perifere opleidingsziekenhuizen binnen het cluster, bijvoorbeeld voor 1 dag of dagdeel in de week (zie hoofdstuk 2.4). Wanneer gekozen wordt voor een van deze aandachtsgebieden, kan dit invloed hebben op de duur/ruimte die overblijft voor de hiervoor genoemde verdiepingsstage (zie hoofdstuk 5.1).

HOOFDSTUK 6. Onderwijs

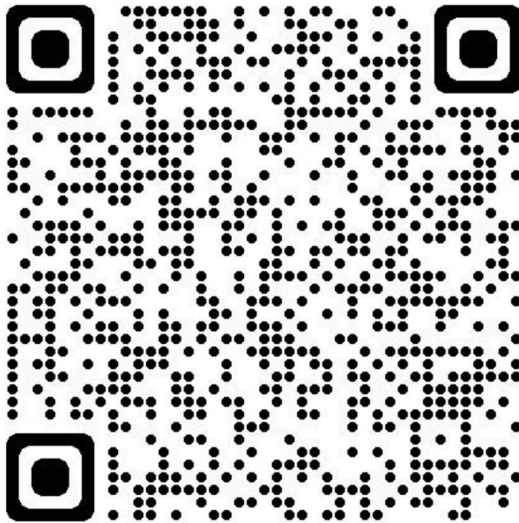
6.1. Landelijk onderwijs

Het Concilium Dermatologicum et Venereologicum is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het landelijk onderwijs.

6.1.1. Centraal cursorisch onderwijs (COCOM)

De uitvoering van het centraal cursorisch onderwijs met de kwaliteitscontrole zijn gedelegeerd aan de COCOM (Cursorisch Onderwijs Commissie). Dit gedeelte van het cursorisch onderwijs richt zich vooral op discipline gebonden medisch inhoudelijke kennis en is verplicht te volgen door alle AIOS. Om dit onderwijs te kunnen volgen is lidmaatschap van de NVDV noodzakelijk. Het lidmaatschap van de NVDV is daarom verplicht voor alle AIOS.

Het centraal cursorisch onderwijs kent een basisdeel voor de eerste 3 opleidingsjaren in de vorm van een 3-jaarlijkse cyclus, waarin de thema's van het opleidingsplan systematisch aan bod komen. In de laatste 2 jaren zal het centraal cursorisch onderwijs gericht zijn op verdieping en voorbereiding op de latere praktijkvoering. Er is gekozen voor meerdaagse cursussen (incl. diner, overnachting, ontbijt), waardoor het sociaal contact tussen AIOS uit verschillende regio's zal toenemen. Een overzicht van het landelijk cursorisch onderwijs kan gevonden worden door onderstaande QR-code te scannen.

6.1.2. Wetenschappelijke vergadering NVDV en ledendagen

De wetenschappelijke vergadering wordt 1x/jaar georganiseerd door de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venerologie (NVDV). Deze wordt gezien als belangrijk onderwijsmoment en is daarom verplicht voor alle AIOS. Minimaal 1 keer gedurende de opleiding geeft een AIOS een voordracht tijdens de wetenschappelijke vergadering van de NVDV (zie bijlage 2). Daarnaast mogen er tijdens de opleiding dagen besteed worden aan deelname aan andere ledendagen van de NVDV, zoals de dermatologendagen.

6.1.3. (Inter)nationale congressen en cursussen

AIOS zijn volgens het Kaderbesluit Dermatologie verplicht om 1 keer tijdens hun opleiding deel te nemen aan een internationaal congres. In het MUMC+ is gekozen voor de EADV on-site of de AAD online. Een aantal AIOS krijgt de mogelijkheid om de internationale Euroderm Excellence cursus voor AIOS later in de opleiding te volgen. Tevens worden in het MUMC+ alle AIOS in de gelegenheid gesteld om een snijcursus te volgen in de vorm van de Superficial Anatomy & Cutaneous Surgery cursus of de BSDS Annual Surgery Workshop. Verplichte congressen worden 100% vergoed (inschrijving, reis- en verblijfskosten) tot een maximumbedrag. Overige congressen/cursussen zijn facultatief. Een actuele versie van het reglement 'Scholings- en congresdagen AIOS' is beschikbaar voor de AIOS bij de afdeling Dermatologie van het MUMC+. Hierin worden de verplichte en facultatieve scholingen en congressen en het aantal te besteden dagen beschreven. Congressen en cursussen die niet op de lijst staan, dienen eerst goedgekeurd te worden door de opleidersgroep in de stafvergadering alvorens opgenomen te mogen worden als congresdag. Indien de staf negatief besluit, mag een AIOS wel deelnemen maar moet hiervoor een vakantiedag opgenomen worden. AIOS-promovendi kunnen in overleg met of op verzoek van promotor/copromotor 1 of meer extra congresdagen toegekend krijgen, indien dit essentieel is voor de voortgang van het wetenschappelijk onderzoek en/of van algemeen belang zijn voor de afdeling.

6.2. Regionaal onderwijs

Het cursorisch onderwijs in de algemene competenties wordt overwegend regionaal in discipline overstijgende (DOO) cursussen gevolgd worden. Het regionaal cursorisch onderwijs omvat zowel modulair als niet-modulair onderwijs met een omvang van minimaal 48 uur per jaar en kan per cluster verschillend ingevuld worden, variërend van enkele uren per week tot een (gedeelte van) de wekelijkse terugkomdag. Het cluster bepaalt zelf hoe de samenwerking binnen de opleidingsziekenhuizen vorm krijgt in het cursorisch onderwijs.

Een greep uit het aanbod van trainingen OOR ZON:

- AIOS in the lead
- Bekostiging van de zorg
- Communicatie: Effectiever omgaan met lastige patiëntgesprekken
- Communicatie: Omgaan met incidenten en klachten
- Crash course doelmatigheid van zorg
- Duurzame inzetbaarheid: inzicht in je eigen gezondheid
- Gezondheid in breder perspectief
- Gezondheidsrecht
- Hoe begeleid ik een coassistent
- Mentortraining voor AIOS
- Mindfulness
- Omgaan met vermoedens van kindermishandeling

6.2.1. Regionaal discipline overstijgend onderwijs (DOO)

Het discipline overstijgende onderwijs is bedoeld om de niet-specifiek discipline gebonden aspecten van het werken als specialist gericht te ontwikkelen. Inschrijven kan via de OOR ZON website en deelnemers ontvangen een certificaat van deelname.

MUMC+: de ontwikkeling van deze DOO cursussen voor het MUMC+ staat onder verantwoordelijkheid van de Centrale OpleidingsCommissie MUMC+. Binnen MUMC+ is de afspraak dat de AIOS minimaal 2 DOO punten halen per kalenderjaar (1 dagdeel = 1 punt). AIOS ontvangen frequent een uitnodigingsmail voor nieuwe cursussen en data.

Zuyderland MC: jaarlijks wordt het overzicht van het aanbod van DOO rondgestuurd. De opleiders zorgen ervoor dat dit bij de AIOS terecht komt. Er worden DOO en opleidingssymposia via COC georganiseerd. AIOS kunnen zich hiervoor aanmelden. Hiervoor wordt tijd geblokkeerd in de spreekuren.

VieCuri Medisch Centrum: 2x per jaar wordt een DOO georganiseerd. Deze zijn verplicht en het spreekuur wordt geblokkeerd. De onderwerpen worden door de werkgroep DOO bepaald. Deze werkgroep is onderdeel van de COC waarin de Arts assistentenvereniging is vertegenwoordigd.

Deelname wordt geregistreerd door het secretariaat dermatologie MUMC+ en de Academie voor Medische Vervolgopleidingen van zowel MUMC+ als alle perifere centra. Na de training wordt een certificaat uitgereikt.

6.2.2. Refereeravond

Voor de regionale dermatologen worden 3 klinische refereeravonden per jaar georganiseerd (2x op locatie MUMC en 1x op locatie CZE). Ongeveer twee keer per opleiding geeft de AIOS een presentatie tijdens de regionale refereeravond (zie bijlage 2). Na deze presentaties wordt een voordracht gehouden door een gastspreker. De refereeravonden worden voornamelijk bezocht door dermatologen, arts-assistenten en artsen uit Limburg, Brabant en de grensstreek met België.

6.3. Lokaal onderwijs

6.3.1. MUMC+

Onderwijs wordt door AIOS en stafleden gegeven, elke 4 weken in een ander thema. De verschillende thema's komen in een 3-jarige cyclus terug.

Overzicht van diverse besprekingen en onderwijs MUMC+

DAG	TIJD	ONDERWERP	FREQUENTIE
DAGELIJKS	16.45-17.30	Medische overdracht, interessante patiënten	Dagelijks
MAANDAG	11.30-12.30	Multidisciplinaire hoofd-hals-bespreking	Wekelijks
DINSDAG	08.00-09.00	Multidisciplinaire melanoombespreking	Wekelijks

DONDERDAG	13.00-14.00	Spoed PA-onco bespreking	1x/4 weken
DONDERDAG	13.00-14.00	PA- en PA-onco bespreking	3x/4 weken
DONDERDAG	15.00-16.00	Richtlijnbespreking/CAT	1x/3 weken
DONDERDAG	15.00-16.00	Plenair onderwijs	1x/3 weken
DONDERDAG	15.00-16.00	Gezamenlijk spreekuur/casus bespreking/briefbespreking	1x/4 weken
DONDERDAG	14.00-15.00	Complicatie- en IRIS meldingen bespreking	1x/6 weken
DONDERDAG	14.00-15.00	PA-quiz	1x/6 weken
DONDERDAG	14.00-15.00	Wetenschappelijke vergadering	1x/4 weken
DONDERDAG	15.00-16.00	Gastspreker	1x/6 weken
DONDERDAG	16.00-17.00	Opleidingsvergadering	1x/4 weken

6.3.1.1. Plenair onderwijs

Plenair onderwijs wordt door AIOS en stafleden samen gegeven in het thema van dat moment. De AIOS geeft minimaal 1 keer per jaar plenair onderwijs (zie bijlage 2).

6.3.1.2 Richtlijnbesprekingen

Door 3 AIOS gezamenlijk wordt een recente richtlijn uitgediept en besproken. Iedere AIOS wordt hier 1x per jaar voor ingedeeld en deze wordt individueel als CAT beoordeeld (zie bijlage 2).

6.3.1.3. Journal Club

Alle AIOS worden 1x per jaar ingedeeld voor de Journal club, waarin een wetenschappelijk artikel wordt besproken. Deze presentatie wordt als CAT beoordeeld (zie bijlage 2).

6.3.1.4. PA-quiz

De AIOS die de PA-stage volgen, verzorgen 1 keer per 6 weken dermatopathologie onderwijs, waarbij interactief verschillende leercoups worden behandeld, bij voorkeur in het thema van dat moment.

6.3.1.5. Gastspreker

Om de zes weken wordt op donderdagmiddag een gastspreker uitgenodigd voor een voordracht bij voorkeur in het thema van dat moment.

6.3.1.6. Onderwijs aan studenten en coassistenten

Van de AIOS wordt verwacht dat medewerking wordt verleend aan het onderwijs voor coassistenten, zowel gedurende het coschap dermatologie als het voorbereidend onderwijs. De AIOS begeleiden de

coassistenten gedurende de poliklinische spreekuren en voorzien 2 keer per week het coassistentenonderwijs na de overdracht. AIOS worden gevraagd om coassistenten te beoordelen op hun algemeen functioneren en het geven van presentaties. Dit gebeurt op verzoek van de coassistent begeleider en de coassistent zelf (via EPASS).

6.3.1.7. Medische overdracht

Dagelijks aan het einde van de middag bestaat de mogelijkheid om patiënten met interessante ziektebeelden of dilemma's m.b.t. diagnostiek en behandeling te bespreken met AIOS en staf. Bij deze bespreking wordt gestreefd naar aanwezigheid van de voltallige groep om een zo hoog mogelijk interactie / discussie niveau te verkrijgen.

6.3.1.8. Gezamenlijk spreekuur

Maandelijks wordt een gezamenlijk spreekuur georganiseerd op de polikliniek dermatologie waarbij patiënten met dermatologische problematiek om uiteenlopende redenen (diagnostisch / therapeutisch dilemma, interessant ziektebeeld etc.) live gezien en besproken kunnen worden door de gehele opleidingsgroep en AIOS-groep. Wanneer er geen patiënt gepland is op het gezamenlijk spreekuur kan een AIOS een papieren casus presenteren en bespreken en/of vindt een briefbespreking plaats.

6.3.1.9. Multidisciplinaire patiëntenbesprekingen

Op verschillende momenten zijn er multidisciplinaire patiëntenbesprekingen (hoofd-hals oncologie, immuno-reumatologie, melanomen, dermatopathologie) waar de AIOS leert om onder supervisie van een stafid dermatologische patiënten voor een verscheidenheid aan specialisten voor te dragen ten einde een weloverwogen voorstel voor diagnostiek/ behandeling voor betreffende patiënt te verkrijgen.

6.3.1.10. Complicatie- en IRIS meldingen bespreking

Maandelijks vindt er onder supervisie een bespreking plaats van de patiënten waarbij complicaties in het diagnostisch/ behandeltraject zijn gesignaleerd. Ook relevante incident meldingen worden hier besproken. De AIOS leert op deze wijze hoe te handelen in geval van dergelijke situaties en het risico op herhaling hiervan in de toekomst te verkleinen

6.3.1.11. Pluslunch

De Arts Assistenten Vereniging (AAV) i.s.m. de Academie voor Medische Vervolgopleidingen (AMVO) verzorgt de "PlusLunch". Dit is een maandelijks terugkerend, ziekenhuis breed en competentie overstijgend opleidingsmoment voor alle A(N)IOS en arts- onderzoekers binnen het MUMC+. Aan deelname van 6 lunches wordt 1 DOO punt toegekend. Uiteenlopende onderwerpen worden behandeld.

6.3.2. Catharina Ziekenhuis Eindhoven

DAG	TIJD	ONDERWERP	FREQUENTIE
DAGELIJKS	8.25 – 8.30	Dag start	Dagelijks
DAGELIJKS	16.45-17.30	Dag afsluiting, medische overdracht, interessante casuïstiek	Dagelijks
WOENSDAG	17.00-17.30	Complicatiebespreking	1x/4 weken
MAANDAG	16.30-17.30	PA-bespreking	1x/2 weken
MAANDAG	17.30-18.00	MDO huidtumoren	1x/2 weken
DONDERDAG	15.00-16.30	Richtlijn- en diabetisbespreking en onderwijs	1x/6 weken
DONDERDAG	12.30 – 13.30	Plenair polikliniekoverleg	1x/6 weken

6.3.3. Zuyderland Medisch Centrum

DAG	TIJD	ONDERWERP	FREQUENTIE
DAGELIJKS	16.50-17.15	Generaal dagelijks rapport/overdracht	Dagelijks
DINSDAG	13.30-14.00	PA onderwijs	1x/maand
DINSDAG	14.00-14.30	Statusbespreking	1x/maand
DINSDAG	14.30-15.30	Onderwijs door AIOS/dermatoloog	1x/maand
DINSDAG	15.30-16.00	Complicatiebespreking	1x/maand
DINSDAG	16.00-17.00	Voordracht gastspreker	4x/jaar
DINSDAG	17.00-18.00	Opleidingsvergadering	1x/3 maanden
DINSDAG	17.00-18.00	Voortgangsgesprek opleider/ AIOS	1x/3 maanden
DONDERDAG	17.00-17.30	Casusbespreking	Wekelijks

Maandelijks worden op dinsdagmiddag alle AIOS en alle leden van de opleidingsgroep uitgeroosterd voor patiëntenzorg om deel te nemen aan de onderwijsmiddag. De voordracht van de gastspreker wordt door de A(N)IOS geregeld op basis van de eigen leerbehoefte. Andere zaken die aan bod kunnen komen zijn bijv. ook intervisie, ethiek, slecht-nieuws-gesprekken, etc.

In het Zuyderland MC wordt de “PlusLunch” ook georganiseerd (Discipline Overstijgend Onderwijs), waarbij uiteenlopende onderwerpen worden behandeld.

6.3.4. Elkerliek ziekenhuis

DAG	TIJD	ONDERWERP	FREQUENTIE
DAGELIJKS	08.20 – 08.30	Overdracht (dagstart)	Dagelijks
DAGELIJKS	17.00 – 17.10	Overdracht (dagafsluiting)	Dagelijks
MAANDAG	17.00-18.00	PA-bespreking	1x/maand
MAANDAG	13.15-13.45	AAV lunch	1x/maand
MAANDAG	12.30-13.15	Opleidingsvergadering	1x/2-3 maanden
MAANDAG	13.15-13.30	Complicatiebespreking	1x/2-3 maanden
MAANDAG	In overleg	Voortgangsgesprek opleiders/AIOS	tenminste 1x/ 3 maanden, in overleg frequenter
WOENSDAG	12.00 – 12.30	MDO oncologie	Wekelijks
WISSELEND		Discipline overstijgend onderwijs	?
WISSELEND		Onderwijs door AIOS	1x/stage
IN OVERLEG	In overleg	Microteaching	1x/supervisor

6.3.5. VieCuri Medisch Centrum

DAG	TIJD	ONDERWERP	FREQUENTIE
DAGELIJKS	08.15-08.30	Ochtendrapport interessante/moeilijke patiënten	Dagelijks
DAGELIJKS	11.30-11.45	Nabespreking spreekuur met supervisor	dagelijks
DAGELIJKS	16.45-17.00	Nabespreking spreekuur met supervisor	Dagelijks
MAANDAG	16.00-17.00	Individuele PA-bespreking	1x/maand
DINSDAG	13.30-15.45	Live patiëntenbespreking	1x/maand
DINSDAG	15.45-16.00	Complicatiebespreking/VIM/klachten	1x/maand
DINSDAG	16.00-17.00	Plenaire PA-bespreking	1x/maand

DINSDAG	13.00-14.00	Plenair onderwijs	1x /maand
DINSDAG	17.00-17.30	Opleidingsvergadering	4x/jaar

HOOFDSTUK 7. Opleiden in algemene competenties en niet-klinische kerntaken

Een belangrijk onderdeel van je opleiding als AIOS is de ontwikkeling van je algemene competenties leiderschap, samenwerken, maatschappelijk handelen, en professionaliteit, maar ook op kennis van en inzicht in financiën en organisatie van de zorg, strategisch onderhandelen, kennis van organisaties en samenwerkingsverbanden etc. (CanMeds). Deze kun je op verschillende manieren ontwikkelen en ondersteunen met het volgen van trainingen of het indienen van projecten.

7.1. Doelmatigheidsprojecten

Tijdens de opleiding wordt veel aandacht besteed aan doelmatigheid. AIOS worden actief betrokken bij het leveren van doelmatige zorg op de werkplek. Zij worden gefaciliteerd om zich specifiek te scholen in doelmatigheid en krijgen de ruimte voor het opzetten van doelmatigheidsinitiatieven.

7.1.1. Plus-traject

Het MUMC+ heeft evenals de OOR ZON het thema doelmatigheid van zorg als een speerpunt in haar beleid opgenomen. Dit omdat doelmatig leren denken en handelen een belangrijke vaardigheid is van de toekomstige professional. Juist in tijden dat begrotingen voor gezondheidszorg zwaar onder druk staan en het waarschijnlijk is dat de komende jaren alleen maar meer met krimpende budgetten gewerkt moet worden is doelmatig leren denken en werken essentieel. Om doelmatig te kunnen werken zijn competenties op gebied van management, organisatie, duurzaamheid en maatschappelijk handelen essentieel. AIOS die een meer dan gemiddelde belangstelling hebben voor deze competenties, kunnen onder voorwaarden deelnemen aan onderwijsmodulen die erop gericht zijn deze competenties te vergroten. Het gaat om diverse modules die gemiddeld 8 weken duren waarvan de AIOS 1 dag per week beschikbaar moet zijn voor contacttijd met medestudenten en docenten. De totale studiebelasting inclusief zelfstudie bedraagt per module 20 uur per week. Dit zogenaamde AIOS Plus-traject wordt aangeboden door het Department of Health Services Research middels haar Master program HPIM (Healthcare Policy, Innovation and Management) en wordt vergoed door de Raad van Bestuur MUMC+ i.s.m. de Academie voor medische Vervolgopleidingen.

7.1.2. Andere activiteiten

Actieve bijdrage aan diverse taken/activiteiten binnen de zorginstelling, waarin duidelijk sprake is van ontwikkeling van algemene competenties wordt gestimuleerd. Hierbij valt te denken aan: METC, opzetten van nieuwe polistruktuur, substantiële bijdrage in een ziekenhuis brede project/werkgroep, bestuurslid AAV, actieve deelname aan de interne opleidingsaudits, ontwikkelen van voorlichtingsmateriaal, digitale tools, ontwikkelen van een specifiek (vakoverstijgend) beleid. Ook is het mogelijk om te participeren in regionale of landelijke werkgroepen/projectgroepen binnen de beroepsorganisaties of gezondheidszorgsector.

Andere voorbeelden van activiteiten die er binnen onze opleiding zijn:

- Lid werkgroep polikliniek
- Organisatie dagje uit
- Lid IRIS meldingen werkgroep

- Voorzitten PA bespreking, opleidingsvergadering
- Mogelijkheid wetenschappelijk onderzoek en PHD traject
- (bestuurs-)Lid VADV
- Mogelijkheden voor het volgen van een management training
- Mentor stage
- Onderwijs geven aan coassistenten
- Lid PDCA werkgroep
- Lid roostermaker werkgroep
- Lid werkgroep EPD
- Lid sollicitatiecommissie A(N)IOS
- Lid Interne Opleidings Audit MUMC+

HOOFDSTUK 8. Kwaliteitszorg in de opleiding

De Centrale OpleidingsCommissie MUMC+ (COC-M) werkt nauw samen met de MUMC+ Academie voor Medische Vervolgopleidingen (AMVO) om de kwaliteit van de medische vervolgopleidingen te verbeteren en te monitoren. Daartoe worden een aantal kwaliteitsinstrumenten gedurende een cyclus van vijf jaar uitgezet.

Kwaliteitscyclus vakgroepen > 5 AIOS

Kwaliteitscyclus vakgroepen ≤ 5 AIOS

Centraal in de kwaliteitscyclus staat de PDCA (Plan, Do, Check, Act). De P (veelal een probleem of een aanleiding tot verbetering) kan bijvoorbeeld volgen uit bevindingen van de RGS of uit resultaten van andere kwaliteitsinstrumenten. De PDCA-cyclus wordt tijdens de opleidingsvergadering (vier keer per jaar verplicht) met de gehele opleidingsgroep en AIOS samen besproken. Samen met de interne opleidingsaudit krijgt de PDCA-cyclus steeds meer gewicht in de gewijzigde RGS-toezichtssystematiek. In het MUMC+ levert elke opleiding jaarlijks een up-to-date en navolgbare PDCA in bij de ambtelijk secretaris van de Centrale Opleidingscommissie.

8.1. Kwaliteitsinstrumenten

8.1.1. Plan Do Check Act-cyclus

De deelnemende ziekenhuizen binnen de OORZON dragen samen zorg voor de kwaliteit van de gehele opleiding. Zij zien toe op een continue kwaliteitsverbetering van de opleiding. Iedere opleidingsinstelling is verantwoordelijk voor het instellen, onderhouden en uitvoeren van een kwaliteitscyclus. De kwaliteitsinstrumenten waar in de regio gebruik van wordt gemaakt zijn de D-rect, MCTQ, interne opleidingsaudits, jaargesprekken met afdeling medische vervolgopleidingen (MUMC+ en CZE) en de jaargesprekken met lokaal DB COC's. De uitkomsten van de kwaliteitsmetingen worden besproken door de AIOS en de opleidersgroep. Bevindingen uit deze instrumenten krijgen een plek op de PDCA van de eigen instelling. Borging vindt plaats via de PDCA-cyclus. De navolgbaar beschreven PDCA is mede met de resultaten uit andere instrumenten aanleiding tot het delen van de perspectieven op opleidingsthema's en eventuele problemen, het verkennen van oplossingen, het

maken van afspraken over verbeteracties, het bespreken en evalueren van de effecten van die acties en tot slot conclusies over eventuele gewenste vervolgacties. Het cyclisch systeem van kwaliteitsbeoordeling (PDCA) zal leiden tot daadwerkelijke verbeteracties. De (DB) COC's van de deelnemende instellingen zijn op de hoogte van de kwaliteitsuitkomsten en PDCA-documenten op instellingsniveau. De COC's zijn het overleg- en adviesorgaan voor de medische vervolgopleidingen en hebben tot doel het borgen van de randvoorwaarden voor kwalitatief goede opleidingen door onder andere de ontwikkelingen en het beleid inzake de interne kwaliteitszorg van de opleidingen te bewaken en te bevorderen. Voor uitgebreidere informatie over de kwaliteitszorgplannen en de betrokken actoren (volgens Scherpbier 2.0) van de instellingen wordt verwezen naar [de bijlage / lokale opleidingsplan]. De belangrijkste uitkomsten van de kwaliteitsinstrumenten op instellingsniveau worden gedeeld met de regionale-opleidersgroep en met een AIOS vertegenwoordiger tijdens de regionale opleidersvergadering, om te leren van elkaar.

8.1.2. RGS Erkenning en Toezicht

Het RGS evaluatiebezoek wordt verricht in het kader van regulier toezicht van opleiders en opleidingsinstellingen met een erkenning voor onbepaalde tijd. Deze richt zich in de kern op de eigen kwaliteitscyclus van de individuele opleiding.

Vanaf 2020 geldt het Kaderbesluit 2020. Het evaluatiebezoek wordt verricht in het kader van regulier toezicht van opleiders en opleidingsinstellingen met een erkenning voor onbepaalde tijd. Dit wordt uitgevoerd door een evaluatiebezoekcommissie bestaande uit twee specialist-leden en een AIOS. Het evaluatiebezoek richt zich in de kern op de eigen kwaliteitscyclus van de individuele opleiding. Op welke wijze heeft de opleider de kwaliteit van de eigen opleiding geborgd en hoe kan die eventueel verder worden verbeterd? Daarnaast is er expliciet aandacht voor de evaluatie en kwaliteitsverbetering op instellingsniveau. Het staat de evaluatiebezoekcommissie vrij om op basis van beschikbare informatie, al dan niet steekproefsgewijs, aandacht te besteden aan specifieke onderwerpen die betrekking hebben op de kwaliteit van de opleiding. De commissie kan al dan niet naar aanleiding van de stukken of gesprekken dieper ingaan op een specifiek onderwerp waarbij kwaliteitsnormen (zoals genoemd in het Kwaliteitskader) ook aan de orde mogen komen om na te gaan of de kwaliteitscyclus in de praktijk ook werkt.

De afdeling levert de volgende documenten voorafgaand aan het bezoek aan: uitkomsten kwaliteitsinstrumenten/kwaliteitscyclus, lokaal opleidingsplan, het regionaal opleidingsplan. Tijdens het evaluatiebezoek worden de AIOS-portfolio's gecontroleerd.

8.1.3. Interne Opleidingsaudit

In elke lokale instelling vinden interne opleidingsaudits (IOA's) plaats als belangrijk onderdeel van de kwaliteitscyclus. Binnen het MUMC+ wordt gedurende de cyclus van 5 jaar iedere opleiding twee keer geauditeerd door een interne auditcommissie. Deze auditcommissie wordt samengesteld uit een pool van auditoren, het zogenaamde auditteam. In deze bijeenkomst wordt bekeken hoe de vlag erbij hangt in de opleiding: wat gaat goed en waar kunnen we op verbeteren. Er wordt gekeken of de kwaliteit van de opleiding voldoet aan de landelijk gestelde eisen.

8.1.4. D-RECT

De Dutch Residency Educational Climate Test (D-RECT) is een gevalideerde vragenlijst die informatie biedt over het opleidingsklimaat van een medische vervolgopleiding vanuit het perspectief van de AIOS. Dit instrument geeft een indicatie over hoe de AIOS op het moment dat de vragenlijst wordt afgenomen de opleiding waarderen op onderdelen als kwaliteit van de supervisie, feedback en toetsing. De vragenlijst is gevalideerd voor de Nederlandse opleidingen en voor alle onderdelen gezamenlijk betrouwbaar en overall vergelijkbaar met andere opleidingen bij een steekproefgrootte van 4 of meer AIOS. Jaarlijks wordt door de Centrale Opleidingscommissie van het MUMC+ de D-RECT enquête uitgezet. De enquête is geanonimiseerd en de resultaten worden door het onderwijsinstituut FHML zorgvuldig in kaart gebracht. D-RECT geeft een overzicht van de kwaliteit van de diverse opleidingsaspecten binnen een opleidingsvakgroep, gezien door de ogen van de AIOS.

8.1.5. MCTQ

MCTQ staat voor Maastricht Clinical Teaching Questionnaire. De MCTQ is een van de instrumenten in de kwaliteitscyclus en wordt om het jaar uitgezet. Het is een digitale vragenlijst die wordt gebruikt om de individuele supervisor/lid van de opleidingsgroep, van feedback te voorzien over zijn/haar rol als supervisor/begeleider op de werkvloer. De vragenlijst is opgebouwd uit een aantal onderwerpen die een beoordeling geven over verschillende onderwijscompetenties. Alle AIOS hebben de mogelijkheid een vragenlijst in te vullen voor elk stafid. Daarnaast maakt het stafid een zelfbeoordeling die gecontrasteerd wordt met het algemene verslag van de AIOS. Om veiligheid voor de AIOS te garanderen worden de lijsten anoniem ingevuld. Afdelingsresultaten worden besproken in zowel de AIOS- als de stafgroep. Individuele resultaten worden aan alle supervisors persoonlijk teruggekoppeld.

8.1.6. Reflectiegesprek

In de tussenliggende jaren waarin geen interne of externe audit gepland is, vindt een reflectiegesprek plaats. Tijdens het opleidingsreflectiegesprek worden de, vanuit de vakgroep geformuleerde, opleidingsgerelateerde verbeterdoelen besproken. Onderwerp van gesprek zijn o.a. de voortgang en mogelijkheden van de verbeterdoelen, alsook of en waar nodig bijsturing dan wel ondersteuning gewenst is om deze te halen. Ten minste een AIOS-vertegenwoordiger, beide opleiders van de betreffende vakgroep, de opleidingsadviseur en een lid DB-COC nemen deel aan het opleidingsreflectiegesprek. De resultaten van de D-RECT en MCTQ en de aanbevelingen/adviezen uit eerdere audits zijn leidraad voor deze gesprekken.

8.2. Samen werken aan kwaliteit

8.2.1. Lokaal

Bij het streven naar een steeds betere kwaliteit van de opleiding is regelmatig terugkoppeling vanuit de AIOS-groep noodzakelijk. De AIOS worden zowel tijdens de voortgangsgesprekken als daarbuiten gestimuleerd om kritisch mee te denken over de kwaliteit van hun opleiding. AIOS zijn onder andere betrokken bij het maken van de roosters en het opleidingsplan.

8.2.1.1 PDCA MUMC+/ verbeterplannen

Centraal in de kwaliteitscyclus staat de PDCA (Plan, Do, Check, Act). Er is een Werkgroep PDCA in het MUMC+, die verantwoordelijk is voor het bijhouden van de PDCA. Deze bestaat uit 2 AIOS en de opleiders. De PDCA-cyclus wordt tijdens de opleidingsvergadering met de gehele opleidingsgroep en AIOS samen besproken. Een aantal keren per jaar zijn er speciale PDCA-thema opleidingsvergaderingen, die geheel gewijd zijn aan de PDCA. Samen met de interne opleidingsaudit krijgt de PDCA-cyclus steeds meer gewicht in de gewijzigde RGS-toezichtssystematiek. De PDCA is cyclisch, en nooit eindig. De input hiervoor is afkomstig uit diverse kwaliteitsinstrumenten. Iedere instelling heeft zijn eigen PDCA. De regionale opleidersvergadering is bedoeld om punten hieruit te delen.

8.2.1.2. Centrale OpleidingsCommissie (COC)

De COC-vergadering van elke lokale instelling wordt bijgewoond door de opleider en/of plaatsvervangend opleider van de betreffende instelling.

8.2.1.3. Opleidingsvergadering

Minimaal vier tot zes keer per jaar wordt er in het MUMC+ een genotuleerde opleidingsvergadering gehouden, waarbij de gehele opleidingsgroep en alle AIOS aanwezig zijn. De opleidingsvergadering wordt voorgezeten door een van de oudste AIOS. AIOS en opleider bereiden de vergadering voor.

8.2.2. Regionaal

Tweemaal per jaar vindt een regionale opleidersvergadering plaats tussen de (plaatsvervangende) opleider van het MUMC+, de (plaatsvervangende) perifere opleiders en een AIOS-vertegenwoordiger. De instellingen delen hun PDCA's tijdens deze regionale vergadering, zodat ervaringen en tips kunnen worden uitgewisseld.

8.2.3. Landelijk

8.2.3.1. Concilium Dermatologicum et Venereologicum

Het Concilium Dermatologicum et Venereologicum komt driemaal per jaar bijeen om te vergaderen. Het Concilium bestaat uit de 8 hoofdopleiders uit de academische centra, 8 perifere opleiders en 4 AIOS (bestuursleden Vereniging Assistenten Dermatologie en Venerologie (VADV)).

8.2.3.2. VADV

De Vereniging Assistenten Dermatologie en Venerologie (VADV) bestaat uit 8 AIOS, één uit elk academisch centrum. Vier van hen maken deel uit van het Concilium Dermatologicum et Venereologicum. Zij vergaderen 4x/jaar. Een van hun doelen is het bewaken van de kwaliteit van de opleiding landelijk gezien. Zij staan ook in contact met organisaties zoals de Jonge Specialist. In principe organiseren zij 1x per jaar een landelijke AIOS dag.

Voor bovengenoemde activiteiten geldt dat van de relevante besluiten/ conclusies verslag wordt uitgebracht in de opleidingsvergadering.

8.3. Professionalisering van opleider en opleidingsgroep

Een ander facet van de kwaliteit van de medische vervolgopleidingen is dat opleiders gefaciliteerd worden hun competenties te ontwikkelen. Dit wordt onder andere gestimuleerd met profileringsmogelijkheden, discipline overstijgend onderwijs en trainingen docentprofessionalisering.

8.3.1. Docentprofessionalisering

Alle leden van de opleidingsgroep worden geacht de landelijk aangeboden en geaccrediteerde cursussen in het kader van de opleidersprofessionalisering (o.a. Klinisch Opleiden: basisvaardigheden, Klinisch Opleiden: beoordelen op de werkplek, Klinisch Opleiden voor gevorderden) te volgen. Deze verplicht gestelde trainingen zijn bestemd voor elk staflid van elk opleidingsspecialisme die onderwijstaken in de basis- en vervolgopleidingen heeft. Voor de leden van de opleidingsgroep werkzaam in het MUMC+ en CZE geldt dat voor herregistratie minimaal 1x/5 jaar nascholing over opleiden gevolgd moet worden. Voor de leden van de opleidingsgroep in de perifere ziekenhuizen geldt dat minimaal 1x per 2 jaar nascholing over opleiden gevolgd moet worden. Participatie wordt bijgehouden door het secretariaat van de afdeling dermatologie en de Academie voor Medische Vervolgopleidingen. Ook kan er een BKO-certificaat gehaald worden.

8.4. Werving en selectie van AIOS

Sollicitaties voor opleidingsplekken vinden in opzet 1x per jaar plaats in het MUMC+ in de periode mei/juni. De sollicitatiecommissie bestaat minimaal uit opleider en plv opleider MUMC+, 1 perifere opleider en 2 AIOS. De vacature voor opleidingsplaatsen wordt geplaatst op de website van het MUMC+ en op LinkedIn.

HOOFDSTUK 9. Duurzame inzetbaarheid

De werkdruk onder zorgprofessionals is de afgelopen jaren fors toegenomen. Een groot aantal zorgverleners, waaronder AIOS, voelt zich steeds meer overbelast. Deze overbelasting kan zich op termijn vertalen naar burn-out en depressie. En dit heeft negatieve gevolgen voor de patiëntveiligheid en de duurzame inzetbaarheid. Naast overbelasting kunnen ook factoren binnen de organisatie een rol spelen bij verminderde duurzame inzetbaarheid en bevlogenheid. Het voorkomen van uitval, het weerbaarder maken en het daarmee vergroten van de duurzame inzetbaarheid staat tijdens het opleiden centraal.

9.1. Individuele coaching

Arts in opleiding zijn is topsport: er moeten veel ballen in de lucht worden gehouden. Daar kun je soms wel een steuntje in de rug bij gebruiken. Coaching geeft inzicht in wie je bent, wat je wilt en hoe je daar komt. Door oefeningen en gesprekken leer je nieuw gedrag en nieuwe vaardigheden. Daarbij helpt coaching je bij je professionele en persoonlijke ontwikkeling. Tijdens de opleiding tot medisch specialist in het MUMC+ is het mogelijk om individuele coaching aan te vragen. Coaching wordt vanuit de MUMC+ Academie georganiseerd. Meer informatie over het aanvragen van een coaching traject vind je op de intranetpagina van de MUMC+ Academie.

9.2. Intervisie

AOIS krijgen (meer) zicht op eigen patronen en kwetsbaarheden. Ze ondervinden dat het mogelijk is meer op gemak te zijn met hun ongemak en daardoor nog betere dokters te worden. Een dokter die goed voor zichzelf zorgt en daarmee ook een goede dokter is voor zijn patiënten. Persoonlijke ontwikkeling en dagelijkse, werk gerelateerde problemen worden in een veilige setting besproken. Onder leiding van twee begeleiders vinden, na een individueel intakegesprek, vier groepsbijeenkomsten per jaar plaats waar persoonlijke effectiviteit, individuele ervaringen, stressmanagement en casuïstiek aan de orde komt. Intervisie kan ook gewoon prettig zijn: 'Het is een plek waar je niet hoeft te presteren, jezelf kunt zijn en waarbij je weet dat alles wat besproken wordt, vertrouwelijk zal worden behandeld. Je leert van anderen en vindt (h)erkenning'.

9.3. Mindfulness Training

Het menselijk brein kenmerkt zich als 'wandering and judging mind'. In ons hoofd is er een voortdurend verschil tussen wat er is, en dat wat we vinden/ willen dat er zou móeten zijn. Deze 'automatische-piloot' gedachten verlopen via default breinverbindingen en kunnen leiden tot neerslachtigheid, overspanning en burn out. Mindfulness beoefening (een mix van boeddhistische en westerse psychologie) biedt, naast kennis en inzicht, vaardigheden die leiden tot neuroplasticiteit waardoor deze default breinverbindingen worden verlegd. Wetenschappelijk onderzoek leert dat we hierdoor effectiever en efficiënter kunnen functioneren, de kwaliteit van zorg verbetert en zorgverlener én patiënt meer tevreden zijn. Na een kennismakingsworkshop volgt een speciaal voor gezondheidszorgprofessionals ontwikkeld mindfulnessprogramma, bestaande uit zes opeenvolgende wekelijkse sessies van één uur. Mindfulness kan gevolgd worden in het kader van discipline overstijgend onderwijs.

9.4. Overige trainingen

Het is ook mogelijk andere trainingen volgen, bijvoorbeeld met het oog op het voorkomen van burn-out of op het vlak van cultuurinterventies op de afdeling Bij elke training gaat het steeds om maatwerk: wat is de specifieke behoefte?

9.5. Vertrouwenspersoon MUMC+

Binnen het MUMC+ staan een veilige werkomgeving en een veilig leerklimaat centraal. Het MUMC+ heeft meerdere vertrouwenspersonen: een vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen en integriteit voor alle medewerkers, een vertrouwenspersoon voor A(N)IOS, een vertrouwenspersoon voor de medewerkers die een CZO-opleiding volgen, en een externe vertrouwenspersoon. Meer informatie over alle vertrouwenspersonen staat op de Arbowebsite op intranet.

Het kan zijn dat er tijdens de opleiding, opleiding gerelateerde vragen, problemen of geschillen optreden die de AIOS graag vertrouwelijk wilt bespreken. In deze gevallen kunnen AIOS altijd terecht bij de vertrouwenspersoon opleiden voor A(N)IOS, dr. Kim van de Kant, opleidingsadviseur MUMC+ Academie. Zij biedt een luisterend oor en kan verdere hulp bieden indien dat gewenst is. Voor meer informatie, inclusief contactgegevens, zie MUMC+ Academie website.

Bijlage 1 Overdrachtformulier

Overdracht formulier drs.

, AIOS dermatologie, van MUMC+ naar

BEGINPERIODE

- EINDPERIODE

	Tot nu toe in het MUMC+	Verder te ontwikkelen
Alg. dermatologie		
Dermato-chirurgie		
Flebologie		
Oncologie		

Bijlage 2 Voortgang en toetsing

1 ^e auteur peer-reviewed artikel	Spreekuur beoordeling (doorlopen statusvoering + brieven), ³	OSAT ¹	KPB (inclusief brief- of statusbeoordeling) ¹	Presentatie refereeravond ²	Plenair onder-wijs ²	CAT/Richtlijn bespreking ²	Bespreken IOP ³	Geschiedtheids-beoordeling en bespreken 360 graden feedback ³	Voortgangs-gesprek ³	Toetsing
😊	😊	4x OSAT	10x per jaar						😊	3 mnd
						😊	😊		😊	6 mnd
	😊								😊	9 mnd
					😊	😊	😊	😊	😊	1 jr
	😊	4x OSAT	10x per jaar			😊			😊	1 ½ jr
				😊	😊	😊	😊	😊	😊	2 jr
	😊	4x OSAT	10x per jaar			😊			😊	2 ½ jr
					😊	😊	😊	😊	😊	3 jr
		4x OSAT	10x per jaar			😊				3 ½ jr
				😊	😊	😊	😊	😊	😊	4 jr
		4x OSAT	10x per jaar			😊				4 ½ jr
					😊	😊	😊	😊	😊	5 jr

IOP = individueel opleidingsplan,
CAT = Critical Appraised Topic,
KPB = - Korte Praktijkbe-
oordeling, OSAT = Objective
Structured Assessment of
Technical Skills

1 Aantallen hebben betrekking op
AIOS met een dienstverband van
1.0 FTE (per opleidingsjaar).

2 Momenten/aantallen zijn bij
benadering. AIOS met een
parttime dienstverband kunnen
op hogere totale aantallen
uitkomen.

3 De genoemde momenten hebben
betrekking op AIOS met een
dienstverband van 1.0 FTE (per
opleidingsjaar)

Bijlage 3 Schema donderdagmiddag onderwijs MUMC

	Week 1	Week 2	Week 3	Week 4	Week 5	Week 6	Week 7	Week 8	Week 9	Week 10	Week 11	Week 12
Complicatiebespreking + opleiders/AIOS overleg						X						X
Gastspreker				X				X				
Gezamenlijk spreekuur/ casusbespreking (30 min)/ briefbespreking (30 min)		X				X				X		
Thema plenair onderwijs	X				X				X		X	
Thema richtlijnbespreking/CAT	X				X				X		X	
Plenair onderwijs		X	X				X			X		
PA-quiz			X				X					
Wetenschappelijke vergadering				X				X				X
Opleidingsvergadering of PDCA-bespreking				X				X				X